

Et ekkokammer og en liberalkonservativ riksavis

**En komparativ analyse av fremstillingen av
islam og muslimer i Human Rights Service og Aftenposten,
fra 2001-2017**

Ole Fossheim

MASTEROPPGAVE I HISTORIE

**INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KONSERVERING OG
HISTORIE**

Universitetet i Oslo

Vår 2018

**Et ekkokammer og en liberalkonservativ riksavis:
En komparativ analyse av fremstillingen av islam og muslimer i
Human Rights Service og Aftenposten, fra 2001-2017**

© Ole Fosheim

2018

Et ekkokammer og en liberalkonservativ riksavis: En komparativ analyse av fremstillingen av islam og muslimer i Human Rights Service og Aftenposten, fra 2001-2017.

Ole Fosheim

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Denne oppgaven undersøker og sammenligner fremstillingen av muslimer og islam i Aftenposten og Human Rights Service (HRS) i tidsrommet 2001-2017, med hovedvekt på perioden etter 2006. Førstnevnte medium er Norges største papiravis målt i opplag, og sistnevnte er et av Norges største alternative medier med en klar islam- og innvandringskritisk agenda.

Opggaven tar for seg og analyserer et utvalg artikler fra de to mediene dekning av blant annet: karikaturstriden, innvandrings- og integreringsdebatt, fremstilling av norske islamistiske grupper, hijabdebatt, moskeer, og flyktningkrisen i 2015. Resultatet viser at det er stor forskjell i måten de to mediene fremstiller islam og muslimer på, og at det er liten grad av utvikling i perioden.

Masteroppgaven viser at Aftenposten fører en nyansert dekning knyttet til islam. Avisen lar ulike stemmer med ulike meninger ytre seg gjennom sine forskjellige former for innlegg. Aftenposten ønsker å vise muslimer som en del av det norske multikulturelle samfunnet, og dermed prøver de å motvirke stigmatisering av denne religiøse minoriteten. Forsøk på å motvirke denne stigmatiseringen kommer tydeligst frem i avisens lederartikler.

HRS forholder seg til sin egen agenda i fremstillingen av islam og muslimer. De deler islam opp i to: «Mekka-islam», som er den frihetselskende og fredelige delen av religionen, og «Medina-islam», som er den totalitære politiske ideologien som ligger bak islamismen og som truer det vestlige samfunnet. Tenketanken produserer generaliserte tanker som fremstiller islam som noe fundamentalt annerledes, og som vanskelig lar seg integrere inn i vestlige samfunn. Hovedårsaken til dette er at islam ikke godtar det HRS definerer som «de grunnleggende frihetsverdiene»; likeverd, likestilling, yringsfrihet, personlig frihet og fri religionsutøvelse.

Denne oppgaven vil vise at tenketanken fører samme negative holdning opp mot islam i hele perioden. Den vil også forsøke å vise at tonen blir krassere ut over perioden. Gjennom sterk islamkritikk fremstilles islam på HRS sine sider som en av de største truslene mot det norske samfunnet, og de mener norske myndigheter og de etablerte mediene ikke er kritiske nok mot temaer knyttet til islam. Islam fremstilles med andre ord ikke som den trusselen mot samfunnet HRS mener den er.

Forord

Masteroppgaven i historie utgjør 60 studiepoeng og avslutter med dette mitt femårige løp på lektorprogrammet på UV-fakultetet ved Universitetet i Oslo. Oppgaven ble skrevet på bakgrunn av interesse for temaene innvandring, islam, islamdebatt og islamkritikk i media, og hvordan mediedekningen påvirker hva den norske befolkning mener om temaene.

Oppgaven ble skrevet på høst- og vårsemesteret 2017-2018, og vil i ettertiden bli husket som en berg-og-dalbanetur uten sidestykke.

Jeg vil rette en stor takk min veileder Øystein Sørensen for tilbakemeldinger i prosessen rundt arbeidet med denne oppgaven.

Videre vil jeg også takke mamma, pappa, Lars og Anders for at dere alltid er der for meg.

Til mine medsammensvorne på lesesalen og på «Kjellern», takk for uvurderlig jazzing i pausene. Det har hjulpet med å holde motet oppe gjennom en meget lang vinter.

Til slutt ønsker jeg spesielt å takke min kjære samboer, Benedicte, for korrekturlesing av oppgaven, og for at du har holdt ut med meg.

Med dette takker jeg for meg, UiO.

It's been a blast.

Over og ut.

Ole Fossheim.

4. mai 2018

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	v
Forord	vii
Innholdsfortegnelse	ix
1.1 Innledning.....	1
1.2 Metode.....	2
1.3 Tidligere forskning	6
1.4 Human Rights Service (HRS)	12
2.1 Vannskillet 11. september 2001	17
2.2 Hege Storhaug i Aftenposten	20
3.1 Karikaturstriden 2006-2010 (2015).....	22
3.2 Karikaturstriden 2006.....	22
3.3 Karikaturstriden 2010.....	28
3.4 Charlie Hebdo 2015	29
3.5 Endring?	30
4.1 Snikislamisering og «Svenske tilstander», kritikk av innvandring og innvandrere fra den islamdominerte verden	33
4.2 Snikislamisering	34
4.3 Innvandringsdebatt	36
4.4 Drabantbyer og «svenske tilstander»	38
5.1 Dekningen av islamistiske grupperinger	43
5.2 Profetens Ummah.....	43
5.3 Profetens Ummah i media	44
5.4 Islam Net	47
5.5 Forskjell i mediedekningen	50
5.6 Hvorfor forskjell i dekingen av Profetens Ummah og Islam Net?.....	52
6.1 Islams kvinnesyn, hijabdebatt og kvinneundertrykkelse i islam.....	55
6.2 Islams kvinnesyn	55
6.3 Debatt rundt hijab og niqab	58
7.1 Moskeene	65
7.2 Hatpredikanter	69
7.3 Moskéfinansiering fra regimer i Midtøsten.....	72
7.4 Offentlig markering av muslimske høytider	73
7.5 Hvordan løse problemene?.....	74

8.1 Flyktningkrisen og økningen i islamistisk motiverte terrorangrep mot Europa.....	77
8.2 8 000 IS-sympatisører	78
8.3 Flyktningkrisen fører til at kontroversielle holdninger blir stuerene	81
8.4 Økningen av islamistiske terrorangrep i Europa	84
8.5 Høyrepopulistisk bølge	86
9.1 Konklusjon og refleksjon	88
9.2 Hvordan fremstilles islam og muslimer i HRS og Aftenposten?	88
9.3 Er det en utvikling i fremstillingen av islam og muslimer fra 2006-2017?	95
9.4 Videre forskning	100
Litteraturliste	101
Kilder.....	105
Aftenposten-artikler	105
HRS-artikler	113
Artikler i andre medier	122

1.1 Innledning

Tema og problemstilling

Denne oppgaven skal forsøke å belyse hvordan muslimer og islam har blitt fremstilt i to norske medier; riksavisen Aftenposten og det alternative mediet Human Rights Service (heretter HRS). Bakgrunnen for valg av tema kan knyttes tilbake til terrorangrepene 11. september 2001. Siden dette har jeg interessert meg for islamistisk motivert terror, og har selv merket hvordan man kan la seg påvirke av generaliseringer knyttet til muslimer i media. Radikal islam har fått stor medieoppmerksomhet de siste årene, og terrorangrep og flyktningkrisen har bidratt til den betydelige mediedekningen. En annen viktig del av min motivasjon er tankene rundt hvordan religionen islam nærmest automatisk assosieres med fundamentalisme og terrorisme, konnotasjoner man sjeldent ser med andre religioner.

Min problemstilling er som følger:

Hvordan fremstilles islam og muslimer i Aftenposten og HRS, og skjer det en synlig utvikling i deknningen fra karikaturstriden i 2006 og frem til 2017?

Det har også blitt formulert en underproblemstilling:

Hvilke likheter og forskjeller kan man se mellom de to medienes fremstillinger?

Problemstillingen er med andre ord todelt. Første del har som mål å belyse hvordan islam og muslimer fremstilles i de to utvalgte mediene. Andre del vil forsøke å se om det er en synlig utvikling i deknningen i den utvalgte perioden 2006-2017, men vil også kort gjøre rede for perioden fra 2001 og frem til karikaturstriden. Oppgaven vil i denne sammenheng belyse likheter og ulikheter i de to medienes dekning, som underproblemstillingen viser.

Det har i lang tid pågått en debatt rundt islam og muslimer i norske medier, en debatt som til tider kan oppleves som meget betent. Denne oppgaven vil belyse deknningen av islam og muslimer i sammenheng med blant annet karikaturstriden, innvandrings- og integreringsdebatten, hijabdebatten, islamistiske grupperinger, og flyktningkrisen. Ettersom temaet er meget vidt, vil det være umulig å belyse samtlige saker knyttet til islam og muslimer i denne masteroppgaven. Av den grunn er det blitt valgt ut noen av de mest sentrale debattene knyttet til masteroppgavens tema i perioden.

1.2 Metode

Oppgaven vil benytte seg av en kombinasjon av flere forskningsmetoder for å besvare problemstillingen. Oppgaven er først og fremst en kvalitativ analyse, men komparativ metode og kvantitativ analyse er også blitt benyttet.

Kvalitativ metode

Som tidligere nevnt har denne masteroppgave som mål å fremstille hvordan Aftenposten og HRS fremstiller muslimer og islam, og på bakgrunn av dette vil det bli benyttet en kvalitativ metode. Målet er å analysere innholdet i artiklene de to mediene har publisert, og å se på hvilket ordvalg mediene benytter seg av. På bakgrunn av at min problemstilling tar for seg likheter og ulikheter i fremstillingen av islam og muslimer, blir kvalitativ metode den mest benyttede metoden i denne masteroppgaven.

For å kunne belyse meningen i tekstene som skal studeres, må man ha en viss innsikt i personene som har skrevet tekstene. Man må opparbeide seg innsikt i hvem vedkommende henvender seg til og hva som er agendaen i tekstproduksjonen.¹ Den kvalitative metoden vil ha en hermeneutisk tilnærming til tekstene som skal studeres. Det vil si at man ikke bare ønsker å forstå den språklige betydningen av teksten, men også den bakenforliggende og skjulte meningen.²

Et annet viktig punkt når man skal ilegge tekst mening, er å forsøke å forholde seg objektiv til materialet man studerer. Man skal strebe etter å ikke ilegge tekst meninger basert på egne «for-dommer» og egen forutinntatthet. Det er umulig å legge fra seg all forutinntatthet i søken etter mening i tekst, ettersom man allerede har bestemt seg for hva man leter etter av informasjon i lesing av nedskreven tekst.³ Ettersom denne oppgaven tar for seg et meget betent tema må egne «for-dommer» og forutinntatthet bevisstgjøres, og på bakgrunn av dette forsøkes og holdes adskilt fra artiklene som studeres i denne masteroppgaven.

Komparativ metode

Som problemstillingen tilsier skal to ulike medier sammenlignes, og det må av den grunn benyttes en komparativ metode som supplement til den kvalitative metoden. Aftenposten og HRS er to meget ulike medier, der førstnevnte er Norges klart største papiravis målt i opplag,

---

¹ Kjeldstadlie, *Fortida er ikke hva den en gang var*, s. 177.

² Kjeldstadlie, *Fortida er ikke hva den en gang var*, s. 117.

³ Myhre, *Historie: en introduksjon til grunnlagsproblemer*, s. 25.

og sistnevnte er en delvis statsfinansiert islam- og innvandringskritisk tenketank. Som nevnt i foregående avsnitt vil mediernes retorikk trekkes frem og settes opp mot hverandre.

Jürgen Kocka skriver at komparasjon av historiske fenomener er fruktbart for å være i stand til å oppdage likheter og ulikheter, og for å være i stand til å forklare prosessene rundt de historiske hendelsene.⁴ Med andre ord er komparativ metode viktig for å belyse hvordan og hvorfor debatten rundt muslimer og islam har utviklet seg i de valgte mediene.

Kvantitativ analyse

Oppgaven vil videre benytte seg av en kvantitativ metode for å kunne fremstille mengden av dekning. Det vil blant annet bli poengtert hvor mye hver av de to mediene skriver om temaene for å belyse hvilke prioriteringer de to redaksjonene foretar seg. Masteroppgaven tar for seg over 200 ulike artikler i de to mediene, hvilket indikerer at dette også er en kvantitativ analyse.

Kilder

For å kunne besvare hvordan media fremstiller islam og muslimer, og hvordan dekningen har utviklet seg, vil primærkildene i denne masteroppgaven være HRS sine innlegg og Aftenpostens avis- og nettartikler. For å finne frem til artiklene som er blitt studert i denne masteroppgaven har mediearkiv-søkemotoren Retriever og søkefunksjonene på hjemmesidene til de to mediene blitt brukt flittig.

Knut Kjeldstadlie skriver at aviser og tidsskrifter er uvurderlige kilder til å forstå realopplysninger og holdninger i samtiden.⁵ Siden artiklene som benyttes i denne masteroppgaven er representative for sin samtid, vil meningene og holdningene som ligger bak dem tolkes deretter.

Representativitet

For å kunne si noe om hva de ulike mediene mener må jeg selv definere representativiteten i mediernes ulike innlegg. Dette er lettere å gjøre med HRS sine artikler da tenketankens tre mest publiserte skribenter utgjør redaksjonen. Sammen står de for mesteparten av det produserte materiale på HRS sine sider. HRS har tidvis benyttet seg av eksterne skribenter, men kun personer som støtter deres agenda. Disse vil bli benyttet i mindre grad da det kan diskuteres om de er direkte representative for tenketankens holdninger. Aftenposten på den

---

⁴ Kocka, «The Uses of Comparative History», s. 197.

⁵ Kjeldstadlie, *Fortida er ikke hva den en gang var*, s. 157.

andre siden slipper til en rekke forskjellige personer med ulike meninger, deriblant HRS sine redaktører. Av den grunn har jeg valgt å definere Aftenpostens lederartikler som 100 % representative, og kommentarer fra avisens journalister noe mindre representative for avisens ståsted. I Aftenpostens kronikker, debatt- og meningsinnlegg er det ingen naturlig meningsbæring fra avisens side, ettersom de som oftest er skrevet av personer uten noen direkte tilknytning til avisen. Kronikker m.m. vil av den grunn ikke direkte bli brukt som representative kilder til avisens holdninger og standpunkter, men heller for å vise hvordan Aftenposten bidrar til et sunt og nyansert debattklima.

En viktig presisering er at dette er en studie av to særdeles ulike medier. Aftenposten fungerer som en meningsbærende riksavis, og avisen har som mål å være en arena for debatt. Dette skjer ved at flere ulike stemmer får uttale seg, men avisen kan fremstå som selektive i hva de publiserer. Aftenposten siler på sin side ut hvem som slipper til i avisen, og man vil ikke kunne lese innlegg fra ytterfløyene av verken islamisme eller høyreekstremisme. Dog kan det konstateres at islamkritiske røster slipper til i mindre grad i avisen, enn de som er positive til religionen som en del av det norske fellesskapet. Dette står i sterk kontrast til HRS, som på sin side ikke fungerer som en arena for debatt. Tenketankens holdninger kommer tydelig frem gjennom deres kontinuerlige dekning av negative aspekter knyttet til innvandring og islam. Det kan diskuteres om Aftenposten og HRS sine kommentarfelt er en arena for debatt, men som det også presiseres i neste underoverskrift, vil de ikke være tema for denne masteroppgaven.

Gjennom dette vil det forsøkes å vise et bilde av hvor grensene for hva mediene tillater seg å publisere, og hva slags prioriteringer redaksjonene tar for å fremme sitt syn rundt temaene. Målet med masteroppgaven er å sammenligne holdningene og eventuelle holdningsendringer i de to mediene, og gjennom dette undersøke hvordan muslimer og religionen islam fremstilles for leserne.

Rammer for undersøkelse og avgrensninger

Masteroppgaven vil som nevnt ta for seg artikler i de to nevnte mediene, men det må også legges rammer for undersøkelsen. Kildegrunlaget er nærmest uendelig om man ikke velger noen fokusområder.

Som nevnt tidligere er det det hovedsakelig de to medienes redaksjonelle innhold som vil bli behandlet. Validiteten for de to medienes meninger og holdninger vil økes gjennom bruk av

det tidligere nevnte mediearkiv-søketjenesten Retriever, og på den måten belyse hvilke prioriteringer de to ulike redaksjonene vektlegger. Enkelte Aftenposten-journalister vil bli brukt mer enn andre. Et eksempel på dette er Olga Stokke som har vært ledende i avisens dekning av muslimer og islam i Norge.

Den tidsmessige avgrensingen blir fra 2001-2017, med hovedvekt på 2006-2017. Slutt punktet for den historiske avgrensningen faller meget tett opp til faktisk samtidshistorie, men er tatt med for å kunne belyse hvordan utviklingen har spilt inn på dagens samfunn.

Både HRS og Aftenposten.no har kommentarfelt tilknyttet sine artikler. Da det allerede er et meget omfattende kildemateriale å ta for seg vil ikke uttalelser i kommentarfeltene undersøkes, ettersom dette mangedobler tilgjengelig materiale.

Tema for masteroppgaven har ingen lang forskningshistorie i Norge, men det er blitt forsket mye på temaet i blant annet USA og i Storbritannia. Hovedvekten av denne tidligere forskningen baserer seg på hvordan ulike former for islamkritikk og holdninger til muslimer spiller inn på dekningen og fremstillingen av islam.

På bakgrunn av at Hege Storhaug er HRS sitt ansikt utad vil hennes artikler, også i andre medier enn HRS og Aftenposten, bli brukt som representativt for HRS sine meninger i denne masteroppgaven. Også hennes bøker: *Islam den 11. landeplage* og *Men størst av alt er friheten* vil bli brukt til å få frem forskjellen mellom HRS og Aftenpostens dekning av islam og muslimer.

Metodiske utfordringer

Det kan være en utfordring å sammenligne to så ulike medier som Aftenposten og HRS. HRS sin islamkritiske agenda vil i løpet av denne masteroppgaven fremstilles opp mot Aftenpostens mer liberale og nyanserte dekning av islam og muslimer.

En annen utfordring er det korte tidsrommet som denne masteroppgaven fokuserer på. Det er ikke nødvendigvis lett å se noen stor utvikling i mediedekningen over en tiårsperiode. Sett bort ifra dette er det fruktbart å se på kortere tidsintervaller i historisk forskning, på bakgrunn av at man kan diskutere om historien beveger seg «fortere» enn tidligere.

På bakgrunn av en oppdatering av HRS sine nettsider er det ikke like enkelt å finne saker som er produsert før 2007 som etter. På deres tidligere hjemmesider, som er tilgjengelig via søk på Google, ligger det kun en håndfull tilgjengelige artikler, sist oppdatert 5. juli 2007. Den gamle

hjemmesiden er vanskeligere å manøvrere seg rundt på, blant annet fordi man ofte henvises til den nye og oppdaterte hjemmesiden. I arbeidet med masteroppgaven har det blitt gjort forsøk på å komme i kontakt med redaksjonen i HRS via e-post for å få klarhet i om alt materiale ligger tilgjengelig på nett. Dessverre ble ikke denne e-posten besvart. Av den grunn blir det tatt utgangspunkt i at alt tilgjengelig kildemateriale fra perioden før 2007 ligger på de gamle nettsidene.

Den kanskje største utfordringen knyttet til denne masteroppgaven vil sannsynligvis bli å skille samfunnsvitenskapen fra historien. For å løse denne utfordringen blir hovedfokuset å se forskjeller mediene i mellom og utviklingen deres. Kildenes tilblivelsessituasjon vil belyses og deretter vil de bli studert i kontekst av tiden og samfunnet den er skapt i. De fleste historiske hendelsene som belyses i denne masteroppgaven, blant annet karikaturstriden, snikislamisering og flyktningskrisen, kan sees på som avsluttede, men islam og muslimer i media generelt er på ingen måte noe avsluttet fenomen. Terrortrusselen er fremdeles overhengende og det er ikke lenge siden forrige islamistisk motiverte terrorangrep fant sted i Europa. Selv om dette ikke direkte er noe avsluttet fenomen mener jeg det er fruktbart å belyse deknningen av islam og muslimer i HRS og Aftenposten.

1.3 Tidligere forskning

I dette kapittelet skal jeg ta for meg hva forskere mener om medias fremstilling av muslimer og islam generelt.

Terje Tvedt ga i 2017 ut boken *Det Internasjonale Gjennombruddet: Fra «ettpartistat» til flerkulturell stat*. Boken tar blant annet for seg fire avisers (Aftenposten, Klassekampen, Vårt Land og Morgenbladet) dekning av muslimer og islam gjennom lederartikler fra 11. september 2001 til 1. november 2015. Hege Storhaug skriver i en artikkel på HRS 25.11-2017 at boken, etter hennes mening, er årets viktigste.⁶ I artikkelen henviser Storhaug til flere avsnitt i boken hvor det tegnes et bilde av norske medier som tilbakeholdne overfor kritikk av islam. Tvedt kritiserer blant annet Vårt Land for å være ettergivne ovenfor muslimer, og for deres manglede sammenkobling av terror, islamisme og islam. Klassekampen, en avis som ifølge Tvedt har stått i første rekke i kritikken av kirken og kristendommen, kritiseres for å forfekte et bilde som tilsier at islamisme ikke er en trussel mot det norske samfunnet. Aftenposten blir videre kritisert for å være uklar i sin dekning av

---

⁶ Storhaug, «Norske medier lider av langt fremskreden islamofili», 25.11-2017.

islam.⁷ Samtidig som HRS sine tanker om islams rolle i Norge kommer tydelig frem, viser Storhaug tenketankens holdning til enkelte andre norske massemedier. Hege Storhaug postulerer i denne artikkelen at norske medier fremmer en form for forkjærlighet for islam hun definerer som islamofili, og dermed er de med på å bane vei for islams inntog inn i det norske samfunnet.⁸ Storhaug mener at norske medier, og politikere, benytter hersketeknikker, og struper en fruktbar debatt rundt islam ved å sette merkelapper som islamofob, rasist og xenofob på alle meningsmotstandere. Hun henviser til den franske filosofen Pascal Bruckner som beskriver islamofobi som en «verdensomspennende fabrikkasjon av en meningsforbrytelse».⁹

UiO-professoren Frode Helland analyserte i 2014 hvordan det norske debattklimaet rundt innvandring bar preg av at ingen mente de var rasister, selv om debatten var preget av sterk fremmedfrykt og islamofobi. Blant annet ble Hege Storhaugs retorikk i boken *Men størst av alt er friheten* fra 2006 analysert. Han sier at hun, og HRS, har vært med på å legge premissene for dagens innvandringsdebatt, og at fremgangsmåten i debatten er atypisk for de som deler hennes syn på islam og innvandring.¹⁰ Helland karakteriserer islamofobien som den rasistiske diskursformen som er mest synlig i dagens medielandskap, og i norsk offentlighet generelt, gjennom blant annet FrPs politiske plattform.¹¹

I boken *Mot en ny norsk underklasse* fra 1995 tar sosialantropologen Unni Wikan opp hvorvidt begrepet kultur har blitt et nytt rasebegrep, og at det må stilles krav til at innvandrere tilpasser seg norske forhold og verdier.¹² Med boken ønsket Wikan å sette fokus på at barn med innvandrerbakgrunn, og da spesielt muslimske innvandrere, faller utenfor det norske samfunnet, og at det derfor er stor fare for at det blir skapt en ny underklasse i det norske samfunnet. Wikan mener at nordmenn kvier seg for å kritisere innvandrere i frykt for å bli stemplet som rasist, og at innvandrere utnytter at de har en annen kulturell bakgrunn enn «vanlige» nordmenn.¹³ Dette viser at stemplingen av islamkritikere som rasister ikke er et nytt fenomen. UiO-professoren Anniken Hagelund skrev i Tidsskrift for Samfunnsforskning i 2004 at det eksisterer tanker om at den politiske eliten dominerer innvandringsdebatten ved å

---

⁷ Tvedt, *Det internasjonale gjennombruddet*, s. 187-198.

⁸ Storhaug, «Norske medier lider av langt fremskreden islamofili», 25.11-2017.

⁹ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 310.

¹⁰ Helland, «Rasisme uten rasister i Norge», s. 116.

¹¹ Helland, «Rasisme uten rasister i Norge», s. 110.

¹² Wikan, «Er «kultur» blitt vår tids rasebegrep?», 27.1-1995.

¹³ Haugestad, «Portrettet: En halv-arabisk harstadværingens bekjennelser», 27.4-1996.

spille på politisk korrekthet og moralisme.¹⁴ Ut ifra denne tankegangen springer en form for anti-moralisme som har preget HRS i stor grad. Tankene om at man står i opposisjon til det etablerte, som på sin side ikke ønsker å ta opp de problemstillingene HRS kjemper for å belyse, kjennetegner store deler av innholdet på deres sider.

Den palestinsk-amerikanske historikeren Edward Said skriver i boken *Covering Islam* at religionen islam blir, i vestlige medier, fremstilt som årsaken til alt det negative som skjer i Midtøsten og i andre muslimske land.¹⁵ Denne formen for generaliseringer er gjennomgående på sider som HRS, men også de etablerte medier er med på å fremstille muslimer og islam som noe fundamentalt annerledes. Retriever-rapporten «Islam og muslimer i norske medier» fra 2017 viser at rundt elleve prosent av den totale dekningen av muslimer og islam i norske medier gir et gjennomgående negativt bilde, hvorav halvparten av de kritiske tekstene blir ytret gjennom innsendt materiale fra lesere.¹⁶ Til tross for dette beskrev forskerne bak rapporten, Kristina Nilsen og Ane Kathrine Strand, i en Aftenposten-artikkel, et nyansert bilde av islam og muslimer i etablerte norske medier. Funnene viser at de etablerte mediene benytter seg av en konsekvent begrepsbruk og at de sjeldent knytter islam og terror direkte sammen.¹⁷ De forklarer at dekningen er nyansert på bakgrunn av at det er et vidt spekter av stemmer som uttaler seg om de samme tingene. Dette på bakgrunn av at både menn, kvinner, muslimer, ikke-muslimer, liberale og konservative slipper til med sine ytringer knyttet til islam i de etablerte mediene.¹⁸ Dette er blant annet med på å vise at muslimer i Norge ikke er én homogen masse, men heller et sammensurium av ulike overbevisninger.

Edward Said mener at vestlige journalister, eksperter og analytikere aldri vil kunne være i stand til å fremstille islam nøytralt. Den underliggende tanken er at vestlig kultur og levemåte er overlegen overfor «de andre». Ettersom vestlige stater tidligere har kolonisert Midtøsten, har vestens innbyggere opparbeidet seg en tanke om at den tidligere koloniserte befolkningen er mindreverdig og ukultiverte. På bakgrunn av dette mener vesten at dens egen kultur er overlegen den andres. Videre tegner han et bilde av vesten som rasistisk. Et problem med denne fremstillingen av vestens tankesett, er at man må forholde seg til samme tankegang den andre veien. Finnes det ikke, i den muslimske verden, underliggende tanker om at vestlige verdier tilsvarer moralsk forfall? Said skriver at man i vesten kan kritisere islam nærmest

---

¹⁴ Hagelund, «Mot en god debatt?», s. 547-548.

¹⁵ Said, *Covering Islam*, s. 9.

¹⁶ Nilsen & Strand, «Islam og muslimer i norske medier i 2016», s. 4.

¹⁷ Nilsen & Strand, «Mediedekningen av islam og muslimer er mer nyansert enn mange tror», 26.5-2017.

¹⁸ Nilsen & Strand, «Mediedekningen av islam og muslimer er mer nyansert enn mange tror», 26.5-2017.

uhemmet uten å ha noen stor kunnskap om religionen.¹⁹ Gjelder ikke dette den andre veien også? At det eksisterer en forakt mot vesten i den muslimske verden er det liten tvil om, men om man benytter seg av Saids argumentasjon kan ikke muslimske journalister i Midtøsten være i stand til å portrettere vesten nøytralt. Said fremmer dermed et bilde av at vestens innbyggere ikke har tilstrekkelig kunnskap om religionen islam til å kunne uttale seg om den. Et spørsmål som dukker opp da blir om hvem som kan uttale seg om religionen. Er det da slik at kun muslimer skal kunne prise, kritisere og debattere islam og religionens rolle i samfunnet? Hvor går for eksempel grensen for når du har kunnskap nok om et tema for å kunne diskutere det?

I boken *Religious Freedom and the Neutrality of the State: The Position of Islam in the European Union* skriver Shadid og van Koningsveld at representasjonene av muslimer i vestlige medier preges av forutinntatthet og fordommer, og media fremstiller religionen islam som en trussel i seg selv. De skriver videre at de fordommene vestlige medier innehar ikke har hold i fakta, men baserer seg på xenofobi og en rasistisk tilnærming til islam²⁰. Et av argumentene de benytter seg av som bevis for vestens forutinntatthet ovenfor muslimer og islam er at vesten ikke hadde blitt utsatt for et militant islamistisk angrep. Dette argumentet har ikke like stor gjennomslagskraft lenger etter alle de militante islamistangrepene vesten har opplevd siden bokutgivelsen i 2002.

Bleich, Nisar og Abdelhamid hevder i en undersøkelse fra 2016 at det i New York Times ikke eksisterer noen utpreget negativ dekning av islam og muslimer. Ved å gjennomgå hver fjerde overskrift i avisen fra 1985-2013 fant de at tendensen i den gjennomsnittlige avisartikkel har en gradvis positiv utvikling. Undersøkelsen viser også at man opplever en mer positiv holdning til muslimer og islam i overskriftene i en fireukers periode etter et terrorangrep enn i fireukersperioden som ledet opp til terrorangrepet.²¹ Hege Storhaug skriver i sin bok *Islam Den 11. landeplage* at det skjer en holdningsendring blant vestlige politikere etter terrorangrepene i USA den 11. september 2001. Daværende president George W. Bush erklærte etter terrorangrepene at islam er en fredselkende religion, og etter dette har det, ifølge Storhaug, blitt vanligere og vanligere for statsledere å forsvare islam etter terrorangrep. Storhaug trekker også frem flere andre politikere som har tatt islam i forsvar, deriblant David

---

¹⁹ Said, *Covering Islam*, s. x-xi.

²⁰ Shadid & von Koningsveld, «The Negative Image of Islam and Muslims in the West», s. 174-175.

²¹ Bleich, Nisar & Abdelhamid, «The effect of terrorist events on media portrayals of Islam and Muslims», s. 1124.

Cameron, Barack Obama og Tony Blair.²² HRS mener at mediene i stor grad bedriver en apologetisk tilnærming til islam ved å støtte politikere i denne tilnærmingen til religionen. Det henvises blant annet til ordføreren i London, Sadiq Khan, som i 2016 forklarte at terror var en del av normaltstanden i en storby.²³ Nina Hjerpset-Østlie henviser i en artikkel fra juni 2017 til Børge Brendes Twitter-konto, daværende utenriksminister, for å vise at islamistiske terroraksjoner har blitt en del av den nye normaltstanden i vesten.²⁴ Gjennom slike artikler peker HRS på normaliseringen av terror og den ettergivenheten de mener vestlige styresmakter har ovenfor religionen, en ettergivenhet det kan virke som de frykter mer enn noe annet.

Edward Said mener på den annen side at vestlige medier i all hovedsak preges av negative konnotasjoner som for eksempel at islam er synonymt med vold, ekstremisme og middelalderske holdninger.²⁵ Et annet eksempel på denne stereotypien som Said viser til er at man har gått bort fra å bruke kristendommen som en definisjon på vesten, muligens på bakgrunn av at man ser på religion generelt som noe primitivt.²⁶ Said fremmer også et budskap om at vestlige medier heller ønsker å opprettholde sitt bilde av islam som noe truende ovenfor vesten, heller enn å utvikle sin kunnskap om islam. Dermed er media med på å sementere holdningen om at det er et skille mellom «oss» og «dem».²⁷ Disse tankene kan også leses i Samuel P. Huntingtons bok *The Clash of Civilizations*. Han hevdet at fremtidens konflikter ikke ville ta utgangspunkt i nasjonalstater, men heller ulike kulturer.²⁸ Media kan sees på som bidragsytende til internaliseringsprosessen av negative konnotasjoner ovenfor islam. Denne prosessen sies å begynne etter revolusjonen i Iran i 1979 og gisselaksjonen ved den amerikanske ambassaden som fulgte, og som siden har vokst nærmest eksponentielt.²⁹

Etter terrorangrepet 11. september 2001 har det vært en sterk økning i dekningen av muslimer og islam i norske medier. Som vist i arkivanalysegrafen under (Figur 1) så viser søk i Retriever sin database at mediedekningen av islam eksploderer etter 2001. Ved å søke på artikler som inneholder ordet «islam» i trykkede norske riksaviser får man i år 2000 254 treff.

---

²² Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 100-101.

²³ Karlsen, «Ordfører: terror «en del av pakken» med å bo i by», 24.9-2016.

²⁴ Hjerpset-Østlie, ««Igjen», ja...», 4.6-2017.

²⁵ Said, *Covering Islam*, s. xvi.

²⁶ Said, *Covering Islam*, s. 10.

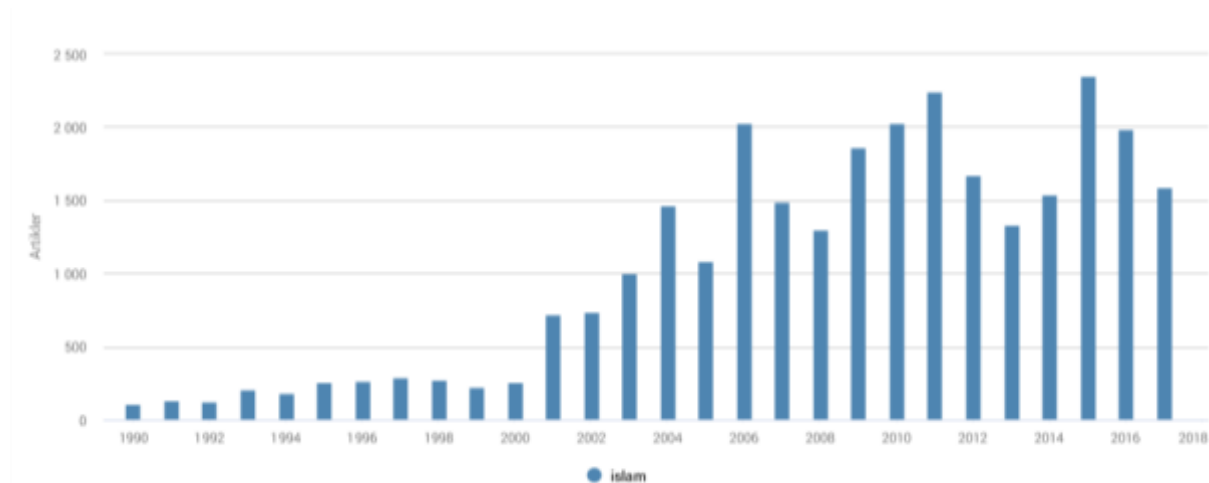
²⁷ Said, *Covering Islam*, s. xlviii.

²⁸ Huntington, *The Clash of Civilizations*, s. 28.

²⁹ Ahmed & Matthes, «Media representation of Muslims and Islam from 2000 to 2015: A meta-analysis».

Året etter er antallet avisartikler nesten tredoblet til 721. I 2015 var dekningen på sitt høyeste hvor ordet «islam» blir nevnt 2353 ganger i trykket norsk rikspresse.

Forekomsten av ordet «islam» i norsk rikspresse 1990-2017

Figur 1: Generert i, og hentet fra, Retriever, 18.10-2017.

HL-senteret ga i desember 2017 ut rapporten «Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2017». Undersøkelsen viser at over en tredjedel av den norske befolkningen har utpregede fordommer mot muslimer. Undersøkelsen viser dog at det har blitt mindre fordommer mot muslimer i det norske samfunnet siden de holdt samme type undersøkelse i 2011.³⁰ Hvordan slike fordommer skapes er det flere teorier rundt, men en gjennomgående tendens er at mediene fremstiller muslimer og islam ut fra deres posisjon i samfunnet som noe annerledes og inkompatibelt med norske verdier og norsk kultur.³¹ Media står i en særposisjon når det kommer til fremstillingen av muslimer, både positivt og negativt, ettersom mesteparten av informasjonen befolkningen får blir gitt via ulike mediekkanaler. Amir Saeed viser til forskning som fremhever at andre- og tredjengenerasjons innvandrere opplever seg selv og sin gruppe som fremmede i eget land.³² Det er med andre ord mulig å si at media er med på å forme befolkningens tanker om en (eller flere) minoritetsgrupper gjennom dekningen av muslimer og ut fra hvilket perspektiv media benytter seg av.

En rapport utgitt av Pew Research Center i 2011 viser at frykten for islamistisk motivert terror har økt både i vesten og i muslimske land. Rapporten viser at over halvparten av menneskene

³⁰ Hoffmann & Moe, «Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2017», s. 7-8.

³¹ Hoffmann & Moe, «Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2017», s. 71.

³² Saeed, «Media, Racism and Islamophobia», s. 451.

som ble spurt i USA, Storbritannia, Frankrike og Spania svarer «veldig bekymret for islamistisk motivert terror» på undersøkelsen.³³ Denne frykten blir blant annet skapt gjennom medias brede dekning av islamistiske terroraksjoner i vesten, og er dermed med på å tegne et bilde av islam som en brutal og voldelig religion. I boken *I gråsonen. Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge* fra 2016 skriver Viggo Vestel, etter møter med informanter fra innsiden av det islamistiske miljøet, at muslimer opplever presset fra norske medier som en heksejakt.³⁴

HRS, og lignende sider, fremstiller islam som en eksistensiell trussel mot vesten som helhet, og er med det med på en ytterligere mistenkeliggjøring av muslimer. Problemet med en slik enhetlig fremstilling av islam er den medfølgende fremstillingen av muslimer som en homogen gruppe. Dette vitner om en mangel på forståelse for hva islamsk kultur er, og hvor store kulturelle forskjeller det er innad i det muslimske miljøet. På samme måte som muslimer fremstilles som en enhetlig gruppe fremstilles også islamister på samme måte. Dette skjer blant annet ved at HRS mener at samtlige islamister deler drømmen om et islam-dominert Europa underlagt sharialovene.³⁵ HRS tegner et lite nyansert - og stereotypisk bilde av hva religionen islam er gjennom å hevde at religionen islam og den politiske ideologien islamisme er én og samme ting. Lars Akerhaug skriver i boken *Islamisme: Ideologi og trussel* fra 2016 at det er vanskelig å trekke noe skille mellom radikal og moderat islam, og at måten HRS og andre islamkritikere knytter de to tett sammen er med på å forsterke et polarisert «oss» mot «dem» bilde av samfunnet.³⁶ Et videre problem som mistenkeliggjøringen av muslimer fører med seg, gjennom bruken av islam som forklaringsramme, er at den kan føre til at enhver hendelse, det være terror eller vold, som involverer innvandrere bidrar til å forsterke de allerede eksisterende emosjonene i samfunnet.

1.4 Human Rights Service (HRS)

Før hoveddelen av denne masteroppgaven begynner er det nødvendig å forklare hvem som står bak tenketanken, hva de ønsker å oppnå, og hvilken posisjon de har i medielandskapet.

---

³³ PEW Research Center, «Extremism Concerns Growing», s. 2.

³⁴ Vestel, *I gråsonen. Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge*, s. 116.

³⁵ Karlsen, «Terror handler ikke om lastebiler», 11.4-2017.

³⁶ Akerhaug, «Debatt med silkehansker», s. 399.

Hvem er de?

HRS ble stiftet som en organisasjon av Rita Karlsen i år 2001,³⁷ og ble registrert som stiftelse året etter. HRS karakteriseres som en tenketank uten noen form for direkte tilknytning til noen politiske partier.

Pr 5. september 2017 har HRS tre faste ansatte:

Rita Karlsen er daglig leder, en stilling hun har besittet siden tenketanken ble stiftet i 2001. Hun er utdannet Cand.paed. fra UiO og har blant annet jobbet som forsker i Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU).³⁸

Hege Storhaug er informasjonsansvarlig i HRS, en stilling hun har hatt siden 2002, og er den mest profilerte av de ansatte i stiftelsen. Storhaug har skrevet en rekke bøker og er mest kjent for sin bok *Islam, den 11. landeplage*, som ble utgitt i 2015. Hun har i en årrekke vært engasjert i kvinners rettigheter i muslimske miljøer³⁹. I 2009 beskrev Torbjørn Røe Isaksen Storhaug på sin blogg som en «engasjert korsfarer» som hadde vært viktig for arbeidet med å avdekke kjønnslemlestelse i Norge.⁴⁰

Nina Hjerpset-Østlie er ansvarlig redaktør i HRS. I tillegg er hun også fast spaltist i Aftenpostens Medierevisjon,⁴¹ og hun har tidligere vært engasjert i den innvandringskritiske tenketanken Document.no, som ledes av Hans Rustad.

HRS har siden stiftelsens oppstart fått økonomisk støtte fra staten, noe som har vært omdiskutert over flere år. I 2011 vedtok daværende barne-, likestillings- og integreringsminister, Audun Lysbakken, at tenketanken skulle fratras halvparten av sin statsstøtte⁴². Dette kuttet kompenserte Oslo Kommune, med FrP i spissen, for da de samme år vedtok at HRS skulle få en million kroner i støtte fra kommunen. I 2016 derimot forsvant støtten fra Oslo kommune, samtidig som statsstøtten lå på om lag 1,8 millioner kroner. På bakgrunn av at Oslo kommune trakk sin støtte, har organisasjonen fått økt økonomisk støtte fra flere private givere⁴³.

---

³⁷ Human Rights Service, «Human Rights Service (HRS) som organisasjon.

³⁸ Human Rights Service, «Forsiden».

³⁹ Store Norske Leksikon, s.v. «Hege Storhaug».

⁴⁰ Vestel, *I gråsonen. Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge*, s. 48.

⁴¹ Human Rights Service, «Forsiden».

⁴² Gillesvik, «Dramatisk kutt for Storhaug», 7.10-2011.

⁴³ Eriksen, «Human Rights Service: -Opplever gaveboom etter støtttekutt», 26.9-2015.

Hva er deres misjon?

På sine hjemmesider, www.rights.no, skriver HRS følgende om stiftelsen:

For HRS handler integrering eller inkludering i all hovedsak om at borgere av et fritt og moderne demokrati som Norge kjenner og aksepterer en felles verdiplattform basert på demokratiets bærebjelker; likestilling mellom kjønnene, likeverd mellom mennesker uansett nasjonal, etnisk, sosial, kaste-, stamme- eller klanbakgrunn, ytringsfrihet og religiøs frihet.

Vårt konkrete arbeid er særlig sentrert om innhenting av dokumentasjon, informasjon og analyse for å sette søkelys på ulike sider av innvandrings- og integreringsfeltet. I dette arbeidet har vi en gylden arbeidsregel:

*Vi står fritt til å kritisere hva vi måtte mene er klandreverdige, men kritikken skal alltid følges av forslag til tiltak.*⁴⁴

I Hege Storhaugs bok fra 2015, *Islam den 11. landeplage*, deler hun religionen islam inn i to fraksjoner, som hun kaller for «Mekka-islam» og «Medina-islam». Førstnevnte er den religiøse og poetiske delen av islam, mens den sistnevnte er den politiske, juridiske og militære delen. Storhaug mener at «Medina-islam» stammer fra perioden etter at Muhammed kom til byen Medina i år 622, og startet arbeidet med å skape en totalitær politisk ideologi.⁴⁵ Denne inndelingen av islam har Hege Storhaug og HRS blant annet hentet fra den somaliskfødte nederlandske aktivisten Ayyan Hirsi Ali. Halvor Tjønn skriver i boken *Islamisme: Ideologi og trussel* at denne formen for todeling av islam ikke har vært vanlig tidligere. Tjønn skriver videre at inndelingen kan være god på bakgrunn av at ytterliggående islamister tidligere ikke har møtt ideologisk motstand. Samtidig kan den være problematisk, fordi begge gruppene baserer sin tro på de samme religiøse grunntekstene og at det dermed ikke er noe skille mellom dem ideologisk.⁴⁶ Storhaug oppgir til Aftenposten at Hirsi Ali er en av hennes viktigste inspirasjonskilder i et intervju.⁴⁷

I sin anmeldelse av Hege Storhaugs ovennevnte bok kritiserte Lars Gule henne for å benytte seg av ukritisk kildebruk. Gule påpeker at kun fem av 38 titler i Storhaugs litteraturliste, som har blitt gitt tittelen «litteratur i utvalg», er forfattet av noen med faglig kompetanse om islam.

---

⁴⁴ Human Rights Service, «Om HRS».

⁴⁵ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 138-139.

⁴⁶ Tjønn, «Medina-staten – Ekstremistenes inspirasjon», s. 90-92.

⁴⁷ Aarnes, «Dette er Hege Storhaugs forbilder», 22.2-2016.

For Gule er bokens manglende metodiske tilnærming knyttet til islam og problemene knyttet til religionen, og fraværet av relevant kildekritikk, nok til at han mener boken ikke burde tas seriøst.⁴⁸

I dagens medieverden fungerer HRS som et alternativt medium. Den britiske professoren John Downing definerer i sin bok *Radical Media: Rebellious Communication and Social Movements* fra 2001 radikale alternative medier som medier som bryter med den hegemoniske oppfatningen av samfunnet.⁴⁹ HRS kan oppfattes under denne definisjonen på bakgrunn av deres holdning til de etablerte mediene og styresmaktene, som de mener undergraver det norske samfunnet. Aftenposten skrev i september 2017 en artikkel med tittelen ”Avisene for dem som ikke tror på aviser”, som tok for seg noen av de største alternative mediene i Norge. Hjerpset-Østlie uttaler der at den retningen samfunnet vårt er på vei er drivkraften bak hennes arbeid for den islam- og innvandringskritiske tenketanken. Videre sier hun at vår samfunnsinnretning står på spill, og på bakgrunn av medienes manglende vilje til å fremstille innvandringsdebatten nyansert flokker leserne til de alternative mediene.⁵⁰

Alternative medier har utviklet seg til å bli en trend i den vestlige verden, ofte sett i sammenheng med den bølgen av høyrepopulisme vesten har opplevd de siste årene. Et kjennetegn ved HRS sin dekning, som vil bli vist til i denne masteroppgaven, er at de ikke alltid følger de etiske retningslinjene rundt medias publisering, også kjent som Vær Varsom-plakaten, som de etablerte mediene følger.⁵¹ Hjerpset-Østlie uttaler til Aftenposten at de gjør sine egne etiske overveielser før de publiserer. Hun uttaler også at HRS ikke har noe ansvar for å slippe til motstridende tanker og stemmer, men at de gjør det om de får krav om å gjøre det.⁵²

Hva sier etablerte medier om HRS?

HRS og Storhaug har i lengre tid blitt kritisert for sin ensidige fremstilling av islam og muslimer. Lars Akerhaug skriver at det males et bilde av at det er islam som er roten til alt det negative i det norske muslimske miljøet.⁵³ Storhaug skaper et enkelt narrativ hvor de såkalte «Mekka-muslimene» er de gode, og «Medina-muslimene» er onde. Den norsk-pakistanske

---

⁴⁸ Gule, «Storhaug er ein ukritisk kritiker», 29.1-2016.

⁴⁹ Downing, *Radical Media: Rebellious Communication and Social Movements*, s. v.

⁵⁰ Halvorsen, Hegtun & Johansen, «Avisene for dem som ikke tror på aviser», 9.9-2017.

⁵¹ Halvorsen, Hegtun & Johansen, «Avisene for dem som ikke tror på aviser», 9.9-2017.

⁵² Halvorsen, Hegtun & Johansen, «Avisene for dem som ikke tror på aviser», 9.9-2017.

⁵³ Akerhaug, «Debatt med silkehansker», s. 399.

legen og skribenten, Mohammad Usman Rana, definerer Storhaug som en «anti-muslimsk» aktivist og karakteriserer hennes inndeling av islam i to meget forenklede bolker som «tøv».⁵⁴

Aftenposten har skrevet om HRS, og da særlig Hege Storhaug, på lederplass flere ganger, men det forekommer ikke et eneste innlegg av positiv karakter. Hovedtendensen i innleggene har omhandlet tenketankens trangsynte fortolkning av religionen islam, og hvordan de generaliserer muslimer deretter. Aftenpostens siste leder om HRS tok for seg tenketankens statsstøtte, som Aftenposten mener de har mistet retten til. Bakgrunnen for dette var at HRS hadde bedt deres lesere om å sende inn bilder som viser islams fremvekst i Norge.⁵⁵

Siden Storhaug for alvor ble en kjent aktør i det norske medielandskapet etter utgivelsen av boken *Islam den 11. landeplage* i 2015 har hun vært en profilert figur i media. I 2017 derimot trakk hun seg mer tilbake fra offentligheten. Etter den nevnte oppfordringen om å sende inn bilder til HRS, og Aftenpostens påfølgende lederartikkel angående tenketankens statsstøtte, publiserte avisen en artikkel om Storhaugs manglende vilje til å la seg intervju av store etablerte medier. Storhaug nektet å svare på Aftenpostens spørsmål på bakgrunn av avisens standpunkt angående statsstøtten. Hvorfor tenketanken til en mindre grad enn tidligere stiller opp i mediene er det kun redaksjonen der som kan svare på, men det er sannsynlig at en følelse av å bli motarbeidet spiller inn.

---

⁵⁴ Rana, «Hege Storhaug tolker islam som en ekstremist», 12.1-2016.

⁵⁵ Aftenposten, «Human Rights Service bør miste statsstøtten», 5.10-2017.

2.1 Vannskillet 11. september 2001

11. september 2001 markerer et vannskille i mediedekningen av islam både i norske og vestlige medier. Som nevnt i foregående kapittel tredobles antallet artikler som inneholder ordet «islam» i norske riksdekkende papiraviser på et år, fra 2000 til 2001. På bakgrunn av dette er det mulig å anta at terrorangrepet 11. september 2001 var en av de viktigste årsakene til den økte medieoppmerksomheten rundt religionen islam. Dette kapittelet vil kort forsøke å vise hvordan debattklimaet rundt muslimer og islam var før karikaturstriden i 2006.

HRS ble som tidligere nevnt stiftet i 2001, det ligger dog et meget begrenset utvalg saker fra perioden 2001-2007 på deres tidligere og nåværende nettsider. I all hovedsak preges artiklene på de gamle hjemmesidene av deres fanesaker som står forklart i foregående kapittel. Disse temaene dominerer dekningen i årene frem til karikaturstriden hvor den endrer seg fra å ta for seg kvinners og barns rettigheter, til å fremstille islam som roten til det negative i de muslimske miljøene.⁵⁶ Ut fra de tidligere hjemmesidene til HRS fremstår det som at de publiserte artiklene stort sett har som mål å samle store deler av det de etablerte mediene skrev om islam på et sted. Det blir i stor grad henvist til andre aviser, og det fremstår som at det er mindre egenproduksjon av tekst i perioden før 2007 enn etter omleggingen av deres hjemmesider.

HRS sitt hovedfokus i perioden etter stiftelsen lå som tidligere nevnt på kvinner og barns rettigheter i innvandrerhjem og i samfunnet generelt. De publiserte en rekke rapporter og bøker som tok for seg temaer som for eksempel: praksisen rundt å sende barn til foreldrenes opprinnelsesland for skolegang, innvandring gjennom henteekteskap, og om den mislykkede integreringen av ikke-vestlige innvandrere gjennom blant annet tvangsekteskap.⁵⁷ Hege Storhaug uttalte til Aftenposten i juni 2007 at debatten rundt kvinneundertrykkelse i islam var blant de viktigste i vår tid.⁵⁸ Fremstillingen av muslimske kvinner og deres rettigheter vil bli studert med en større omhyggelighet i kapittel 6.

Etter terrorangrepene 11. september 2001 rapporterte Aftenposten fra lederplass at flere muslimske skikkelser i Norge, deriblant den fremtidige Venstre-politikeren Abid Q. Raja, fryktet at holdningene mot norske muslimer ville få et tilbakefall.⁵⁹ En måned etter dette skrev avisen en ny lederartikkel hvor de hevdet at muslimer i Norge hadde oppfattet en

---

⁵⁶ Akerhaug, «Debatt med silkehanser», s. 399.

⁵⁷ HRS, «Publikasjoner fra HRS», 5.7-2007.

⁵⁸ Tjønn, «Koranen gir menn makten - Problematisk skriftsteder tolkes bokstavtro Skrevet på 600-tallet, følges fortsatt av mange», 28.6-2007.

⁵⁹ Aftenposten, «Primitive hevnaaksjoner», 19.9-2001.

holdningsendring i det norske folk overfor dem. Aftenposten forklarte at fredelige muslimer hadde blitt spurt om sin tilknytning til blant annet terrorister og Taliban i Afghanistan, noe avisen mente vitnet om manglende integreringsferdigheter i det norske folk.⁶⁰ Aftenposten mente reaksjonene norske muslimer ble møtt med i perioden etter terroren i 2001 beviste at Norge fortsatt var preget av at det norske samfunn, i flere århundrer, hadde vært meget homogent. På bakgrunn av dette mente avisen at det norske folk fortsatt stod overfor en krevende jobb med å avvende seg en stigmatisert tankegang opp mot innvandrere og muslimer.⁶¹

To måneder etter denne lederartikkelen skrev Aftenposten på ny om holdningene til muslimer i Norge. Avisen skrev at norske muslimer var like mye, om ikke mer, rammet av terroren som den etnisk norske befolkningen hadde blitt. En undersøkelse fra Norsk Gallup viste at halvparten av de spurte hadde en mer negativ holdning til muslimer enn de hadde hatt før terrorangrepene tre måneder tidligere.⁶² Denne utviklingen er med på å få frem hvor effektivt islamistisk motivert terror ødelegger for fredelige muslimer i vesten, og den holdningsendringen som ble poengtert i foregående avsnitt fremstår som reell. På bakgrunn av denne undersøkelsen etterlyste Aftenposten en større forståelse og anerkjennelse av andre kulturer i det norske samfunn, men dette ville også kreve en vilje til å integrere seg fra innvandrernes side.⁶³ Denne skepsisen overfor den muslimske befolkningen er noe man kan lese om i en rekke saker på HRS sine nettsider. Som man vil se flere ganger i kapitlene som følger fremstiller HRS muslimsk kultur som vanskelig å assimilere og inkludere, i det norske samfunnets verdier og holdninger. De mener at det vil kreve en fundamental holdningsendring fra muslimenes side for at en slik assimilering skal bli vellykket.

I 2002 skrev Aftenpostens kommentator Ingunn Økland om Marianne Gullestads bok *Det norske sett med nye øyne*. En bok som tar for seg innvandringsdebatten de siste årtiene. Gullestad kritiseres på bakgrunn av hennes bruk av dikotomien «oss» og «dem», som fører til en klar polarisering av innvandringsdebatten, og som på den måten kan være med på å fremmedgjøre den muslimske befolkningen. På bakgrunn av dette etterlyser Økland forslag til en bedre begrepsbruk.⁶⁴ For HRS er Gullestad en de mener har forbedret den norske innvandrings- og islamdebatten. De henviste i september 2005 til et innlegg i Klassekampen

---

⁶⁰ Aftenposten, «Muslimene midt iblant oss», 11.10-2001.

⁶¹ Aftenposten, «Muslimene midt iblant oss», 11.10-2001.

⁶² Aftenposten, «Terror truer et kulturelt mangfold», 4.12-2001.

⁶³ Aftenposten, «Terror truer et kulturelt mangfold», 4.12-2001.

⁶⁴ Økland, «Håpløse nord-menn i mistenksom studie», 17.1-2002.

skrevet av den norsk-irakiske forfatteren, Walid al-Kubaisi, hvor det tegnes et bilde av at Norge lider under en institusjonell antirasisme.⁶⁵ Hege Storhaug har i senere tid karakterisert al-Kubaisi som et av sine viktigste forbilder.⁶⁶ I artikkelen skriver al-Kubaisi at den antirasistiske eliten i Norge aktivt arbeider for å karakterisere alle meningsmotstandere som rasister, spesielt om de kritiserer innvandrernes kultur. Å definere blant annet media som en elite som motarbeider sine meningsmotstandere, slik som Al-Kubaisi gjør i Klassekampen-artikkelen, preger en rekke innlegg på HRS sine sider, noe som vil bli påpekt flere ganger i de neste kapitlene.

Hege Storhaug skrev i en kronikk i Klassekampen 1. april 2003 om multikulturalismens utfordringer i det norske samfunn. Hun skriver blant annet at de ulike kulturelle gruppene i Norge må legge fra seg verdier og holdninger som tilhører ikke-vestlige samfunn. Dette er, i følge henne, helt fundamentalt for at et flerkulturelt samfunn skal bli vellykket. I artikkelen nevner hun noen av de viktigste verdiene som skiller «dem» fra «oss», blant annet omskjæring, kastesystemer og klanidentitet, som alle finner sted i den muslimske verden. Avslutningsvis skriver Storhaug at hun ikke ønsker et flerkulturelt samfunn, men et fleretnisk fellesskap basert på de grunnleggende frihetsverdiene⁶⁷, verdier som preger hennes bøker *Men størst av alt er friheten* og *Islam den 11. landeplage*.

Politiets sikkerhetstjeneste (heretter PST) hadde gjennom sine årlige trusselvurderinger vurdert at trusselen fra islamistiske terrorgrupper var markant allerede etter terrorangrepet 11. september 2001, men de vurderte ikke det norske islamistmiljøet som en direkte trussel før i 2008.⁶⁸ At PST analyserte trusselen fra nasjonale islamistgrupperinger som større fra 2008 gjør det mulig å spekulere i om dette fører til at den norske befolkningen tilegner seg en mer generalisert oppfatning av norske muslimer som ekstremister. Dette var noe Aftenposten advarte mot i 2014 etter en økning i oppslutningen rundt de radikale islamistmiljøene i Norge. Avisen skrev fra lederplass at en generell mistro mot alt som er annerledes enn det «norske» er meget negativt, da de definerer tillit som en av de viktigste verdiene i det norske samfunnet.⁶⁹

Etter at daværende statsminister Kjell Magne Bondevik hadde besøkt en av moskeene i Oslo skrev Aftenposten fra lederplass 12. november 2001 at statsministeren gjorde rett i å forsøke å

---

⁶⁵ Al-Kubaisi, «Revejegerne», 5.7-2007.

⁶⁶ Aarnes, «Dette er Hege Storhaugs forbilder», 22.2-2016

⁶⁷ Storhaug, «Den flerkulturelle misforståelsen», 1.4-2003.

⁶⁸ Politiets Sikkerhetstjeneste, «Trusselvurdering 2008». 29.2-2008.

⁶⁹ Aftenposten «En utfordring mot det norske tillitsamfunnet», 25.7-2014.

skape bro mellom norske muslimer og regjeringen.⁷⁰ Spesielt med tanke på terrorangrepene tidligere samme år og de holdningene som hadde oppstått i kjølvannet av dem. Aftenposten poengterer at de aller fleste muslimer ønsker fredelige liv og at de avskyr terror, men samtidig etterlyser avisen en avstandtagen fra islamistisk motivert terror, på samme måte som nordmenn tar avstand fra nynazister og lignende.⁷¹

Som belyst over fører terrorangrepene 11. september 2001 til at det blir et økt fokus på islam, muslimer og islamisme i norske medier. Man hadde dog hatt saker i norsk media før dette, som for eksempel Rushdie-affæren som vil bli belyst i neste kapittel, der islam hadde en sentral rolle. En annen faktor til det økte fokuset på islam i det norske samfunnet er det faktum at den muslimske befolkningen i Norge har økt kraftig de siste 20 årene. I 2017 meldte SSB at rundt 4 % av den norske befolkningen var muslimer, og antallet mennesker med tilhørighet i muslimske trossamfunn hadde fordoblet seg siden 2006.⁷² At det blir et økt fokus på en religiøs gruppe i vekst syntes naturlig, og er nødvendigvis ikke noe negativt da mediene er befolkningens viktigste informasjonskanal. Dessverre er det, som vist i Retriever-analysen fra 2016, et stort fokus på det negative tilknyttet islam og de muslimske miljøene. Dette har vært med på å skape generaliseringer i norske medier som fører til at samfunnet har innarbeidet negative konnotasjoner knyttet til islam.

2.2 Hege Storhaug i Aftenposten

Ettersom det er et begrenset kildemateriale tilgjengelig på HRS før 2007 er det hensiktsmessig å lese Hege Storhaugs publiserte artikler på Aftenposten, og andre artikler hvor hennes holdninger er tema.

I kronikken «Den skakkjørte «ære» - en seiglivet mørkemakt» fra januar 2003 tar Storhaug opp kvinneundertrykkelsen i muslimske miljøer, da særlig knyttet opp mot æresdrap. Hun påpeker at innvandringsmiljøene oppfatter ære fundamentalt annerledes enn det som er vanlig i den norske befolkningen, og at det baserer seg på holdninger som ikke hører hjemme i et moderne samfunn. Hun skriver videre at ære er med på å stenge kvinner inne i nærmiljøene sine, og på den måten hindrer integreringsarbeidet.⁷³

Senere samme år skriver hun om moskeen World Islamic Missions uttalelse om at det var en menneskerett å gifte seg med søskenbarn. I artikkelen karakteriserer Storhaug HRS som en

---

⁷⁰ Aftenposten, «Bondevik møter islam», 12.11-2001.

⁷¹ Aftenposten, «Bondevik møter islam», 12.11-2001.

⁷² Østby & Dalgard, «4 prosent muslimer i Norge?», 22.11-2017.

⁷³ Storhaug, «Den skakkjørte «ære» - en seiglivet mørkemakt», 22.1-2003.

organisasjon som kjemper for menneskerettigheter. Det henvises til en rekke statistikker som viser hvor lite gunstig hente- og tvangsekteskap er for integreringsarbeidet i vesten. På bakgrunn av dette etterlyser hun et forbud mot å hente ektefeller til Norge om det er nær familiær relasjon mellom de gifte.⁷⁴ Også i 2005 skrev Storhaug om arrangerte ekteskap i Aftenposten og mente at dette var en praksis som var uhørt at fortsatt kunne finne sted i moderne demokratier.⁷⁵

17. desember 2003 skrev NTB at HRS hadde gått inn for et forbud mot hodeplagg, men at de hadde møtt liten støtte på Stortinget for å få på plass ny lovgivning rundt temaet. HRS uttalte at et slikt forbud ville bedre barns rettigheter, en holdning som vil bli nærmere belyst senere i denne masteroppgaven.⁷⁶

Etter drapet på den nederlandske filmskaperen Theo van Gogh i 2004 ble det arrangert en demonstrasjon mot islamistisk motivert vold og terror i Oslo. Demonstrasjonen hadde få deltakere og muslimene selv var dårlig representert. Hege Storhaug uttalte til Aftenposten at hun deltok fordi hun mente dette var viktig for å bevare demokratiet og ytringsfriheten i vesten.⁷⁷

I juni 2006 meldte NTB at HRS mente den norske integreringspolitikken hadde mislyktes fullstendig. Dette hevdet de på bakgrunn av at innvandringsmiljøene segregerer seg fra det norske samfunn, og på den måten hindrer integrering. Storhaug uttrykte at «- Føydale samfunnsstrukturer fra Pakistan har fått fotfeste her i landet».⁷⁸

Ut ifra dette begrensede utvalget av artikler Storhaug selv har skrevet, eller uttalt seg i, kan man lese deler av det samme budskapet som vil bli avdekket videre i denne masteroppgaven. Islam fremstilles som noe fundamentalt annerledes enn det vestlige, og de kulturelle aspektene i innvandringsmiljøene står i opposisjon til det norske. Aftenpostens lederartikler som benytter seg av ordet islam før karikaturstriden fokuserer hovedsakelig på forebygging av stigmatiserende holdninger ovenfor muslimer og islam, som de mener har blitt mer fremtredende etter 11. september 2001.

---

⁷⁴ Storhaug, «Menneskerettigheter også for pakistanere», 1.10-2003.

⁷⁵ Storhaug, «På kollisjonskurs med demokratiet», 29.5-2005.

⁷⁶ NTB, «Liten støtte til skaut-forbud i Norge», 17.12-2003.

⁷⁷ Henmo, «Politikertett og folkefattig fakkeltog mot terror», 5.12-2004.

⁷⁸ NTB, «- Mislykket norsk integrering», 8.6-2005.

3.1 Karikaturstriden 2006-2010 (2015)

Dette delkapittelet skal hovedsakelig ta for seg debatten rundt karikaturstriden i 2006 og 2010. I tillegg vil dekningen av terrorangrepet mot det franske satiremagasinet Charlie Hebdo bli belyst, som til nå står som det siste kapittelet direkte tilknyttet Muhammed-karikaturene.

3.2 Karikaturstriden 2006

Den 30. september 2005 publiserte den danske avisen Jyllands-Posten (heretter JP) tolv karikaturtegninger av profeten Muhammed under artikkeltittelen «Muhammeds ansigt». Tegningene ble bestilt av JP som følge av at ingen tegnere hadde sagt seg villige til å illustrere barneboken *Koranen og Profeten Muhammeds liv* av frykt for represalier fra det muslimske miljøet i Danmark.⁷⁹ Kulturredaktøren i JP, Flemming Rose, ønsket å teste hvor grensene for ytringsfrihet lå, og vise forskjellene mellom vestlige og ikke-vestlige (muslimske) holdninger til ytringsfrihet. Rose hevdet at kunstnere, forfattere og andre kulturelle personer bevisst unngikk å provosere muslimer for å slippe represalier.⁸⁰ Han forsvarte også publiseringen med at muslimer måtte «lære å akseptere krenkelser».⁸¹ Av de tolv karikaturtegningene som ble publisert i avisen var det særlig Kurt Westergaards muhammedkarikatur, med profeten ikledd en turban i form av en bombe, som fikk mest kritikk og oppmerksomhet.

Aftenposten var den første norske avisen til å publisere en faksimile fra JP ikke lenge etter at karikaturene først stod på trykk i den danske avisen, men kontroversene kom først til Norge da den kristenkonserverende avisen Magazinet valgte å publisere alle de tolv karikaturene 9. januar 2006.⁸² Magazinet var en liten avis med tre utgivelser i uken og et opplag på rundt 5000, og var på ingen måte en avis med en sterk stemme i samfunnet.⁸³ Redaktøren i Magazinet, Vebjørn Selbekk, hadde blitt gjort oppmerksom på at den norske avistegneren Finn Graff i Dagbladet ikke våget å tegne profeten. Av den grunn valgte han å følge Flemming Rose og JP i publiseringen, for å vise at ytringsfriheten i vesten var truet.⁸⁴ Han forsvarte publiseringen av karikaturene med at vestens ytringsfrihet gradvis ble innskrenket av muslimer som truet vestlige medier til stillhet, og henviste til drapet på Theo van Gogh i Nederland i 2004, og drapsforsøket på den norske forleggeren William Nygaard i 1993.⁸⁵

---

⁷⁹ Store Norske Leksikon, s.v. «Karikaturstriden».

⁸⁰ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 133.

⁸¹ Bangstad, Sindre. «Sekulær kritikk?», s. 392-393.

⁸² Aase, «Bakgrunn: slik var karikaturstriden», 8.1-2015.

⁸³ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 151.

⁸⁴ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 150.

⁸⁵ Jordheim, Trygve W.. «Ytringsfriheten er truet», 9.1-2006.

Selbekk ble etter publiseringen drapstruet mer enn 50 ganger, og han ble senere tvunget til å unnskyldes for at han hadde «krenket religiøse følelser».⁸⁶

At Finn Graff ikke våget å karikere muslimes profet av frykt for eget liv er, for HRS, et sikkert tegn på at muslimer og islam struper debatten rundt religionens posisjon i vesten. Det er et klart sykdomstegn at man ikke tør å kritisere islam, når man i en årrekke har harselert med kristendommen.⁸⁷ At muslimer inntar det HRS kaller for offerrollen fører til at man ikke kan kritisere islam uten å være muslim selv. Roy Jacobsen publiserte en kronikk i Dagbladet 18. februar 2006 hvor han kritiserte enkeltes holdning og tankegang rundt at kun muslimer selv skal kunne komme med kritikk av islam og muslimer⁸⁸, en kronikk som ble applaudert av HRS. Drapet på Theo van Gogh fremstod for HRS som et klart tegn på at det hadde forekommet en innskrenkning i ytringsfriheten i den vestlige verden,⁸⁹ og karikaturstriden skulle også utvikle seg til å bli det.

Som det ble skrevet om i beskrivelsen av HRS mener de at ytringsfriheten er en av de viktigste grunnleggende frihetsverdiene vesten har tilegnet seg, og at det av den grunn er meget viktig å kjempe for den. På bakgrunn av dette mener HRS at det var rett av JP og Magazinet å publisere tegningene.⁹⁰ Denne holdningen var fraværende i flere av de store norske avisene, blant annet Aftenposten, VG og Dagbladet. Alle vegret seg mot å publisere karikaturene etter januar 2006, da situasjonen for alvor ble opphetet. Aftenpostens daværende sjefsredaktør, Hans Erik Matre, la på sin side ned forbud mot å trykke karikaturtegningene som en egen artikkel etter at karikaturstriden ble et internasjonalt problem. Dette skiller Aftenpostens holdning til karikaturene fra de to andre avisene som er nevnt i denne sammenhengen. Der VG og Dagbladet ikke publiserte karikaturene på grunnlag av at de «ikke hadde sett noen grunn til å publisere dem», mente Matre at Aftenposten ikke ønsket å krenke minoritetsgrupper. Han forsvarte sitt eget forbud med at avisen «alltid har vist varsomhet med bruk av tekster, tegninger og bilder som kan oppleves som krenkende for store grupper».⁹¹ På bakgrunn av den betente situasjonen i verden da Magazinet publiserte karikaturene ble publiseringen sett på som en bevisst provoserende handling fra en avis med en islamkritisk

---

⁸⁶ Nordli, «Vebjørn Selbekk: -Jeg husker følelsen av å gå fra ikke-drapstruet til å bli drapstruet», 6.3-2015.

⁸⁷ Storhaug, «Elitens kapitulasjon», 10.5-2010.

⁸⁸ Jacobsen, «Det usmakelige», 18.2-2006.

⁸⁹ Storhaug, «Nei, vi kan ikke snakke om det», 1.3-2013.

⁹⁰ HRS, «For eller mot Muhammed-tegninger», 11.1-2006.

⁹¹ Rodum, «Norske redaktører sier nei til trykking», 14.2-2008.

agenda.⁹² Dette kan ha vært en av de viktigste grunnene til at Selbekk fikk så liten støtte fra norsk offentlighet.

11. januar 2006 skrev HRS en kommentar til bråket rundt karikaturtegnene med tittelen «For eller mot Muhammed-tegninger». Her tegner de et bilde av at alle som er imot publiseringen av karikaturtegnene inntar en såkalt offermentalitet, og blir krenket på vegne av andre. I den samme kommentaren påpekes det at HRS mener striden dreier seg om at ytringsfriheten må vernes og at den ikke skal forhandles om. Ytringsfriheten må forvaltes av alle og skal ikke brukes til å spre hat eller splitte det felleskapet vi har i Norge.⁹³ Et spørsmål som dukker opp i denne diskusjonen er hvor grensen for ytringsfriheten skal gå, og hvem som skal håndheve problemene som kan oppstå. Hvem bestemmer hva som er hatsk og fordomsfullt?

De som støttet JP og Selbekk under og etter publiseringene av karikaturtegnene, i henholdsvis 2005 og 2006, oppfattet de voldsomme reaksjonene karikaturene førte med seg som en bekreftelse på at islam var en trussel mot ytringsfriheten.⁹⁴ HRS opplevde at de, som Selbekk, ble påført merkelapper som islamofobe, ekstremistiske og sekulære fundamentalister, og at de som publiserte, eller støttet publiseringen, deltok på et anti-islamisk korstog.⁹⁵ Håndteringen av karikaturstriden står i sterk kontrast til hvordan norske medier og styresmakter møtte problematikken knyttet til Rushdie-saken femten år tidligere. Den gangen var det en felles enighet om ytringsfriheten Salman Rushdie besatt da han skrev boken *Sataniske Vers* i 1988. Under den påfølgende fatwaen (dødsdommen) mot han, så man en helt annen tilnærming til ytringsfriheten enn man gjorde i 2006. Under karikaturstriden opplevde man en klar splittelse i Norge, hvor ytringsfriheten går fra å være en grunnleggende rettighet til å bli sett på som en løs kanon i et multikulturelt samfunn.⁹⁶ Man kan spørre seg om det norske forsvaret av ytringsfriheten vaklet under karikaturstriden, da spesielt når det kommer til kritikk av islam. Nåværende ansvarlig redaktør i HRS, Nina Hjerpset-Østli, var i 2009 engasjert som skribent i Document.no, en annen innvandringskritisk tenketank. Sammen med Lars Gule startet hun oppropet «Nei til straff for religionskritikk» som svar på at regjeringen vurderte straffelovens § 185 til å inkludere subjektive religiøse følelser.⁹⁷

---

⁹² Austenå, *Arven etter sataniske vers*, s. 225.

⁹³ HRS, «For eller mot Muhammed-tegninger?», 11.1-2006.

⁹⁴ Austenå, *Arven etter sataniske vers*, s. 223.

⁹⁵ Karlsen, «Muhammed-saken vender seg», 8.1-2010.

⁹⁶ Økland, «Fra mot til feighet i politikken», 11.1-2016.

⁹⁷ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 285-287.

De største urolighetene utspilte seg mellom januar og februar 2006. Det ble arrangert store demonstrasjoner mot Danmark og Norge verden rundt, og dansk- og norskproduserte varer ble boikottet i muslimske land. I blant andre Syria, Libanon, Irak, Pakistan og Nigeria brøt det ut voldelige sammenstøt, og totalt døde det over 150 mennesker under disse urolighetene.⁹⁸

4. februar 2006 ble den danske og den norske ambassaden i Damaskus satt i brann etter at egyptiske Yusuf al-Qaradawi, via en tv-overført fredagsbønn, hadde oppfordret til å markere en vredens dag mot karikaturtegningene.⁹⁹ Det skulle i dagene som fulgte komme flere angrep på danske- og norske konsulater og ambassader i Midtøsten, selv om daværende utenriksminister Jonas Gahr Støre var ute og beklaget at muslimer følte seg krenket av karikaturene.¹⁰⁰

Politisk redaktør i Aftenposten Harald Stanghelle skrev kommentaren «Et ansikt til besvær» 31. januar 2006. Her skriver han at karikaturtegningene blir oppfattet mer sårende i muslimske land på bakgrunn av mangelen på sekulære samfunn.¹⁰¹ På den måten forklarer han at vestens verdigrunnlag ligger langt unna det man opplever i den muslimske delen av verden. Storhaug karakteriserte regjeringens beklagelse som feighet, og mener at hele saken handler om en innskrenking av ytringsfriheten. Hun poengterer, som Stanghelle, at reaksjonene fra den muslimske verden avdekket gapet mellom demokratiske grunnverdier og konservative muslimske samfunn.¹⁰²

Daværende regjering forsvarte seg med at karikaturene ikke hadde blitt publisert i «noen toneangivende medier», som på ingen måte var sant. Dog var det ingen store aviser som hadde publisert karikaturene i det henseende å teste ytringsfrihetens grenser slik som *Magazinet* gjorde.¹⁰³ *Magazinets* publisering av karikaturene ble klaget inn til Pressens Faglige Utvalg (PFU), men ble frifunnet da utvalget mente de ikke hadde brutt god presseskikk.¹⁰⁴ I sin egen bok *Truet av Islamister* gikk Selbekk sterkt ut mot den norske regjering som han mente brukte *Magazinet* som syndebukk. Selbekk skriver at reaksjonen fra

---

⁹⁸ Mesøy & Hansen, «Scandinavia – Alienation or Integration?», s. 263.

⁹⁹ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 163.

¹⁰⁰ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 166.

¹⁰¹ Stanghelle, «Et ansikt til besvær», 31.1-2006.

¹⁰² Storhaug, «Intellektuell latskap og feighet?», 29.1-2006.

¹⁰³ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 226.

¹⁰⁴ Selbekk, «Brukt av regjeringen», 19.10-2011.

den norske regjering var unik ettersom det ikke var noen andre europeiske lands styresmakter som gikk til like hardt angrep på sitt eget lands presse.¹⁰⁵

Måten den norske regjering beklaget at karikaturtegnene ble publisert til den muslimske verden stod i klar kontrast til hvordan den danske regjeringen valgte å håndtere saken. Den danske statsministeren, Anders Fogh Rasmussen, mente at pressen stod fritt til å publisere karikaturene på bakgrunn av ytringsfriheten, og nektet av den grunn å beklage.¹⁰⁶ For HRS og Hege Storhaug handlet den norske regjeringens beklagelse om et knefall for totalitære krefter, og oppfordret til debatt om islam og Muhammed.¹⁰⁷ Også Terje Tvedt mente at store deler av den norske offentligheten underkastet seg en islamistisk agenda, når det kom til hva som kunne trykkes i norsk media.¹⁰⁸

Daværende generalsekretær i Norsk Presseforbund, Per Edgar Kokkvold, var en av få som offentlig støttet Magazinet publisering av karikaturene. Kokkvold delte tankesettet til Flemming Rose og Vebjørn Selbekk når det kom til å verne om ytringsfriheten. Han mente at ytringsfriheten gir deg retten til å si ting andre ikke liker å høre.¹⁰⁹ I etterkant av støtten til Magazinet ble Kokkvold drapstruet, i likhet med flere av de andre aktørene i karikaturstriden. I 2008 ble Kokkvold tildelt Stortingets presselosjes toleransepris for hans innsats for ytringsfrihet og hans håndtering av karikaturstriden.

Publiseringen av karikaturene i JP og de påfølgende faksimilepubliseringene i andre aviser trigget, som tidligere nevnt, en voldsbølge rundt om i den muslimske verden. Flere aviser i Midtøsten hadde publisert karikaturene uten at det, i første omgang, førte til noe oppstyr. Danske imamer sendte flere delegasjoner til land i Midtøsten for å informere om de krenkende karikaturene, noe som var bidragsytende til å eskalere situasjonen.¹¹⁰ Denne fremprovoseringen av en reaksjon i Midtøsten ble kritisert på bakgrunn av at delegasjonene brakte med seg materiale som var tatt ut av kontekst og ikke var tilknyttet karikaturstriden. Det var dog viktig for tidligere nevnte Tvedt å understreke at den norske regjeringen forsøkte å bli en viktig dialogaktør i muslimske land, og at dette kunne være med på å forklare den ettergivende holdningen de tok.¹¹¹

---

¹⁰⁵ Selbekk, *Truet av islamister*, s. 208

¹⁰⁶ Stanghelle, «Et ansikt til besvær», 31.1-2006.

¹⁰⁷ HRS, «Storhaug kritiserer regjeringen kraftig», 27.1-2006.

¹⁰⁸ Tvedt, *Det Internasjonale Gjennombruddet*, s. 183-184.

¹⁰⁹ Mellvang-Berg, «Kokkvold: -Har ikke lov til å kompromisse om ytringsfriheten», 30.1-2006.

¹¹⁰ Jespersen, og Pittelkow, *Islamister og naivister*, s. 24-25.

¹¹¹ Mesøy, Atle & Hansen, Stig Jarle, «Scandinavia – Alienation or Integration?», s. 263.

Etter ambassadeangrepene i Midtøsten beklaget Selbekk for publiseringen på en pressekonferanse sammen med Islamsk Råd Norge (heretter IRN) og daværende integreringsminister Bjarne Håkon Hanssen. Det påfallende med denne pressekonferansen, tatt i betraktning at Gahr Støre hadde hevdet at den norske regjering ikke hadde myndighet eller ønske om å redigere/sensurere norsk media, var at det var regjeringen som kalte inn til pressekonferansen.¹¹² Her proklamerte IRN at de nå hadde lagt saken bak seg og advarte sine medlemmer mot å delta i en demonstrasjon gruppen «De frivillige» hadde planlagt. På tross av dette samlet det seg over 1000 muslimer i Oslo dagen etter under demonstrasjonen mot medias misbruk av ytringsfriheten.¹¹³

Etter dette forsoningsmøtet skrev Aftenposten fra lederplass at de mente møtet i seg selv var positivt. Selbekk beklaget, IRN godtok beklagelsen og anbefalte norske muslimer å legge saken bak seg. Aftenposten skrev at Selbekks beklagelse var positiv ettersom de mente redaktøren hadde opptrådd uvørent da han publiserte Muhammed-karikaturene.¹¹⁴ På bakgrunn av blant annet denne offentlige unnskyldningen peker HRS på den samme utfordringen som JPs sjefsredaktør, Carsten Juste, gjør i et intervju gjengitt i VG. Han mener at religion skal være noe privat og at det er for mye sammenblanding av religion og politikk i det offentlige rom.¹¹⁵ HRS mener den norske dialogstrategien førte til at muslimske ledere fikk kontroll over hvordan ytringsfriheten i Norge skulle praktiseres, og at beklagelsen ville legge føringer for fremtiden.¹¹⁶

Sosialantropologen Sindre Bangstad skriver at karikaturstriden i 2006 fremstilles som at den var med på å gjøre moralsk skade hos muslimer.¹¹⁷ Det som i senere tid har vist seg å være blant det mest sentrale i karikaturstriden er vestens manglende forståelse for at troende muslimer kunne bli støtt av karikaturene. Mange muslimer opplevde karikaturtegningene ikke bare som et angrep på deres profet og deres tro, men også som et angrep på dem selv.¹¹⁸ På den annen side er det ikke slik at karikaturtegningene krenket alle verdens muslimer. Hvis vi betrakter delegasjonen av imamer som reiste fra Danmark til Midtøsten så ser vi en klar politisering av karikaturstriden. Imamene forsøkte, og klarte, å bruke karikaturene som et instrument til å skape et tendensiøst bilde av vestens holdninger til muslimer, og til å dra flere

---

¹¹² Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 227.

¹¹³ Aanensen, «1.500 muslimer i fredelig demonstrasjon i Oslo», 11.2-2006.

¹¹⁴ Aftenposten, «Forsoning», 11.2-2006.

¹¹⁵ HRS, «Det er blitt for mye religion i vårt samfunn... og forståelse?», 22.2-2006.

¹¹⁶ HRS, «Det var det med lillefingeren og resten av hånda», 13.2-2006.

¹¹⁷ Bangstad, *Sekulær kritikk*, s. 400-401.

¹¹⁸ Bangstad, *Sekulær kritikk*, s. 400.

lands styresmakter inn i konflikten. HRS mente den muslimske delegasjonen spilte på en offermentalitet som tok utgangspunkt i det de opplevde som en heksejakt basert på sverting av islam, som de hevdet hadde pågått siden 11. september 2001.¹¹⁹

3.3 Karikaturstriden 2010

I 2010 skulle debatten rundt karikaturtegnene blusse opp igjen. 1. januar brøt en somalisk mann seg inn i hjemmet til karikaturtegneren Kurt Westergaard og angrep han med øks. Westergaard kom seg uskadet fra angrepet etter å ha forskanset seg på badet. Angriperen ble arrestert av politiet og dømt til ti års fengsel i 2011.¹²⁰ Dette angrepet på ytringsfriheten førte til at Aftenposten, i solidaritet med tegneren, trykket karikaturene, som videre førte til nye demonstrasjoner i muslimske land, blant annet Pakistan.¹²¹ I løpet av 2010 ble hele ni menn arrestert for forsøk på / planlegging av angrep på JP og Westergaard.¹²² Den 3. februar 2010 publiserte Dagbladet en artikkel av Gunnar Hultgreen som viste at det på PST sine Facebook-sider hadde blitt publisert bilder av profeten Muhammed. Avisen valgte å vise et av bildene fra Facebook-siden som fremstiller Muhammed som en gris som skriver på koranen. Ni dager etter publiseringen demonstrerte nærmere 3000 mennesker mot karikaturtegnene på Universitetsplassen i Oslo. Under denne demonstrasjonen holdt Mohyeldeen Mohammad, i ettertid mest kjent som en av frontfigurene i den radikale islamistgruppen Profetens Ummah, en appell hvor han advarte mot at det kunne komme terrorangrep mot Norge.¹²³

Aftenposten hadde i første omgang ikke planlagt å publisere karikaturtegnene etter attentatforsøket første nyttårsdag, men snudde etter en uke. At avisen først ikke var villige til å publisere tegningene mente HRS og Hege Storhaug at var en «kapitulasjon for vold».¹²⁴ Storhaug fikk 6. januar 2010 en kronikk refusert av Aftenposten, og publiserte den i stedet på sine egne sider. Kronikken retter sterk kritikk til Aftenpostens manglende vilje til å vise hvilke fanatiske krefter som finnes i de islamistiske miljøene i Norge og Midtøsten, og at de på den måten fraviker fra ytringsfriheten.¹²⁵

Etter at karikaturstriden blusset opp igjen i 2010 skrev Rita Karlsen en artikkel, hvor det hevdes at muslimer som blir krenket av karikaturtegninger er på kollisjonskurs med vestlige

---

¹¹⁹ HRS, «Det er blitt for mye religion i vårt samfunn... og forståelse?», 22.2-2006.

¹²⁰ Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 173-174.

¹²¹ Steinkjer & Løkeland-Stain, «Karikaturstriden», 10.1-2015.

¹²² Austenå, *Arven etter Sataniske Vers*, s. 173.

¹²³ Aftenposten, «Uhørte koblinger», 14.2-2010.

¹²⁴ HRS, «Aftenposten», 7.1-2010.

¹²⁵ HRS, «Aftenposten», 7.1-2010.

verdier, som for eksempel ytringsfriheten.¹²⁶ Artikkelenes hovedbudskap er at den nye blasfemiparagrafen, som ble vurdert innført i 2010, ville fungere som en innskrenkning av ytringsfriheten snarere enn beskyttelse mot krenkende ytringer mot religionen, og da særlig islam. Hun peker også på Mohyeldeen Muhammeds advarsel til norske myndigheter om at et terrorangrep mot Norge kunne komme, og på bakgrunn av dette spør hun hvor mange muslimer som deler hans holdninger. Igjen kan vi se Huntingtons tanker om at det er en kløft mellom muslimer og vestlige mennesker. Karlsen mener at muslimene som demonstrerte mot karikaturene i februar 2010 måtte vise respekt for det norske samfunns frihetsverdier, fremfor å støtte opp under trusler mot landet de har bosatt seg i. Tanken om at det er en fundamental forskjell mellom vestlige verdier og muslimske samfunn kan trekkes tilbake til karikaturstriden i 2006, og Aftenposten-artiklene til henholdsvis Hege Storhaug og Harald Stanghelle, som det ble henvist til tidligere i dette kapittelet.

Aftenpostens kategoriske forbud mot trykking av karikaturene stod helt frem til Matre gikk av som sjefsredaktør i oktober 2009, da han ble erstattet av Hilde Haugsgjerd. Etter drapsforsøket på Kurt Westergaard valgte Aftenposten, i likhet med en lang rekke medier, å publisere karikaturtegningene, i solidaritet med Westergaard. Haugsgjerd sa i et intervju i Aftenposten at det var naturlig å trykke karikaturene etter hendelsen i Danmark for å belyse bakgrunnen for drapsforsøket. Hun mente at karikaturene kun burde bli sett på som støtende i et samfunn der militante islamister stod sterkt, og ikke i en liberal medie verden og et kulturelt tolerant samfunn.¹²⁷

3.4 Charlie Hebdo 2015

De til nå siste angrepene som kan knyttes til karikaturstriden er terrorangrepet mot redaksjonslokalene til det franske satiremagasinet Charlie Hebdo den 7. januar 2015, og angrepet mot det danske kulturhuset «Krudttønden» måneden etter. «Krudttønden» ble angrepet på bakgrunn av et debattmøte knyttet opp mot blasfemi og ytringsfrihet, hvor den svenske karikaturtegneren Lars Vilks deltok. Vilks tegnet Muhammed som en hund i en svensk lokalavis i 2007, noe som førte til at også Sverige ble et mål for demonstrasjoner og protester.¹²⁸ Satiremagasinet Charlie Hebdo hadde i en årrekke publisert kontroversielle karikaturer knyttet til politikk og religion da de ble angrepet i 2015, hvilket skapte voldsomme reaksjoner verden over. Angrep som disse fører til at det blir lettere å knytte islam

---

¹²⁶ Karlsen, «Kollisjonskurs», 15.2-2010.

¹²⁷ Harbo, «Westergaard satser på å flytte hjem», 8.1-2010.

¹²⁸ Store Norske Leksikon, s.v. «Karikaturstriden».

og muslimer til vold og terror, og dermed befeste mange menneskers negative bilde av islam som religion.¹²⁹

Etter angrepet på Charlie Hebdo mente flere aktører, blant andre generalsekretær i norsk presseforbund, Kjersti Løken Stavrum, at de mediene som hadde snudd i sitt standpunkt når det gjaldt trykkingen av karikaturtegningene tidligere hadde vært feige.¹³⁰ Både Hans Erik Matre og Bernt Olufsen, henholdsvis daværende sjefsredaktør i Aftenposten og VG, sa seg uenige i dette, ettersom de selv mente at det var meningsløst å demonstrativt trykke en karikaturtegning som var ment som en provokasjon. Olufsen mente at flere publiseringer av karikaturene kunne bidratt til å eskalere situasjonen ytterligere.¹³¹

Etter angrepet på Charlie Hebdo var det en større konsensus om at det var riktig å publisere krenkende karikaturtegninger i de etablerte mediene. I en HRS-artikkel som ble publisert uken etter terrorangrepet kan man lese at de mener de etablerte mediene nærmest «våknet» da flere publiserte Muhammed-karikaturer, i solidaritet med det franske satiremagasinet. Videre står det at det «kostet å stå opp for friheten»,¹³² med tanke på fremstillingen av de som støttet publiseringene i 2005 og 2006. Denne tanken om å stå alene i kampen mot ytterliggående krefter preger en god del av artiklene og innleggene på HRS sine sider, og antydninger til at andre får «øynene opp» for hva slags krefter som beveger seg i de muslimske miljøene applauderes. På den andre siden benytter HRS enhver anledning til å kritisere de etablerte mediene for deres ettergivenhet for å gi radikale, ekstremistiske eller totalitære stemmer en plattform.

3.5 Endring?

Ingen forutså nedslagsfeltet Muhammed-karikaturene kom til å ha da de ble publisert i 2005. Ifølge Flemming Rose var JPs agenda et ønske om å sette fokus på den selvsensur overfor islam som preget journalister og tegnere, samtidig som de skulle kritisere den selvhøytidelige holdningen enkelte muslimske ledere i Danmark hadde ovenfor samfunnet. Ved å karikere et aspekt av islam alle muslimer har felles startet de en global konflikt som til slutt skulle kreve flere menneskeliv.¹³³

---

¹²⁹ Bangstad, «Islamofobi og rasisme», s. 14

¹³⁰ Harbo, «Nå frontes ytringsfriheten», 8.1-2015.

¹³¹ Harbo, «Nå frontes ytringsfriheten», 8.1-2015.

¹³² Storhaug, «Slik fikk de herje i 2006», 15.1-2015.

¹³³ Austenå, *Arven etter sataniske vers*, s. 133-134.

Det er mulig å spørre seg om det fant sted en holdningsendring i Aftenposten etter at Haugsgjerd valgte å publisere karikaturtegningene i januar 2010. Avisen hadde som tidligere nevnt kategorisk avvist å trykke tegningene etter at karikaturstriden utviklet seg fra høsten 2005. Da Aftenposten fikk ny sjefsredaktør er det mulig å spekulere i om hun tok med seg andre holdninger og standarder inn i sin stilling. Det er også mulig å se en generell holdningsendring i de etablerte mediene fra 2006 til 2015. Angrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo var en sjelsettende begivenhet som preget den vestlige verden på flere plan. Tidligere sjefsredaktør i Aftenposten, Hans Erik Matre, fikk etter terrorangrepet spørsmål om han ville ha trykket karikaturene om han fortsatt hadde vært sjefsredaktør, og svarte: «Det ser jeg ikke bort ifra. Det vi nå har sett er en brutal massakre med utgangspunkt i karikaturene. Da kan det være aktverdig å trykke dem».¹³⁴

HRS, på sin side, forholdt seg til den samme holdningen igjennom hele perioden karikaturstriden pågikk, men man kan lese en mer aggressiv tone etter hvert som debatten utviklet seg. De mente at publiseringen av karikaturene ikke var noe annet enn lovlig bruk av ytringsfriheten, men stilte seg særdeles kritisk til den manglende støtten i media til Magasinets redaktør, Vebjørn Selbekk. De kritiserte også regjeringens valg om å kritisere de som publiserte karikaturene i større grad enn de som brant ned ambassadene i Damaskus.

Det er ikke overraskende at flere av de etablerte mediene snur i sin holdning til å publisere Muhammed-karikaturene fra 2006 til 2015. I 2006 valgte både regjering og flere medier å gi én person store deler av skylden for hele karikaturstriden i Norge. Ni år senere, etter angrepet på Charlie Hebdo, står hele vesten sammen mot islamistenes forsøk på å innskrenke ytringsfriheten. På bakgrunn av dette er det mulig å si at holdningsendringen fra 2006 til 2015 er påfallende i de etablerte mediene. HRS, sammen med andre alternative medier, følte sannsynligvis at de stod alene i kampen mot de ekstreme kreftene de selv mener de kjemper imot. Aftenposten skrev fra lederplass etter angrepet i 2015 at terroristene seirer om samfunnet lar seg skremme til stillhet.¹³⁵ Selv om de etablerte mediene var mer positive til å vise karikaturene som fikk mennesker drept i 2015 mente HRS at de ikke gjorde nok. Storhaug mener at mediene fortsatt ikke fremstiller islam og muslimer slik de burde, og kobler sammen terrorangrep og overfallsvoldtekter i europeiske byer for å vise at media ikke belyser problemene religionen islam fører med seg.¹³⁶ HRS velger på ny å mene at norske

---

¹³⁴ Harbo, «Nå frontes ytringsfriheten», 8.1-2015.

¹³⁵ Aftenposten, «Et voldsomt angrep på ytringsfriheten», 8.1-2015.

¹³⁶ Storhaug, «Charlie Hebdo vårt kulturelle 9/11. Vi fortsetter å knele», 7.1-2016.

medier tegner et glansbilde av realiteten i Europa, og at de på den måten er med på å undergrave vår egen sivilisasjon ettersom vi gir slipp på våre demokratiske verdier.

4.1 Snikislamisering og «Svenske tilstander», kritikk av innvandring og innvandrere fra den islamdominerte verden

Det er så å si umulig å få belyst alle aspektene av innvandrings- og integreringsdebatten i tidsperioden denne masteroppgaven undersøker. Av den grunn har enkelte hendelser og tilstander, som kan belyse forskjeller og likheter mellom HRS og Aftenposten, blitt valgt ut.

Man knytter ikke automatisk innvandringsdebatt og islam sammen, men for nettsteder med en klar islam- og innvandringskritisk agenda lik den HRS har, er sammenkoblingen tydelig. HRS skriver blant annet at muslimske innvandrere integrerer seg dårligere enn innvandrere som bekjenner seg til andre livssyn, som blant annet buddhister, sikher og hinduer.¹³⁷ De henviser blant annet til statistikk fra Danmark som viser at personer med bakgrunn fra muslimske land topper kriminalitetsstatistikken,¹³⁸ noe som igjen kan knyttes til en feilet integreringspolitikk. I Hege Storhaugs bok *Men størst av alt er friheten* tegnes det et bilde av at innvandring fra muslimske land endrer sentrale trekk i det norske samfunnet, og det uten at befolkningen har en utpreget mulighet til å stanse denne trenden.¹³⁹ Norske verdier trues dermed gjennom en innvandringspolitikk som ifølge HRS tilsier at etniske nordmenn vil bli en minoritet i eget land om få generasjoner.¹⁴⁰ Disse tankene ble avvist av SSB i 2008, men i 2016 endret de sine maksprognoser til å vise at 49 % av den totale befolkningen i Norge ville være innvandrere i år 2100, om dagens innvandringspolitikk fortsatt ville være gjeldende.¹⁴¹

Hege Storhaug og HRS har gjentatte ganger ytret sin misnøye med norsk innvandringspolitikk. I en Aftenposten-artikkel fra februar 2016 kom Storhaug med konkrete tiltak til hvordan man kunne løse problematikken knyttet til innvandring fra muslimske land. Problemene baseres blant annet på Storhaugs påstand om at så mange som 35 prosent av muslimene i Norge har fundamentalistiske holdninger.¹⁴² Eksempler på forslagene som fremmes i artikkelen er blant annet å stenge de europeiske grensene, og kun la «frihetsorienterte politiske flyktninger» (med vestlige holdninger) slippe inn i Europa. Som motsvar til dette gikk lederen i IRN, Mehtab Afsar, ut og fordømte Storhaugs utsagn som islamofobiske. Han forklarte at Storhaug følger en fascistisk og totalitær tankegang som ikke

---

¹³⁷ Storhaug, «Henrik Thune om islam og integrering», 24.3-2009.

¹³⁸ Hjerpset-Østlie, «DK: Samtlige grupper fra islamske land ligger i øverste halvdel av kriminalindekset», 5.12-2014.

¹³⁹ Storhaug, *Men størst av alt er friheten*, s. 11-13.

¹⁴⁰ Karlsen, «Myte 3: Nordmenn blir minoritet i eget land», 6.3-2013.

¹⁴¹ Olsen, «SSB nærmer seg Storhaugs innvandrer tall», 30.6-2016.

¹⁴² Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

burde bli tatt seriøst, og at samfunnet må møte slike holdninger med dialog.¹⁴³ Det er ikke vanskelig å forstå Afsars frustrasjon med Storhaugs innvandrings- og islamkritiske ytringer når hennes kildegrunnlag for påstandene om ekstremisme blant norske muslimer er relativt tynne. Olav Elgvin, samfunnsforsker ved Universitetet i Bergen, forteller til Aftenposten at det er useriøst av Storhaug å basere slike uttalelser på én enkelt studie.¹⁴⁴

4.2 Snikislamisering

Ordet snikislamisering gjorde sitt inntog i innvandringsdebatten etter Siv Jensens tale på FrPs landsmøte i 2009. Begrepet ble ytret på bakgrunn av blant annet hijabsaken i politiet, krav om egen undervisning og halal-mat for muslimske innsatte i norske fengsler, og flere andre hendelser hvor det hadde kommet krav om særiltak for muslimer i det norske samfunn.¹⁴⁵ Begrepet ble tolket som at skjulte krefter innad i de muslimske miljøene forsøker å påvirke Norge til å tilpasse seg muslimske verdier. Jensens utsagn vakte sterke reaksjoner i Norge og blant andre Ap-politiker Khalid Mahmood mente, i et intervju i Aftenposten, at debatten hadde gått fra å være innvandringskritisk til å bli muslimkritisk. Mahmood forklarte at norske muslimer innehar rollen som samfunnets svakeste gruppe, og at muslimene blir fremstilt som mennesker med dobbeltliv, og dermed kan sees på som «vår tids jøder».¹⁴⁶ Hege Storhaug opplevde Mahmoods uttalelser som historieløse og meget kritikkverdige. Hun mener at islamkritikk ikke burde resultere i vold, slik man hadde vært vitne til under Gaza-opptøyene i Oslo tidligere samme år,¹⁴⁷ noe man også så under den første karikaturstriden tre år tidligere. Hun skrev i en annen HRS-artikkel at «De mest forfulgte i dagens Europa er jødene. Jødene er Europas nye jøder, og de forfølges særlig av muslimske menn».¹⁴⁸ I den samme artikkelen tar hun Siv Jensen i forsvar og forstår hennes bruk av ordet snikislamisering som muslimenes press på frihetsverdiene i Norge.¹⁴⁹ I HRS-artikkelen «En annen virkelighet», som også ble publisert som kronikk i Aftenposten, skriver Storhaug at det norske folk bedras av styresmaktene, gjennom at realitetene ved innvandring og det påfølgende multikulturelle samfunnet skjules.¹⁵⁰ Gjennom påstander som denne er det mulig å lese en form for skremselspropaganda i denne og en rekke andre HRS-artikler. De fremmer tanker som tilsier

---

¹⁴³ Stokke, «Mehtab Afsar (44)», 20.2-2016.

¹⁴⁴ Jordheim, «Avfeier Storhaugs tall», 19.2-2016.

¹⁴⁵ Døving, «Norge snikislamiseres», s. 87.

¹⁴⁶ Stokke, «Mener muslimer forfølges i Norge», 26.3-2009.

¹⁴⁷ Storhaug, «Kritikk av islam fører til vold?», 26.3-2009.

¹⁴⁸ Storhaug, «Offer-manipulasjon», 22.2-2009.

¹⁴⁹ Storhaug, «Offer-manipulasjon», 22.2-2009.

¹⁵⁰ Storhaug, «En annen virkelighet», 4.3-2009.

at muslimsk innvandring er med på å undergrave norske verdier, og at de på sikt kommer til å ta over landet om innvandringspolitikken ikke endres.

Aftenpostens politiske kommentator, Harald Stanghelle, sier i et videointervju at FrP benyttet sjansen til å slå politisk mynt ved å holde liv i islamdebatten, som hadde rast siden den opphetede diskusjonen om hijab i politiet. Stanghelle mener Jensen hadde flere poenger som bør diskuteres, men at det er helt feil at en minoritet forsøker å ta over landet, gjennom blant andre å endre lovgivningen.¹⁵¹ I kommentaren «Å plante et budskap» fra 25. februar 2009 forklarer Aftenposten-kommentator Per Anders Madsen hvorfor integreringsdebatten gang etter gang ender opp i en spiral av negativitet. Videre skriver han at det retoriske grepet bak snikislamisering tegner et bilde av muslimer som en skjult trussel mot det norske samfunnet. Madsen avslutter artikkelen med å si at Siv Jensen demoniserer muslimer, og at hennes politiske motstandere i Norge demoniserer henne for hennes utsagn, og at dette er med på å holde integreringsdebatten i mørket.¹⁵² Madsens retorikk vitner om en diametralt forskjellig holdning til den typen skremselspropaganda Siv Jensen, FrP og HRS står for. HRS på sin side publiserte artikkelen «Snikislamisering? Her er svaret.» for å vise at politikere og ledende medier misforstod Siv Jensens retorikk. HRS hevder at norsk offentlighet legger til rette for muslimsk påvirkning av det norske samfunn, men at det ikke er snakk om sniking ettersom islamiseringen av samfunnet skjer åpenlyst. Dette skjer for eksempel ved at det foreslås at sharialovene kan benyttes sammen med norsk lov i rettssaker som tar for seg familierett tilknyttet muslimer,¹⁵³ eller gjennom de tidligere nevnte særtiltakene norske muslimer ønsket. Hege Storhaug skriver at den fastlåste tilknytningen mellom religionen islam og sharialovene er en av hovedårsakene til at islam står i en form for opposisjon med vesten, både på samfunns- og individnivå, og på den måten ikke kan forandres.¹⁵⁴

I 2013 kom FrP i regjering med Høyre, og Jensen kritiseres på nytt, denne gang fra lederplass i Aftenposten, for hennes retoriske grep i sammenheng med bruken av ordet snikislamisering. Videre kritiseres den da påtroppende finansministeren for valget om å spille på følelser, ved å benytte seg av et så emosjonelt ladd ord, i en så følelsesladd debatt. Samtidig avfeies nok en gang påstanden om at det norske samfunnet blir truet av en islamiseringsprosess.¹⁵⁵

Aftenposten viser igjen at de står i opposisjon til HRS i innvandringsdebatten, ved å ta

---

¹⁵¹ Aftenposten, «FrP til Malmö for å sjekke islamisering», 23.2-2009.

¹⁵² Madsen, «Å plante et budskap», 25.2-2009.

¹⁵³ Karlsen, «Snikislamisering? Her er svaret.», 27.2-2009.

¹⁵⁴ Storhaug, *Men størst av alt er friheten*, s. 154.

¹⁵⁵ Aftenposten, «FrPs ubehag» 20.9-2013.

avstand fra retorikken og tankegangen om at islam i seg selv er en trussel mot det norske samfunnet.

I artikkelen «En politisert medie verden på hodet» fra januar 2014 går Hege Storhaug til angrep på Aftenpostens holdninger i artikkelen «The Economist sammenligner Siv Jensen med Marine Le Pen». Artikkelen sammenligner Jensen med den franske høyrepopulistiske politikeren blant annet på bakgrunn av hennes bruk av ordet snikislamisering. Storhaug kritiserer Aftenpostens manglende vilje til å dementere denne sammenligningen, og stiller spørsmål om de inntar den posisjonen de gjør på bakgrunn av at det er «et bredt flertall av det norske folk som mener det samme som Jensen».¹⁵⁶

4.3 Innvandringsdebatt

Etter terrorangrepet mot Oslo og Utøya 22. juli 2011 tok HRS naturlig nok avstand fra terroristen og mener at deres informasjonskanal var uinteressant for han. Dette på bakgrunn av at HRS ikke kjemper mot et homogent samfunn.¹⁵⁷ Dette fremstår som noe bemerkelsesverdig, på bakgrunn av HRS sine utallige innlegg som tar for seg det negative multikulturalisme, innvandring fra ikke-vestlige land og religionen islam fører med seg. Det skal, som tidligere nevnt, sies at HRS skiller mellom frihetselskende muslimer og islamister (Mekka- og Medina-islam). Dog kan den nærmest maniske dekingen av de forestående temaene fremstå som en medvirkende faktor til at det er mulig å se et annet bilde av deres holdninger. Blant annet kan man lese at den høyreekstreme nettsiden Gates of Vienna har blitt karakterisert som en «kvalitetsblogg» av HRS.¹⁵⁸ Innlegget er dog uten en navngitt forfatter, så man kan ikke automatisk trekke en slutning om dette er holdninger redaksjonen selv står for. Redaksjonen i HRS har, etter kritikk, dementert enhver tilknytning til Gates of Vienna da de mener det er en side som bedriver kontra-jihadisme, noe HRS finner uinteressant.¹⁵⁹ Skribenten under pseudonymet «Julia Cæsar» er også en kontroversiell figur HRS har blitt kritisert for å ha en tilknytning til. Antirasistisk Senter skriver i sin rapport «Høyreekstremisme i Norge - trender og utvikling» fra 2014 at ved å slippe til, og gjengi, «Julia Cæsars» tekster er HRS med på å legitimere holdningene skribenten står for. Vedkommende har blant annet hevdet at afrikanere er utviklingshemmede, og HRS tok avstand fra rasismen som forfektes i deler av «Julia Cæsars» tekster først etter kritikk fra blant

---

¹⁵⁶ Storhaug, «En politisert medie verden på hodet», 6.1-2014.

¹⁵⁷ Karlsen, «Den fremtidige debatten», 2.8-2011.

¹⁵⁸ HRS, «Forkjøpssensur», 3.3-2008.

¹⁵⁹ Storhaug, «Vepsen om ekstremisme», 3.1-2013.

andre Aftenposten og VG.¹⁶⁰ I tilknytning til denne diskusjonen kan dog ikke Antirasistisk Senter sies å være en nøytral og objektiv kilde, på bakgrunn av deres forutinntatthet i saker som tar for seg innvandring og det flerkulturelle samfunn, som de er forkjempere for.

HRS og Aftenposten kan sies å forfekte deler av samme budskap når det kommer til kostnadene innvandringen fører med seg. Innvandring og integrering er en stor utgiftspost for den norske stat, og HRS mener at en fortsettelse av dagens innvandringspolitikk vil bety slutten på velferdsstaten.¹⁶¹ UiO-professoren Kjetil Storesletten skrev i et innlegg i Aftenposten fra mai 2011 at Norge var tjent med innvandring, men bare om innvandrerne hadde høy utdannelse og kom fra vestlige land. Kom de derimot uutdannet og fra ikke-vestlige land var det stor sannsynligheten for at de forble en utgiftspost for den norske stat.¹⁶² Den manglende interessen til å integrere seg blant innvandrere fra ikke-vestlige land, og da særlig innvandrere med bakgrunn fra muslimske land, er for HRS hovedtrusselen mot dagens velferdsordning. I en artikkel publisert i mai 2016 forklarer Rita Karlsen hvordan man skal gå frem mot uviljen til å tilpasse seg det norske samfunn. Hun mener det norske samfunn må stå sammen rundt og forlange at de «norske verdiene» ytringsfrihet, likestilling, likeverd og religiøs frihet blir forstått og respektert.¹⁶³ Her fremstår det nok en gang at det ikke ligger i muslimske menneskers kultur å respektere disse allmenne menneskerettighetene, verdier som er sentrale i vestlige demokratier.

Aftenposten fremmer deler av det samme budskapet, men bruker ikke samme retoriske grep i denne debatten. Avisen mener også at det foreligger en trussel mot den norske velferdsstaten, da kostnadene ved innvandring fra ikke-vestlige land er store. Der HRS mener at disse problemene nærmest er umulige å løse uten innvandringsstopp er Aftenposten på sin side mer nyanserte. Aftenposten henviste blant annet i november 2014 til at den norske befolkningen var mer positive til fremtiden enn ti år tidligere, selv om det norske samfunn stod overfor utfordringer knyttet til blant annet innvandring.¹⁶⁴ Aftenposten innehar en mer humanistisk og liberal holdning til spørsmålene knyttet til innvandring og integrering enn det HRS har. Avisen tar et standpunkt som tilsier at Norge må hjelpe på bakgrunn av at vi har mulighet til å hjelpe. Dette skal belyses nærmere i kapittel 8.

---

¹⁶⁰ Sultan & Berglund, «Høyreekstremisme i Norge – trender og utvikling», s. 19.

¹⁶¹ Karlsen, «Begynnelsen på slutten av velferdsstaten», 29.6-2012.

¹⁶² Storesletten, «Er innvandring god butikk?», 27.5-2011.

¹⁶³ Karlsen, «Hva vi er lei av? Islam og integrering», 2.5-2016.

¹⁶⁴ Hornburg, «Fremtidspartiene», 28.11-2014.

4.4 Drabantbyer og «svenske tilstander»

I senere år har innvandrings- og integreringsdebatten til en viss grad tatt for seg forhold innad i norske drabantbyer, som for eksempel Groruddalen, og basert seg på spørsmålet om man kan vente seg såkalte «svenske tilstander» i fremtiden. I HRS eksisterer det en frykt for at Oslos forsteder kan utvikle seg til å bli regelrette ghettoer om innvandringen fortsetter. I Aftenposten ble «svenske tilstander» tidligere brukt til å beskrive flere forhold, men fra 2015 omhandler begrepet hovedsakelig forholdene i svenske forsteder som preges av kriminalitet, fattigdom og segregering. Aftenpostens dekning av «svenske tilstander» skiller seg fra HRS sin ved at avisen ikke har den samme ensidige negative dekningen av de samfunnsmessige forholdene i Sverige. Den svenske byen Malmø har i lang tid vært innvandringskritikerens øyesten når man belyser mislykket integreringsarbeid. Byen blir fremstilt, av HRS, som et skrekkeeksempel på hvordan det kommer til å bli i Norge om man fortsetter med den innvandringspolitikken man har ført til nå. Søk i Retriever på ordene «Malmø» og «Rosengård» gir langt flere treff i HRS enn i Aftenpostens papirutgave, noe som kan tolkes dithen at HRS sin agenda er tydelig. HRS publiserer i all hovedsak artikler som forsøker å vise hva det norske samfunn kan vente seg i årene som kommer om vi ikke endrer vår holdning til - og politikk rundt ikke-vestlig innvandring.

I boken *Islam den 11. landeplage* definerer Storhaug Malmø som «det nordiske Marseille», en fransk by som også har hatt problemer med mye kriminalitet i segregerte bydeler.¹⁶⁵ Storhaug fremstiller den svenske byen som et samfunn som har mistet den kulturelle tilhørigheten til Sverige, og i hennes øyne fremstår deler av byen nærmest som et islamsk kalifat som ligger utenfor myndighetenes kontroll.¹⁶⁶ Med andre ord kan man tolke det dithen at HRS mener innvandring fører til større muslimsk kulturpåvirkning, som videre truer vestlig kultur og at det Siv Jensen definerte som snikislamisering i 2009 fremdeles kan regnes som aktuelt.

Når Aftenposten på sin side rapporterer om samfunnsproblemene i Malmø rapporterer de i all hovedsak om kriminalitet, antisemittisme fra muslimske innvandrere og FrPs planlagte studietur(er) til bydelen Rosengård. Avisen fremmer et bilde av en by som sliter med utfordringer knyttet til såkalt ghettofisering, hvor konsentrasjonen av mennesker med lav sosioøkonomisk status er høy. I bydelen Rosengård har nærmere 90 % av beboerne innvandrerbakgrunn og arbeidsledigheten er stor. Samfunnsproblemene er dog ikke det eneste

---

¹⁶⁵ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 56.

¹⁶⁶ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 61-62.

avisen skriver om når de produserer artikler om Malmø. Fotball, offentlig kommunikasjon og kultur er blant temaene som har frekventert i Aftenpostens papirutgave de siste årene. HRS sin agenda tilsier selvsagt at de ikke tar for seg kultur i Malmø i sine artikler, men det viser samtidig at Aftenposten har et mye bredere fokus når de skriver om byen. Man ser at HRS prioriterer annerledes enn Aftenposten i deknningen av problematikk knyttet til innvandring og lignende. Et eksempel kan leses i tall hentet fra Retriever hvor HRS, som tidligere nevnt, i langt større grad prioriterer å skrive om Rosengård og Malmø enn det Aftenposten gjør. I de HRS-artiklene om Malmø som er blitt studert i denne masteroppgaven er det problematisk, om ikke umulig, å finne noen innlegg som fremstiller byen i et positivt lys.

HRS beskriver Malmø blant annet som et multikulturelt utstillingsvindu i en artikkel som tar for seg den videregående skolen, Värnhemsskolan. Skolen hadde blitt inngjerdet med piggråd og sikkerhetsvakter etter en lang rekke problemer knyttet til gjengkriminalitet, slåssing og salg av narkotika. HRS stiller spørsmålsteget ved om dette er tiltak man ser for seg på fremtidens skoler i Norge.¹⁶⁷ I senere tid har det blitt publisert flere innlegg angående økende kriminalitet på Oslos østkant, som tolkes som et tegn på at utviklingen i byen minner om den i Malmø. Eksempler på dette er blant andre innlegg som tar for seg økningen i ungdomskriminaliteten fra mars 2017,¹⁶⁸ og fra juni samme år da flere biler i Oslo ble påtent.¹⁶⁹ Et problem med HRS sin dekning av Oslos østkant er at det skapes et falskt inntrykk av at Oslo-øst først i nyere tid har utviklet seg til å bli et problemområde. Områdene på Oslos østkant hadde sosioøkonomiske utfordringer også før områdene ble dominert av innvandrerfamilier.¹⁷⁰

Oslo-bydelen Grønland har også fått en del oppmerksomhet, både i Aftenposten og HRS, på bakgrunn av sin høye andel av innvandrere. Bydelen blir blant annet fremstilt som et belastet område i flere artikler som tar for seg den moralkontrollen som eksisterer mellom muslimske innbyggere. Aftenposten hadde i 2010 en serie oppslag om hvordan muslimer påtok seg rollen som moralpoliti ovenfor andre individer. Grønland ble blant annet beskrevet som «mer muslimsk enn Marokko» av en beboer.¹⁷¹ Daværende leder i IRN, Senaid Kobilica, uttalte til avisen at det var helt uakseptabelt at muslimer hetset andre troende for deres praktisering av egen religion, og at det kun var Gud selv som avgjorde hvem som var en god muslim eller

---

¹⁶⁷ Storhaug, «En krigssone. Dette er fremtidens skole, sier flere», 6.2-2017.

¹⁶⁸ Storhaug, ««Svenske tilstander i Oslo.» Neste generasjon blir verre», 12.3-2017.

¹⁶⁹ Storhaug, ««Vi skal lage Malmø!»», 21.6-2017.

¹⁷⁰ Eriksen, «Norsk kultur blir utslettet», s. 300-301

¹⁷¹ Lundgaard & Stokke, «Moralkontroll i Oslos innvandregater», 9.1-2010.

ikke.¹⁷² HRS var ute med sin kommentar til Aftenposten-artikkelen samme dag som den stod på trykk i avisen. I kommentaren stempler Storhaug Aftenpostens Olga Stokke som en tidligere naiv SVer med en verdensanskuelse farget av antirasisme, men som nå viser tegn til «oppvåkning». «Oppvåkningen» kommer dog, etter Storhaugs mening, alt for sent.¹⁷³ Med denne retorikken viser Storhaug at det er hun selv som sitter på hele sannheten, og at Stokke begynner å vise tegn til personlig ideologisk endring. Denne følelsen av at egen innsikt overgår meningsmotstandere rundt innvandring og islam preger flere artikler på HRS.

At det har foregått en åpenbar segregering i bydelene nevnt ovenfor er relativt tydelig, men det har en logisk forklaring. Om man samler en stor folkemengde med lik kulturell bakgrunn på samme sted vil den kulturen blomstre naturlig i dette miljøet, og man får en uønsket segregering fra storsamfunnet. Samtidig er det forståelig at man som ny borger, i et nytt land, med et nytt språk søker til det som er kjent. Som UiO-professor Thomas Hylland Eriksen poengterer i boken *Motgift: Akademisk respons på den nye høyreekstremismen: sosiale problemer i boområder med lav status, som for eksempel Oslo-øst, omgjøres fra sosioøkonomiske problemer til etniske og kulturelle problemer.*¹⁷⁴

Det er viktig å understreke at kultur er et begrep som er i konstant bevegelse. Norsk kultur anno 2017, 1950 eller 1875 står ikke for det samme. Kulturen blir påvirket av ulike former for utvikling i samfunnet, og innvandring til Norge har selvfølgelig vært en bidragsytende faktor til at kulturen endrer seg, men erstattes den norske kulturen av innvandrernes kultur? Hva er egentlig norsk kultur og er den egentlig truet? Kulturkontakten som har utviklet seg, blant annet gjennom teknologiske nyvinninger, de siste 25 årene har gjort verden «mindre». Globaliseringen verden har opplevd de siste generasjonene har bidratt til å bryte ned de såkalte kultursfærene i verden.¹⁷⁵ Som en følge av at man opplever at verden kommer nærmere oppstår det et fokus på vern av egne kulturelle verdier. På denne måten blir sider som HRS mer aktuelle i mediebildet ettersom de tar opp tematikk som ikke preger deknningen i de etablerte mediene.

HRS tar på seg en form for offerrolle da de selv mener de har valgt å stå fremste rekke når det kommer til å fokusere på «ting som ikke fungerer». Stillingen som den som tar opp problemer

---

¹⁷² Lundgaard & Stokke, «Moralkontroll bør tas opp i moskeene – Muslimske leder: bare Gud kan avgjøre hvem som er god muslim», 10.1-2010.

¹⁷³ Storhaug, «Om lag ti år på etterskudd», 9.1-2010.

¹⁷⁴ Eriksen, «Norsk kultur blir utslettet», s. 300-301.

¹⁷⁵ Eriksen, «Norsk kultur blir utslettet», s. 292-293.

i samfunnet fremstår som en tung bølge å bære på, men som det påpekes er rollen selvvalgt.¹⁷⁶ Tidligere generalsekretær i LIM-Nettverket (Likestilling, Integrering, Mangfold), Sylo Taraku, skrev i september 2017 at tilliten til media og journalister var lav i Norge, men spesielt lav blant innvandringskritiske personer. Han skriver videre at de alternative mediene i Norge tar opp viktige temaer som ikke har like stort fokus i de etablerte mediene. Han peker samtidig på at den alarmerende islamkritiske agendaen fører til at de fremstår som demagogiske.¹⁷⁷

Som tidligere nevnt har HRS stilt seg positive til en innvandringsstopp til Norge, men de har også ment at selve byen Oslo kunne tjent på en stopp i innvandring, og heller «omplassere» innvandrere til andre steder i landet. Dette baseres på at enkelte bydeler har en befolkningssammensetning som gjør etniske nordmenn til en minoritet.¹⁷⁸ Problematikken rundt disse demografiske utfordringene kan knyttes opp mot den situasjonen som preger Rosengård i Malmø. Et problem med HRS sine analyser av Oslos fremtidige demografi er at de ikke definerer barn som er født i Norge med innvandrerforeldre som norske, noe Hylland Eriksen også poengterer i boken *Motgift: Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*.¹⁷⁹

Storhaug og HRS benytter seg heller ikke nødvendigvis av argumentasjon som er økonomisk betinget, men heller kulturelt, når de ønsker at Norge minsker innvandringen til landet. Det tegnes et bilde av islam som hovedgrunnen til det manglende ønsket om integrering i Norge, og i Europa generelt. Det kan på bakgrunn av dette diskuteres om HRS sitt problem i innvandringsdebatten er holdningen til de har til islam og muslimer. Tilknytningen til kontroversielle skribenter, som «Julia Cæsar», og sider som Gates of Vienna kan føre til at det fremstår som at de selv tar et rasistisk standpunkt i innvandrings- og integreringsdebatten. Videre, med den tidligere nevnte bildekampanjen fra 2017, hvor de oppfordret egne lesere til å sende inn bilder av muslimer i det daglige, er det mulig å si at de ødelegger diskusjonen for de delene av samfunnet som ønsker en strengere innvandringspolitikk. Aftenposten velger på sin side å belyse temaer knyttet til muslimer og islam fra ulike vinkler, ved å slippe til forskjellige stemmer med ulike tanker. Dette er diametralt forskjellig fra HRS, på bakgrunn av den islamkritiske agendaen som gjennomsyrrer flesteparten av innleggene og artiklene på siden. Uavhengig av om HRS deler islam opp i to deler, Mekka- og Medina-islam, og mener

---

¹⁷⁶ Karlsen, «Den fremtidige debatten», 2.8-2011.

¹⁷⁷ Taraku, «Innvandring splitter mediene», 14.9-2017.

¹⁷⁸ Karlsen, «Til det beste for Oslo», 2.7-2014.

¹⁷⁹ Eriksen, «Norsk kultur blir utslettet», s. 301-302.

at de ikke innehar en generaliserende holdning, så er de med på å fremstille muslimer som en homogen masse, uten kulturelle ulikheter innad i de ulike grupperingene.

Ut ifra artiklene på deres sider fremstår det som at HRS mener kulturforskjellene mellom ikke-vestlige innvandrere og den generelle befolkningen i Europa er blant hovedårsakene til samfunnsproblemene. Sameksistens syntes umulig å oppnå om ikke-vestlige innvandrere ikke tar avstand fra holdningene i deres tidligere samfunn. Dette skiller HRS fra Aftenposten som på sin side erkjenner problemene, men fremstiller dem mer nyansert og knytter dem opp mot en feilslått integreringspolitikk. Blant annet peker avisen på forhold innad i Rosengård i Malmø som inkluderer høy arbeidsledighet, dårlige skoleresultater og en nærmest ukontrollert tilstrømming av nye asylsøkere.¹⁸⁰ Spørsmålet er om Aftenposten fremstiller dette som fremtiden i Norge slik HRS gjør? Ut ifra de lederartiklene, kommentarene og nyhetsartiklene som har blitt studert i arbeidet med denne masteroppgaven fremstår det ikke slik. Aftenposten har fokusert på at Oslo har unngått ghettofisering av bydeler, slik som for eksempel Rosengård sliter med, men at det er viktig å fortsette arbeidet mot slike forhold i for eksempel Groruddalen.¹⁸¹ Dette fokuset må opprettholdes fra Oslo kommunes side ettersom forskjellene mellom fattig og rik i hovedstaden har økt de siste årene.¹⁸² Forskjellen mellom HRS og Aftenposten er på denne måten relativ klar. Der HRS fremmer budskapet om at Oslos østlige bydeler er på vei inn i ghettotilstander, mener Aftenposten at myndighetene har kontroll på situasjonen, men at det fortsatt er arbeid som må gjøres for å forbedre forholdene.

---

¹⁸⁰ Stokke & Lundgaard, «Mange gidder ikke jobbe. De får like mye i stønad og barnetrygd», 28.2-2009.

¹⁸¹ Aftenposten, «Oslos forskjeller er en politisk utfordring», 5.9-2015.

¹⁸² Aftenposten, «Oslos forskjeller er en politisk utfordring», 5.9-2015.

5.1 Dekningen av islamistiske grupperinger

Dette kapittelet vil ta for seg hvordan de utvalgte mediene fremstiller islamistiske grupperinger, henholdsvis Islam Net og Profetens Ummah. Gruppene vil bli fremstilt hver for seg og deretter bli sammenlignet, slik at forskjellene i dekingen kan bli diskutert.

5.2 Profetens Ummah

I sammenheng med Stortingsvalget i 2009 uttalte Arbeiderpartiets Jonas Gahr Støre, at radikal islam ikke var et problem i Norge.¹⁸³ I medielandskapet på dette tidspunktet fremstod denne påstanden som sann, men det skulle ikke gå mange månedene før Norge så sine første reelle trusler fra radikale islamister. Som nevnt i kapittelet om karikaturstriden advarte Mohyeldeen Mohammad i januar 2010 mot at det kunne komme terrorangrep i Norge. To år senere kunne norsk media for første gang rapportere om offentlige demonstrasjoner fra radikale islamister i Oslo.¹⁸⁴ De som stod bak denne demonstrasjonen skulle senere bli de sentrale skikkelsene i gruppen som har blitt kjent som Profetens Ummah.

Profetens Ummah, med Ubaydullah Hussain som talsmann og de facto leder, er kanskje den mest kjente radikale islamistgrupperingen i Norge. Gruppen har vært sentral i radikaliseringsprosessen av unge muslimer og vervingen av fremmedkrigere til blant annet Syria.¹⁸⁵ Profetens Ummah definerer seg selv som salafistiske, som er en moderne ultrakonservativ bevegelse innenfor sunni-islam. Salafistene følger en bokstavtro tolkning av koranen, og på den måten ønsker de å vende tilbake til islams røtter ved å etterligne livsførselen til de tre første generasjonene etter Muhammed.¹⁸⁶

Profetens Ummah ble først nevnt i Aftenposten den 20. september 2012 i sammenheng med en demonstrasjon mot filmen *Innocence of Muslims* utenfor den amerikanske ambassaden i Oslo sentrum.¹⁸⁷ Demonstrasjonen ble avholdt samtidig som IRN arrangerte demonstrasjon på Youngstorget, der de omlag 100 personene foran den amerikanske ambassaden fikk større medieomtale enn demonstrasjonen på Youngstorget. De fikk stor mediedekning på bakgrunn av sine positive ytringer om Osama Bin Laden og Al-Qaida, og veivingen med svarte islamistflagg, som i senere år er blitt mest kjent som flagget IS benytter seg av.¹⁸⁸

---

¹⁸³ Børringbo, «Støre ønsker multikulturelt Norge», 12.8-2009.

¹⁸⁴ Madsen, «Frykt som våpen», 21.1-2012.

¹⁸⁵ Michalsen. «Islamisme på norsk – Profetens Ummahs ideologiske utvikling», s. 282-283.

¹⁸⁶ Linge. «Den konservative muslimske vekkelsen», s. 40.

¹⁸⁷ Riaz, «Muslimer varslor to markeringer mot Muhammed-filmen fredag», 20.9-2012.

¹⁸⁸ Michalsen, «Islamisme på norsk – Profetens Ummahs ideologiske utvikling», s. 282.

Profetens Ummah mener at det føres en form for internasjonalt korstog mot islam. De deler verden inn i politiske og religiøse sivilisasjoner og forklarer verden på en måte som ligner på den Samuel Huntington beskriver i *The Clash of the Civilizations*. Den mest utslagsgivende inndelingen av grupperingens verdensbilde er mellom muslimer (*al-umma*) og de vantro (*al-kuffar*), og at det aktivt føres krig mot muslimene fra de vantros side.¹⁸⁹ På bakgrunn av denne krigføringen legitimerer Profetens Ummah, som den eneste islamistgruppen i Norge, vold og terror som et virkemiddel for å kunne etablere deres ideelle samfunn basert på sharialovene.¹⁹⁰

I de påfølgende årene etter at grupperingen så offentlighetens lys i 2012 ble de mest kjent for å være bidragsytende til å sende økonomiske midler og fremmedkrigere til Syria. Søk i Retriever viser at mediedekningen av gruppen toppet seg i 2014 med 64 treff i Aftenpostens papirutgave. Totalt sett viser søk i Retriever at «Profetens Ummah» gir nærmere 9500 treff i norske medier i perioden 2012-2017.

Ubaydullah Hussain ble pågrepet av norsk politi i desember 2015, og ble i april 2017 dømt til ni års fengsel for å ha rekruttert en person til deltakelse i IS, samt egen deltakelse i den samme terrororganisasjonen. Aktor i saken hevdet Hussains rolle var så sentral i IS sitt rekrutteringsarbeid i Norge at knapt noen hadde reist som fremmedkrigere til Syria siden Hussain ble pågrepet to år tidligere.¹⁹¹ På bakgrunn av død, frafall og fengsling av Profetens Ummahs sentrale medlemmer er det mulig å si at deres tid sannsynligvis er forbi, og etter Ubaydullah Hussains pågripelse i 2015 har de gradvis blitt gitt mindre oppmerksomhet i media.¹⁹²

5.3 Profetens Ummah i media

Islamistene i Profetens Ummah kom først i medias søkelys da de demonstrerte utenfor Stortinget i januar 2012. Likevel var det ikke før i september samme år at gruppens navn ble kjent for offentligheten.¹⁹³ En måned etter, i oktober 2012, skrev Aftenpostens Inger Anne Olsen, i en kommentar om organisert muslimsk ungdom, at gruppens samfunnssyn som udemokratisk.¹⁹⁴ Den første tilgjengelige artikkelen om Profetens Ummah på HRS sine sider er fra 12. oktober 2012 hvor de skriver at PST sannsynligvis overvåker gruppen på bakgrunn

---

¹⁸⁹ Michalsen, «Islamisme på norsk – Profetens Ummahs ideologiske utvikling», s. 287.

¹⁹⁰ Michalsen, «Islamisme på norsk – Profetens Ummahs ideologiske utvikling», s. 290.

¹⁹¹ Stokke, «Aktors påstand i ankesaken: Ti års fengsel for Ubaydullah Hussain», 6.12-2017.

¹⁹² Christoffersen & Zaman, «Slik gikk det med lederne i Profetens Ummah», 3.11-2016.

¹⁹³ Akerhaug, «Arrangerer demonstrasjon i Oslo: Vil forsvare profetens ære», 17.9-2012.

¹⁹⁴ Olsen, «Organisert ungdom», 10.10-2012.

av flere medlemmer i gruppen har tatt jegerkurs.¹⁹⁵ Gruppen gikk ut med en offentlig uttalelse i november 2012, hvor de beskrev et samfunn som bedrev en heksejakt på dem og deres meningsfeller. De mente at den høytstående ytringsfriheten i Norge ikke gjaldt for alle, og at dersom noen satte den på prøve, slik de hadde gjort, ble det «helt sirkus».¹⁹⁶

Første lederartikkel i Aftenposten som til en viss grad omhandler Profetens Ummah ble publisert 25.10-2012. Den tok for seg nordmenn som hadde reist til Syria som fremmedkrigere, og den økende radikaliseringsen av unge muslimer. Aftenposten skriver her at det er viktig at myndighetene får oversikt over (og innsikt i) de radikale miljøene, og på den måten kan forhindre at unge ender opp i disse. Samtidig påpeker de at det radikale islamistmiljøet i Norge er en minoritet og at det derfor burde være mulig å ha kontroll på dem.¹⁹⁷

Uken etter skrev Aftenposten nok en gang om gruppen, denne gangen etter at Ubaydullah Hussain hadde kommet med trusler mot to norske journalister. Aftenposten tok dette meget alvorlig og mente truslene var et direkte angrep på den frie pressen, og på den måten et angrep på en av de demokratiske grunnpilarene.¹⁹⁸ Redaksjonen skriver videre at de har forsøkt å begrense publisiteten rundt den islamistiske gruppen fordi de tror det er nettopp publisitet gruppen er ute etter.

Aftenposten-redaktør Per Anders Madsen skriver at islamistene får den medieoppmerksomheten de ønsket når de demonstrerer mot vårt samfunn, slik de gjorde foran Stortinget januar 2012. En svært liten minoritet fikk mye medieoppmerksomhet, og Madsen mener at dette kan fungere som en tiltrekningskraft til de radikale miljøene for ungdom.¹⁹⁹ Samtidig mente Madsen at media ikke kan slutte helt å rapportere om disse gruppene kun på bakgrunn av deres eget ønske om oppmerksomhet. Han påpekte også at det er sannsynlig at PST ikke frykter de som ropte høyest, men heller de som holdt seg i bakgrunnen.²⁰⁰

I HRS fokuseres det til en mye mindre grad på Profetens Ummah enn det gjør i Aftenposten, noe som poengteres nøyere senere i dette kapitlet. For HRS handler mye av dekningsen rundt norske islamistgrupper om å bevise at ekstreme krefter har fått fotfeste i Norge, og i en kronikk i Aftenposten beskylder Hege Storhaug norske politikere for å tilsidesette norsk

---

¹⁹⁵ Storhaug, «PST på saken - som forventet», 12.10-2012.

¹⁹⁶ Torgersen & Aspunvik, «Profetens Ummah: - Vi har ikke noe å skjule», 6.11-2012.

¹⁹⁷ Aftenposten, «Farlig ekstremisme vokser frem i Norge», 22.10-2012.

¹⁹⁸ Aftenposten, «Islamisttrusler som må tas på alvor», 27.10-2012.

¹⁹⁹ Madsen, «De kan ikke neglisjeres», 10-11-2012.

²⁰⁰ Madsen, «De kan ikke neglisjeres», 10-11-2012.

kultur for den kjønnsfascismen konservative muslimer fører. Hun etterlyser også et større fokus på hvor radikaliseringsen av unge norske muslimer skjer. Man ikke blir en voldelig salafist over natten, som Storhaug påpeker.²⁰¹

24. august 2014 er neste gang Aftenposten skriver om Profetens Ummah fra lederplass, denne gangen i sammenheng med en demonstrasjon mot Profetens Ummah og IS som gikk under parolen «Ikke i islams navn».²⁰² Avisen mente at en slik demonstrasjon var viktig for å vise at norske muslimer tok avstand fra ekstremisme, og at den ville være med på å skape en felles front mot de radikale strømningene i islamistmiljøet.²⁰³ Aftenposten-journalist Joacim Lund stiller seg positiv til demonstrasjonen, men spør samtidig hvorfor denne avstandstagningen ikke kom på et tidligere tidspunkt. Han skriver at deler av den norske befolkningen, før denne demonstrasjonen, kan ha sett på Ubaydullah Hussain og andre ekstremister som representative for holdninger i den norske muslimske befolkningen. På bakgrunn av dette mener han at denne samlingen mot ekstremisme burde ha kommet tidligere.²⁰⁴

I Aftenposten skriver Mohammad Usman Rana at det var de ekstreme kreftene i det muslimske miljøet, som for eksempel Profetens Ummah, som hadde tilranet seg definisjonsmakten i Norge. Dette mente han på bakgrunn av at Ap-politiker og daværende kulturminister, Hadia Tajik, ble påklistret merkelapper som for eksempel «kulturell-muslim» og «muslim-light» av ikke-muslimske nordmenn.²⁰⁵ Videre skriver han at det er problematisk at de som roper høyest, og kraftigst, om den rette muslimske livsførselen får fortrinnsrett i å vise hvordan man er en «ekte muslim».²⁰⁶

I sammenheng med demonstrasjonen mot IS og Profetens Ummah er det mulig å se hvordan dekningen av muslimer og islam er meget ulik i Aftenposten og HRS. Der Aftenposten applauderer demonstrasjonen mot IS og Profetens Ummah velger HRS og Hege Storhaug å kritisere en av demonstrasjonens initiativtakere, nærmere bestemt 19 år gamle Faten Mahdi Al-Husseini. Hun kritiseres for hennes tilknytning til ungdomsorganisasjonen i moskeen hun tilhører, som HRS mener driver med hjernevask av ungdom.²⁰⁷ I stedet for å fokusere på den samlende effekten en slik demonstrasjon kunne ha valgte HRS å undergrave hele grunntanken

---

²⁰¹ Storhaug, «Hull på en større byll?», 16.11-2012.

²⁰² Aftenposten, «Nødvendig markering mot ekstremisme», 24.8-2014.

²⁰³ Aftenposten, «Nødvendig markering mot ekstremisme», 24.8-2014.

²⁰⁴ Lund, «Hvorfor så stille?», 30.8-2014.

²⁰⁵ Rana, «Den ekte muslim», 30.3-2014.

²⁰⁶ Rana, «Den ekte muslim», 30.3-2014.

²⁰⁷ HRS, «Avsløring: skal vi ta tak i hjernevasken?», 27.8-2014.

på bakgrunn av Al-Husseinis tilknytning til en muslimsk ungdomsorganisasjon. Storhaug henviser blant annet til, og sier seg enig med, en iransk kvinne som mente demonstrasjonen i august 2014 var «ren islamreklame» når Storhaug skal bevise at også sekulære muslimer var imot denne kampanjen.²⁰⁸

Som med så mange andre temaer HRS belyser, kan man lese at de mener myndighetene ikke gjør nok for å stoppe de radikale islamistmiljøene, men etter arrestasjonen av Hussain og den påfølgende forvitringen av Profetens Ummah var det en annen tone å spore. Den svenske statsborgeren Adnan Shaluni etterfulgte Hussain som talsmann i Profetens Ummah da han ble arrestert, men Shaluni ble selv utvist fra Norge i november 2016. På bakgrunn av dette proklamerte Storhaug at selv om myndighetene tidligere fremstod som handlingslammet overfor islamistgruppen, så mener hun PST har gjort et godt stykke arbeid for å motarbeide gruppen.²⁰⁹

5.4 Islam Net

Det Islamske Nettverk (heretter Islam Net) ble opprettet av en gruppe studenter ved Høgskolen i Oslo i 2008, og har utviklet seg til å bli den største og mest fremtredende salafistiske organisasjonen i Norge.²¹⁰ Med andre ord tilhører de den samme ultrakonservative reformbevegelsen innenfor islam som Profetens Ummah, men deres tilnærming til den er fundamentalt annerledes.

Bernhard Haykel, som er professor ved universitetet Princeton i USA, deler salafisme inn i tre ulike retninger: jihadi-salafisme, aktivist-salafisme og opplysnings-salafisme. For jihadi-salafistene anses vold som et av de viktigste virkemidlene, mens vold ikke er et alternativ for opplysnings-salafistene. De benytter seg heller av såkalt *dawah* (misjon) for å opplyse og skolere opp individer til å leve rettskaffent i henhold til sine egne overbevisninger.²¹¹ Ut ifra Haykels inndeling er det samtidig mulig å si at Profetens Ummah er såkalte jihadi-salafister, på bakgrunn av deres legitimering av vold og terror som virkemiddel. Islam Net på den andre siden kan sies å være opplysnings-salafister, på bakgrunn av deres ønske om å veilede og rettlede muslimer til å bli praktiserende til en større og riktigere grad.²¹²

---

²⁰⁸ Storhaug, «-Ren islamreklame», 27.8-2014.

²⁰⁹ Storhaug, «Påtalemakten bekrefter informasjon i Landeplagen», 7.11-2016.

²¹⁰ Linge, «Den konservative muslimske vekkingen», s. 41.

²¹¹ Haykel, «On the nature of Salafi thought and action», s. 48-49.

²¹² Akerhaug, «Debatt med silkehansker», s. 393.

I de store norske avisene ble Islam Net først nevnt i VG den 6. mars 2009 etter at de hadde invitert den kontroversielle anti-semitiske imamen Sakandar Zulqarnain Madni til en studentkonferanse. Imamen mener blant annet at amerikanerne selv stod bak terrorangrepene 11. september 2001.²¹³ I juni 2010 kom det frem at Islam Net hadde holdt kurs i «ekstrem islam» på Høyskolen i Oslo.²¹⁴ På bakgrunn av Islam Nets ultrakonservative tolkning av islam, og kontroversene rundt gruppens foredragsholdere etc., fulgte det en økt oppmerksomhet fra norske medier. Tall fra Retriever viser at søk på «Islam Net» gir totalt syv treff i løpet av gruppens to første leveår fra 2008-2009, og en voldsom vekst i 2010 med 384 treff. Dette er tall som vil komme opp igjen senere i dette kapittelet.

HRS skriver i november 2010 at Islam Net konverterer og islamiserer studenter inn i en tankegang som ønsker å mørklegge det norske samfunnet verdimesig.²¹⁵ Storhaug syntes det er en skremmende utvikling at man ikke får dele ut bibler på høyskolen, men får lov til å fremme en ideologi som fundamentalt går imot norske verdier. Hun påpeker også at hun ikke hadde registrert at Islam Net hadde invitert noen foredragsholdere som promoterer sekulære verdier til sine møter.²¹⁶

Våren etter skriver Aftenpostens Inger Anne Olsen at man ikke burde ønske en gruppe med de verdiene Islam Net står for velkommen. Hun definerer gruppens medlemmer som udemokratiske pietister på bakgrunn av deres bokstavtro tolkning av islam, som videre fører til at medlemmene isolerer seg fra samfunnet.²¹⁷ Samtidig mener hun, som de fleste andre artikler i Aftenposten om Islam Net, at det ikke er noen grunn til å frykte at de er radikale islamister ettersom det ikke fremmes noen form for voldsforherligelse. Olsen mener det er mulig å betrakte Islam Net som en muslimsk variant av Blitz på bakgrunn av deres opprør mot det moderne samfunn.²¹⁸ På bakgrunn av uttalelser som den Inger Anne Olsen kom med i 2011 mener Hege Storhaug at mediene tegner et glansbilde av Islam Nets virksomhet. Hun mener at mediene ikke ønsker å gi leserne det virkelige bildet, og at de derfor har mistet mye av sin makt i samfunnet. På bakgrunn av dette mener Storhaug at leserne søker seg til

---

²¹³ Akerhaug, «Kontroversiell imam fjernet fra studentseminar», 6.3-2009.

²¹⁴ NTB, «Holder kurs i ekstrem islam i Oslo», 10.6-2010.

²¹⁵ Storhaug, «Høyskolen: Islam Net marsjerer med Allahs budskap», 18.11-2010.

²¹⁶ Storhaug, «Høyskolen: Islam Net marsjerer med Allahs budskap», 18.11-2010.

²¹⁷ Olsen, «Udemokratiske pietister», 16.4-2011.

²¹⁸ Olsen, «Udemokratiske pietister», 16.4-2011.

alternative medier som for eksempel HRS for å få det hele bildet av forholdene i samfunnet.²¹⁹

I mars 2013 fikk Islam Net avslag på sin søknad om å bli en studentforening ved Universitetet i Oslo. Rektor Ole Petter Ottersen forsvarte avslaget med at søknaden brøt med universitetets verdisett, og ved at Islam Net ikke tilfredsstilte krav om åpenhet og likeverd.²²⁰

Organisasjonen mistet samme år også retten til å være studentorganisasjon ved Høyskolen i Oslo og Akershus på bakgrunn av at de brøt diskrimineringsloven ved å holde kjønnssegregerte møter.²²¹ UiOs avslag ble kritisert i Aftenposten av UiO-professor John Peter Collett for å være basert på «populistisk press». Han mente at UiO tidligere hadde vært tilholdssted for studentforeninger som hadde hatt like kontroversielle tanker som det Islam Net stod for.²²² HRS på sin side applauderte UiOs og HiOAs avvisning av grupperingens søknad, og tok på seg æren for at det hadde blitt satt fokus på Islam Nets egentlige virksomheter og deres holdninger.²²³ Storhaug velger samtidig å påpeke at hun mener det ikke er noen forskjell mellom det allerede eksisterende muslimske studentforeningen, Muslimsk Studentsamfunn, og Islam Net. Derfor mener hun at også Muslimsk Studentsamfunn burde avvises ved universitetet.

Den tidligere nevnte kjønnssegregeringen Islam Net fører er også en av årsakene til kontroversene rundt dem. Som nevnt var det en av de viktigste årsakene til UiO og HiOAs avvisning av dem. I 2012 fikk gruppen blant annet 100 000,- av Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDi) til temadag om tvangsekteskap, mot at arrangementet ikke var kjønnssegregert. Storhaug mente møtet ville ende opp som kjønnssegregert uavhengig om det ble lagt ned krav om det ettersom Islam Nets medlemmer selv ville segregert seg til ulike deler av lokalet.²²⁴ Dette kravet til arrangementet førte til mye kritikk fra Islam Nets egne medlemmer, og etter å ha rådført seg med flere religiøse lærde endte det med at støtten ble gitt tilbake til IMDi.²²⁵ Denne religiøst pålagte avstanden mellom kjønnene kom sist til syne da lederen av Islam Net, Fahad Qureshi, nektet å ta FrP-politiker Sylvi Listhaug i hånden under en debatt i VGTV før Stortingsvalget i 2017. Storhaug stiller seg kritisk til at VG ikke

---

²¹⁹ Storhaug, «Aftenposten sutrer over Facebook», 2.1-2018.

²²⁰ Rikstad, «Nei til Islam Net på UiO», 20.3-2013.

²²¹ Havnes, «HiOA avslår Islam Net», 16.5-2013.

²²² NTB, «Får kritikk for Islam Net-nekt», 11.4-2013.

²²³ Storhaug, «Islam Net avvises – endelig», 20.3-2013.

²²⁴ Storhaug, «Islam Net bekrefter ingen fri mixing», 29.10-2012.

²²⁵ Sandvik, «Islam Net: Vi gir tilbake pengene», 31.10-2012.

konfronterer Qureshi med hans totalitære ideologi og kjønnsfascisme, som hun sammenligner med nazismen.²²⁶

En av enkelthendelsene som har gitt Islam Net størst oppmerksomhet i media, da særlig i Dagbladet, kan spores til gruppens årlige fredskonferanse som i 2013 ble arrangert på Hasle. Under en tale spør Fahad Qureshi om hvor mange av de rundt 1500 tilhørerne som støttet dødsstraff for homofili og utroskap. Stort sett hele forsamlingen rakk hånden i været.²²⁷ Denne formen for holdninger kan ikke sies å være forenelig med vestlige verdier, og det fremstår som at det er nettopp de vestlige verdiene gruppen ønsker å motvirke. Den sekulariseringen som normalt sett blir en del av et liv i et vestlig samfunn, ønsker Islam Net å motarbeide. Blant annet har de konstruert en liste over yrker som ikke er forenelig med å være muslim. Dette inkluderer yrker som sykepleier, ettersom det er kontakt mellom kjønnene, og butikkmedarbeider, ettersom man på den bidrar til salg av alkohol.²²⁸

Storhaug skriver i sin bok *Islam den 11. landeplage* at hun mener religion skal være noe privat, og at den islam hun støtter er en ikke-misjonerende og ikke-påtrengende religion. En slik religion er ingen verdimeisig utfordring for det vestlige samfunnet.²²⁹ Hun henviser videre til en telefonsamtale hun hadde med Mohyeldeen Mohammad, medlem i Profetens Ummah, hvor han sier «Det dere i HRS skriver om islam, det er riktig. Dere er ærlige, i motsetning til alle de andre».²³⁰ Det man kan forstå ut ifra dette utsagnet er at Mohammad mener at den islam HRS skriver om på sine sider er den islam han ønsker at skal være gjeldende i samfunnet. Spørsmålet man da kan stille er om hvem som sitter med definisjonsmakten i hva som er rett og galt innenfor religionstolkning?

5.5 Forskjell i mediedekningen

Aftenposten, og de andre store avisene i Norge, har valgt å gi Profetens Ummah, som er en mindre islamistgruppe, større oppmerksomhet enn Islam Net. Søk i Retriever viser at søkeordene «Profetens Ummah» får 1909 treff i norske papiraviser i perioden 2012-2016, mens søkeordene «IslamNet» og «Islam Net» til sammen får 1051 treff i perioden 2010-2016. At en gruppering med 50 estimerte medlemmer får mer oppmerksomhet enn en gruppe som

---

²²⁶ Storhaug, «Debatt mellom Listhaug og Qureshi: Vet VG hva nazisme er?», 5.9-2017.

²²⁷ Mogen, «Her spør Islam Net norske muslimer om de er for dødstraff og steining for utroskap», 17.10-2013.

²²⁸ Akerhaug, «Debatt med silkehansker», s. 392-393.

²²⁹ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 118-119.

²³⁰ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 120.

etter egne utsagn, har rundt 2000 medlemmer fremstår som merkverdig da begge gruppene tilhører den samme salafistiske islam-retningen.²³¹

HRS på den andre siden har en annen tilnærming til de to islamistiske gruppene enn det de store norske mediene har. Der aviser som Aftenposten har viet mye spalteplass til Profetens Ummah har HRS skrevet mer om Islam Net. Søk på HRS sine sider gjennom Retriever får dessverre bare treff i årene 2013-2017, men gir likevel et bilde av dekningen. Søk på «Profetens Ummah» gir 95 treff, mens «IslamNet» og «Islam Net» til sammen gir 205 treff.

HRS, med Storhaug i spissen, mener at den salafistiske retningen innenfor islam truer det norske samfunnet. Storhaug har blant annet viet et helt kapittel til salafismen i sin bok, *Islam den 11. landeplage*, og har gitt kapittelet navnet «Den islam som truer oss».²³² Et problem med HRS og Storhaugs fremstilling av islam er som tidligere nevnt at de tegner et bilde av religionen som årsaken til alt som er galt i norske innvandremiljøer. I NRKs nyhetsmagasin Dagsnytt Atten fra 18. februar 2015 sa den norsk-pakistanske legen og skribenten, Mohammad Usman Rana, at Hege Storhaug og hennes meningsfeller «faller for og aksepterer verdensbildet til muslimske ekstremister», gjennom deres syn på islam og muslimer.²³³ Rana sier videre at muslimske ekstremister ønsker å fremstille et bilde av en splittet verden hvor det pågår en krig mellom vesten og islam, ikke ulikt det Samuel Huntington skriver om i *The Clash of Civilizations*.

I 2014 kom regjeringen med en ny handlingsplan som skulle motvirke radikaliserings og ekstremisme. Aftenposten anerkjente regjeringens moderate holdning til de økende radikaliseringsproblemene, og la frem sin egen idé om å inkludere Islam Net i arbeidet mot radikaliseringsproblemet.²³⁴ Hjerpset-Østlie på sin side skrev et debattinnlegg i Aftenposten hvor hun advarte mot avisens forslag om å bruke Islam Net som en samarbeidspartner. Hun mener det er besynderlig at landets største avis ønsker å stille en religiøs gruppe, som hun mener er med på å radikaliserer ungdom, i første rekke i arbeidet mot radikaliseringsproblemet.²³⁵ På bakgrunn av Islam Nets holdning til sharialovene og dermed deres støtte til dødsstraff for homofili og utroskap, kan gruppen ideologisk sett sammenlignes med Profetens Ummah.²³⁶ Dermed er det bemerkelsesverdig at Aftenposten ser for seg at regjeringen allierer seg med en organisasjon

---

²³¹ Akerhaug, «Debatt med silkehansker», s. 400.

²³² Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 118.

²³³ NRK, Dagsnytt Atten, 18.2-2015.

²³⁴ Aftenposten, «Moderate planer mot ekstreme holdninger», 11.6-2014.

²³⁵ Hjerpset-Østlie, «Hvem trenger fiender med Aftenpostens venner?», 11.6-2014.

²³⁶ Akerhaug, «Problemene vi ikke snakker om», 11.6-2014.

som åpenbart, selv om de ikke legitimerer vold og terror, bryter med moderne demokratiske verdier.

5.6 Hvorfor forskjell i dekingen av Profetens Ummah og Islam Net?

Islam Net ble stiftet i 2008 og var lenge en relativt ukjent organisasjon som hovedsakelig fikk oppmerksomhet for å invitere kontroversielle talere til konferanser. Mens Profetens Ummah på sin side, nærmest over natten, ble kjent for den norske befolkningen etter deres demonstrasjon mot den islamkritiske filmen *Innocence of Muslims* i 2012. Profetens Ummah har vært bidragsgivende til at terskelen for hva det norske samfunn godtar, med tanke på uforsvarlige holdninger har blitt høyere.²³⁷ Ettersom Profetens Ummah blir karakterisert som voldelige ekstremister gikk Islam Net i lang tid under radaren til etablerte norske mediene, som ser på gruppen som moderate i forhold.

Det er ingen stor forskjell i fremstillingen av Profetens Ummah i HRS og Aftenposten (og andre etablerte medier). Det er en felles forståelse av at grupperingen fremmer hat og bryter med gjeldende demokratiske prinsipper. Hovedgrunnen til at det har vært en større deking av Profetens Ummah i riksdekkende aviser kan forklares med at den islamistiske gruppen fremstod som en større trussel på kort sikt, og av den grunn produserte media flere artikler om dem. Profetens Ummah legitimerer, som tidligere nevnt, bruken av vold for å nå sine politiske mål, noe som skiller dem skarpt fra Islam Net.

Borgerkrigen i Syria kan også bli sett på som en av grunnene til den ujevne dekingen. Mange av de som dro for å krige i Syria hadde tilknytning til Profetens Ummah og i tillegg ble Ubaydullah Hussain dømt til fengselsstraff for sin tilknytning og rekruttering til IS i 2017. Islam Net har hatt en diametralt annerledes holdning til borgerkrigen i Syria og har tatt sterk avstand fra IS sine herjinger i landet, og har oppfordret sine medlemmer til ikke å reise dit.²³⁸ Likevel har enkelte tidligere medlemmer av Islam Net reist til Syria, blant annet to somaliske søstre som Åsne Seierstad skrev om i sin bok *To søstre* fra 2016. De hadde tidligere vært medlemmer i Islam Net, men hadde, ifølge Seierstad, blitt tettere knyttet opp mot medlemmer av Profetens Ummah før de reiste til Syria. Er det her mulig å se at Islam Net ikke automatisk motvirker radikaliseringsprosessen? I et innlegg på HRS skriver Hege Storhaug, i sammenheng med utgivelsen av Lars Akerhaugs bok *Norsk Jihad*, at hun ser på det som positivt at flere har fått øynene opp for at veien fra

---

²³⁷ Taraku, «Vi må reagere mot ekstremisme», 5.12-2013.

²³⁸ Slettholm & Stokke, «Islam Net inviterte meget omstridt imam», 24.4-2016.

Islam Net til Profetens Ummah ikke er lang.²³⁹ Storhaug har også ytret at Islam Net kan fungere som en mellomstasjon til voldelig salafisme i Aftenposten.²⁴⁰

HRS mener at det fåtallet islamister som legitimerer voldsbruk er en mindre trussel enn det voksende antallet islamister som ønsker en ideologisk endring av samfunnet.²⁴¹ Det er dermed mulig å forstå deres prioriteringer når det kommer til den ulike vektleggingen av Islam Net og Profetens Ummah. HRS ser i motsetning til Aftenposten på Islam Net som en større trussel mot det norske samfunnet enn Profetens Ummah. De mener Islam Nets ideologi kommer frem i lyset på bakgrunn av deres eget arbeid med å avdekke gruppens ideologiske holdninger, og at de viser hva de står for ved å invitere såkalte hatpredikanter til sine årlige konferanser.²⁴² Hvordan hatpredikanter fremstilles vil i en større grad bli tatt opp i kapittel 7.2 Aftenposten har også stilt seg kritisk til organisasjonen, men ikke på samme måte som HRS. Det blir blant annet henvist til forskeren Lars Gule som karakteriserer Islam Net som en «udemokratisk, kvinnefiendtlig organisasjon med ekstreme målsettinger og verdier».²⁴³ Aftenposten viser også skepsis mot at unge muslimer i økende grad søker seg til meget konservative muslimske miljøer, og Islam Net er i dag den fremste organisasjonen i Norge som forfekter en slik konservativ tolkning av islam.²⁴⁴

Etter at de to nevnte somaliske søstrene fra Bærum reiste til Syria skrev Hege Storhaug på HRS at det ikke kom som noe sjokk at begge to var aktive i Islam Net. Hun påpeker at gruppen har anbefalt sine medlemmer ikke å reise til Syria, men at dette ikke stemmer overens med en diskusjon mellom Islam Net og Profetens Ummah på førstnevntes hjemmesider. Her kan man lese noe som vitner om en beundring av de som reiser til Syria. Et problem med henvisningen til denne «kilden» er at om man klikker der HRS mener det linkes til denne samtalen, ender man opp på en av bærumsavisen Budstikka sine artikler knyttet til koranskolen som de to søstrene var tilknyttet.²⁴⁵ Dette kan selvsagt bare være en glipp fra HRS sine sider, men artikkelen fremstår som mindre troverdig på bakgrunn av dette.

HRS gjør rett i å ønske et fokus på hvor unge norske muslimer blir radikalisert, slik hun gjorde i den tidligere nevnte Aftenposten-artikkelen. Spørsmålet er bare om det finnes

---

²³⁹ Storhaug, «Søksmål på bakgrunn av fakta», 20.11-2013.

²⁴⁰ Storhaug, «Hull på en større byll?», 16.11-2012.

²⁴¹ Storhaug, «Hull på en større byll?», 16.11-2012.

²⁴² Storhaug & Bandehy, «På limpinnen?», 11.12-2013.

²⁴³ Taraku, «Vi må reagere mot ekstremisme», 5.12-2013.

²⁴⁴ Slettholm & Stokke, «Stadig flere unge søker seg til bokstavtro islam», 5.6-2015.

²⁴⁵ Storhaug, «Ideologisk forvirring blandet med sjokk», 31.10-2013.

«fysiske» mellomstasjoner man er en del av før man ender opp i islamistiske miljøer. At hun konkluderer med at Islam Net og enkelte moskeer er slike mellomstasjoner, på bakgrunn av at enkelte av deres medlemmer har reist til Syria, kan fremstå som en enkel årsaksforklaring. Man kan lese mer om hvordan HRS mener norske moskeer fører et totalitært tankesett i kapittel 7.

For HRS er det viktig at det norske folk forstår alvorlighetsgraden i den ideologien Islam Net og Profetens Ummah tilhører. Det forfektes et syn som tilsier at denne formen for islam truer vårt samfunn, og at en stor del av den muslimske befolkningen deler de islamistiske gruppens grunntanker. Dette vil bli belyst også i senere kapitler. Allerede i 2010 mente HRS at det var viktig at noen fikk satt en stopper for den ideologien som føres i miljøer som Islam Net. De skriver at Europa må stå opp mot dette for å sørge for at det fortsatt vil være vestlig kultur som vil være den rådende i fremtiden, og ikke islamsk. Storhaug skriver at det vestlige samfunnet tillot islam å integrere seg inn i sin kultur, men at islam ikke var interessert i å la seg integrere.²⁴⁶

---

²⁴⁶ Storhaug, «Ummaen i fri dressur», 14.5-2010.

6.1 Islams kvinnesyn, hijabdebatt og kvinneundertrykkelse i islam

Dette delkapittelet er delt inn i to deler, som delvis overlapper hverandre. Første del tar for seg hvordan kvinnesynet i islam fremstilles, og andre del tar for seg hijabdebatten, som muligens har vært den mest fremtredende delen av muslimske kvinners fremstilling i media. Tvangsekteskap er en stor del av denne debatten, men på bakgrunn av at diskusjonen rundt temaet strekker seg over en lengre tidsperiode, og at de to mediene som det fokuseres på i denne masteroppgaven i det store og hele er samkjørte i fremstillingen, blir det ikke fokusert på dette i stor grad.

6.2 Islams kvinnesyn

For HRS har muslimske kvinners rettigheter vært en av deres viktigste fanesaker helt siden stiftelsen av tenketanken i 2001. Et av de viktigste temaene har vært å fremstille islam som kvinnefiendtlig, og på den måten vise at religionen undertrykker sine kvinnelige troende.²⁴⁷

Deler av Hege Storhaugs bok *Men størst av alt er friheten* tar for seg muslimske kvinners rolle i de religiøse miljøene, og i samfunnet generelt. I boken henviser Storhaug til den britisk-amerikanske historikeren Bernard Lewis når hun forklarer kvinners posisjon i muslimske samfunn. Kvinner plasseres i den samme samfunnsklassen som slaver og vantro, som individer uten rett til verken juridisk eller religiøs likhet. Kvinner plasseres også helt nederst i rangeringen av disse, da slaver kan frigis og vantro kan konvertere, men kvinner er og blir kvinner.²⁴⁸ Boken speiler de samme holdningene og ideene som frontes på HRS sine egne sider. Tidligere nevnte Edward Said er en som har stilt seg meget kritisk til Bernard Lewis sine holdninger til islam. Blant annet skriver Said at Lewis ønsker å sette islam opp som den naturlige motsatsen til kristendommen, og som en trussel mot vestlige verdier, som Lewis mener er overlegne islamske verdier.²⁴⁹

Til TV2-programmet *Rikets Tilstand* i 1999 skrev Hege Storhaug at den patriarkalske æreskulturen som eksisterte i klan- og stammesamfunn fortsatt eksisterer i muslimske land, og at tankene rundt ære preger de muslimske miljøene.²⁵⁰ Med andre ord fremstilles islam som en religion som er fanget i middelalderske kjønnssystemer, og som selv ikke ønsker noen

---

²⁴⁷ Hanssen, «Atrocities in Norway», s. 39.

²⁴⁸ Storhaug, *Men størst av alt er friheten*, s. 160.

²⁴⁹ Said, *Covering Islam*, s. xxx.

²⁵⁰ Storhaug, «Litt om den såkalte «Ære»», 5.7-2007.

endring eller reform. Til Aftenposten forteller Storhaug at hun mener muslimske land, grunnet religionen islam, er underutviklet, kvinnefiendtlige og voldelige samfunn.²⁵¹

Tankene om at kvinner tvinges inn i klesplagg de ikke har noe egentlig ønske om å ikle seg, og inn i ekteskap de ikke har noen rett til å protestere imot, vitner om umoderne holdninger. De vestlige tankene om islams middelalderske tradisjoner er noe Edward Said poengterer flere ganger i sin bok *Covering Islam*. Ideene om at islams middelalderske verdier utgjør en trussel i vestens «oss mot dem»-tankegang har blitt en del av vestlige menneskers kollektive tankegods, både i media og hos styresmaktene.²⁵² Det Said hevdet i sin 1997-utgave av boken sin er fortsatt aktuelt over 20 år senere. Som nevnt i innledningen tolket Retriever 11 % av mediedekningen av muslimer og islam i 2016 som overveiende negativt ladd.²⁵³ Setter man dette i sammenheng med at media er blant våre viktigste kilder til informasjon er det ikke overraskende at terror, kvinneundertrykkelse og gammeldagse holdninger er de konnotasjonene man først tenker på rundt islam.

Etter kvinnedagen 8. mars 2009 etterlyste Aftenposten på lederplass et større fokus på kvinneundertrykkelse i de muslimske miljøene, og da særlig fra kvinneaktivistenes side. Syriskfødte Sara Azmeh Rasmussen benyttet kvinnedagen til å brenne en hijab, noe som ble tolket som en protest mot kvinneundertrykkelse blant muslimer. Aftenposten poengterer at hodeplagget blir brukt som en politisk protest mot det sekulære samfunnet i Norge.²⁵⁴

I den norske oversettelsen av koranen står det at kvinner er underlagt mannen, at han skal fungere som hennes formynder, og at han har bestyrelsesautoritet i ekteskapet. Dette mener UiO-lektor Anne Hege Grung ikke følges i praksis i Norge.²⁵⁵ I hennes feltarbeid med flere norske muslimske kvinner med ulik kulturell bakgrunn ble det fastslått at man er nødt til å tolke koranen. Dette mener HRS ikke er mulig å gjøre på bakgrunn av at de ulike muslimske lovskolene på ingen måte tillater individuell tolkning av koranen.²⁵⁶ Der HRS mener at religionen islam er kvinneundertrykkende i seg selv, mener Grung, og de muslimske kvinnene hun refererer til i arbeidet hennes, at det er enkelte muslimer som misbruker sin religiøse tradisjon til å underminere muslimske kvinners rettigheter.²⁵⁷

---

²⁵¹ Fuglehaug, «Livredd og fryktløs», 11.7-2015.

²⁵² Said, *Covering Islam*, s. 157.

²⁵³ Nilsen & Strand, «Islam og muslimer i norske medier i 2016», s. 4.

²⁵⁴ Aftenposten, «Sterk symbolikk», 9.3-2009.

²⁵⁵ Grung, «Islam er en kvinneundertrykkende religion», s. 192.

²⁵⁶ Storhaug, «Hvorfor kan ikke alle og enhver få definere «sitt islam»», 18.5-2015.

²⁵⁷ Grung, «Islam er en kvinneundertrykkende religion», s. 194.

Gjennom en fremstilling av islam som en kvinneundertrykkende religion defineres muslimske menn som én homogen undertrykkende gruppe. I praksis er det store sosiale og kulturelle forskjeller på ulike muslimske grupperinger i ulike land, og det eneste fellestrekket er tilhørigheten til islam.²⁵⁸ Det kan diskuteres om en påstand som definerer samtlige kvinner i den muslimske verden som undertrykte faller på sin egen urimelighet. Om hele den muslimske verden er kvinnefiendtlige vil det være vanskelig å forklare hvordan det kan finnes kvinnelige skikkelser i offentligheten, også i land med muslimsk majoritetsbefolkning. På bakgrunn av dette kan det vanskelig bevises at muslimske kvinner alltid er undertrykket og muslimske menn alltid undertrykker.²⁵⁹

På lederplass 3. oktober 2016 skriver Aftenposten om viktigheten av at kvinnelige stemmer i de muslimske miljøene kommer frem i lyset, og stiller seg meget positive til den utviklingen de mener har skjedd de siste årene.²⁶⁰ Det har vært vanskelig å stå frem i offentligheten for muslimske kvinner om de skal sette lys på negative temaer i egne miljøer, og jo fler det er som står frem, jo lettere blir det for andre.

I kapittel 4.4 ble den moralkontrollen enkelte muslimer har overfor andre troende tatt opp, og når det kommer til kvinnesyn er denne formen for moralisering tydelig. Den sosiale kontrollen som ble beskrevet i Aftenposten vitner om en beskyttelsestrang når det kommer til egne kulturelle verdier på bakgrunn av frykt for negativ vestlig påvirkning.²⁶¹ Spørsmål som: Hvem man kan bli sett sammen med? Hvordan man kan gå kledd? Og; Hvem man kan gifte seg med? er alle tegn på at det foregår en sosial kontroll av muslimske kvinner, og HRS har vært en av de fremste pådriverne for at slike forhold skal belyses. Stigmatisering av muslimske kvinner som ønsker rett til å bestemme over egen kropp, og som ønsker å være en del av det norske samfunnet, vitner om en kvinnefiendtlig tankegang, som ifølge HRS ikke fremstår som forbedret siden Aftenposten skrev om moralkontroll i 2010.²⁶²

En som ikke deler HRS sine tanker rundt kvinnesynet i islam er den franske statsviteren Olivier Roy. Der HRS mener at alle muslimske kvinner er undertrykket og tvunget til et liv bak dørene, vil Roy si at dette ikke stemmer på bakgrunn av kvinners posisjon i land som Iran og Egypt. Selv om han er enig i at kvinner har en annenrangs stilling i islamistenes

---

²⁵⁸ Grung, «Islam er en kvinneundertrykkende religion», s. 190.

²⁵⁹ Grung, «Islam er en kvinneundertrykkende religion», s. 195.

²⁶⁰ Aftenposten, «En gledelig debatt om ære og skam», 3.10-2016.

²⁶¹ Lundgaard & Stokke, «Moralkontroll i Oslos innvandregater», 9.1-2010.

²⁶² Hjerpset-Østlie, «Kampen mot det reelle patriarkatet og dets kvinnelige støttespillere», 10.3-2016.

verdensbilde viser han til en eksisterende elite av intellektuelle kvinner.²⁶³ At kvinner i for eksempel Afghanistan og enkelte land på den arabiske halvøy i en særstilling står under mannen og har få rettigheter er et faktum. Samtidig har det i store muslimske land som for eksempel Pakistan, Bangladesh og Indonesia vært kvinnelige statsledere, noe som viser at det ikke er like forhold for kvinner i hele den muslimske verden.

6.3 Debatt rundt hijab og niqab

Som tidligere nevnt har debatten rundt diverse muslimske hodeplagg preget innvandringsdebatten i norske medier i en årrekke. Diskusjonen om hijab skulle bli en del av politiuniformen, forbud mot hijab og niqab i skolen, og IRNs ansettelse av niqabkledde Leyla Hasic som administrasjonskonsulent er noen av debattene man har vært vitne til i mediene de siste ti årene. Søk i Retriever viser at Aftenposten benyttet ordet hijab for første gang i 1987 i sammenheng kvinners posisjon i Iran. Frem til årtusenskiftet var det aldri mer enn tre saker i året som benyttet seg av ordet; totalt 15 artikler ble publisert før år 2000. I tidsperioden 2000-2017 har ordet hijab derimot blitt brukt i nærmere 1500 artikler i avisens papirutgave. Niqab, på sin side, ble nevnt første gang i Aftenpostens papirutgave i 1995, men det tok ti år før plagget ble nevnt igjen. I perioden 2005-2017 ble plagget nevnt over 300 ganger.

Første gang hijab førte til en virkelig opphetet politisk debatt i Norge var i 2009 da justisdepartementet kom med forslag om å endre politiets uniformsreglement ved å tillate hijab som en del av uniformen. Daværende justisminister Knut Storberget stilte seg først positiv til saken, men etter massiv kritikk endte han opp med å trekke forslaget.²⁶⁴

Aftenposten stilte seg nøytrale til om hijab i politiet skulle være tillat eller ikke, men hadde ingen sterke indisier mot en eventuell godkjenning ettersom de mente det var lite sannsynlig at «en hijab skulle undergrave den generelle respekten for ordensmakten».²⁶⁵ Kort tid etter kom likestillings- og diskrimineringsombudet, Beate Gangås, på banen og uttalte at hijabnekt i politiet kunne være lovstridig. Aftenposten skrev på lederplass at ombudet måtte skjerpe sitt politiske gangsyn for å kunne ha større gjennomslagskraft om det i fremtiden ville komme viktigere saker.²⁶⁶ For HRS var forslaget om å tillate hijab i politiet helt utenkelig å gjennomføre. De mener at det norske folk ville ha en verdinøytral ordensmakt, og henviser til en spørreundersøkelse i VG hvor 70 % svarte at de ikke ønsket et politi ikledd hijab.²⁶⁷ Om

---

²⁶³ Roy, *The failure of political islam*, overs. Volk, s. 59.

²⁶⁴ Fossan & Bjørnå, «Hva skjedde egentlig i hijabsaken?», 20.2-2009.

²⁶⁵ Aftenposten, «Udramatisk», 6.2-2009.

²⁶⁶ Aftenposten, «På hodet», 26.2-2009.

²⁶⁷ Storhaug, «Hodeløst om hodeplagg», 11.2-2009.

hijab skulle bli godtatt som en del av politiuniformen mente HRS at man stiller seg på samme side som islamistene, som ønsker å fremme det kjønnsapartheid de selv står for.²⁶⁸

For Aftenposten handler hijabsaken i politiet om at det norske samfunn må godta endringer knyttet til det flerkulturelle. Dette synet kommer tydelig frem i en kommentar fra Aftenposten-journalisten Erik Hollie. Han skriver at et eventuelt ja til hijab i politiet ville være et sterkt symbol på at det norske samfunnet godtok at landet hadde blitt mer kulturelt sammensatt. Hollie mener også at man kan spore fremmedfrykt og en intoleranse mot andre kulturer inn i motstanden mot politihijab.²⁶⁹ At Aftenposten ikke stiller seg negative til hijab i politiet er for HRS et klart tegn på at avisen mener plagget er helt uskyldig, og at de ikke forstår den undertrykkelsen av kvinner som ligger bak.²⁷⁰

Et av de mest omdiskuterte temaene knyttet til hijabdebatten syntes å være hvorvidt det skal være tillat å la barn bruke hodeplagget. Arbeiderpartiets nestleder, Hadia Tajik, uttalte i et intervju til Aftenposten TV i desember 2015 at hun deler Hege Storhaugs positive holdning til et forbud mot hijab i barneskolen. Hun mener, som HRS, at hijab på barn er en unødvendig og meningsløs seksualisering av jenter.²⁷¹ Også politisk redaktør i Aftenposten Trine Eilertsen sa seg enig i at hijab på barn ikke fører noe godt med seg. Samtidig, som hun støtter et forbud, mener hun at et forbud kan vise seg vanskelig å håndheve ettersom man på denne måten må regulere foreldrenes adferd.²⁷² For HRS vitnet Tajiks holdning til et hijabforbud i barneskolen om en positiv verdimeisig dreining mot å støtte opp under de grunnleggende frihetsverdiene.²⁷³

Det har dog til nå ikke blitt innført noe forbud mot hijab i barneskolen. At man godtar at barn blir ikledd et såkalt «kyskhetsbelte på hodet» er for HRS et tegn på at man godtar at barn blir gjort til seksuelle objekter allerede i barneskolealder.²⁷⁴ Storhaug hevder at det er merkverdig og skremmende at det, ut ifra personlige erfaringer, tilsynelatende er vanligere å ikle barn hijab i Norge enn det er i Pakistan.²⁷⁵ HRS har valgt å sette barnehijab i sammenheng med den sosiale kontrollen som ble skrevet om i kapittel 4.4. De mener sekulære muslimer burde

---

²⁶⁸ Storhaug, «Hodeløst om hodeplagg», 11.2-2009.

²⁶⁹ Hollie, «Hijab meg her og hijab meg der», 16.2-2009.

²⁷⁰ Storhaug, «Ørefik til muslimske kvinner», 8.2-2009.

²⁷¹ Ruud & Sigurjonsdottir, «Tajik ønsker hijabforbud i barneskolen», 4.12-2015.

²⁷² Eilertsen, «Jentunger skal ikke gå med hijab», 4.12-2015.

²⁷³ Karlsen, «Barnehijab i politisk dragkamp», 4.12-2015.

²⁷⁴ Storhaug, «Mer hijab på barn i Norge enn i Pakistan», 26.7-2017.

²⁷⁵ Storhaug, «Mer hijab på barn i Norge enn i Pakistan», 26.7-2017.

slippe å forholde seg til det såkalte moralpolitiet som dømmer alle som ikke følger det de definerer som muslimske tradisjoner.²⁷⁶

I 2012 turnerte Bærumskvinnen Aisha Shezadi rundt på norske skoler i regi av organisasjonen Les, og forklarte hvorfor hun, som ung, valgte å ikle seg niqab. Hun fikk både støtte og kritikk i debattinnlegg i Aftenposten. For eksempel skrev Knut Olav Åmås at om hennes meninger skulle kunne debatteres måtte de bli ytret. Han erkjenner samtidig at det heldekkende plagget hun selv har valgt å ikle seg kan oppfattes som kvinneundertrykkende, og at hennes støtte til Taliban i Afghanistan var frastøtende. For Åmås er ikke Shezadi noen trussel mot det norske demokratiet så lenge hun følger norsk lov.²⁷⁷ Storhaug gikk dagen etter ut i samme avis og spurte om Åmås ville vært like positivt innstilt til saken om det var snakk om en naziuniform istedenfor niqab. For Storhaug er det ideologiske bakteppet bak de to plaggene det samme, nemlig: totalitarisme, umenneskelighet og barbariske holdninger.²⁷⁸

Fire år senere skrev Storhaug på ny et debattinnlegg i Aftenposten hvor hun kritiserer den apologetiske tilnærmingen til den ekstremismen blant andre Shezadi stod for. På de fire årene som hadde gått siden sist gang Storhaug skrev om den niqabkledde kvinnen i Aftenposten hadde hun blitt en sentral skikkelse i det norske islamistmiljøet, og hadde reist til Syria for å slutte seg til IS.²⁷⁹ «Benektelsens tid er over» var tittelen Storhaug ga sitt innlegg i Aftenposten, noe som tyder på at hun mener norske medier ikke lenger kan snu ryggen til hvilke truende krefter som gjemmer seg bak blant andre muslimske hodeplagg. Hun kritiserer også Aftenpostens ønske om at det opprettes dialog mellom myndighetene og Islam Net, som hun definerer som forkjempere for en totalitær stat.²⁸⁰ For HRS er kvinnesynet som forfektes i konservative miljøer, som blant annet gruppen Islam Net, lite fremtidsrettet. Det forfektes patriarkalske holdninger som tilsier at kvinner ikke skal jobbe og må tilbake i hjemmet, som delvis kan minne om holdningene som preget vestlige samfunn et par generasjoner tilbake i tid.²⁸¹ Den tidligere nevnte moralkontrollen preger ifølge HRS også Islam Net på bakgrunn av at det blant annet skrives om miniskjørt som «en indirekte invitasjon til seksuell trakassering og voldtekt» på den salafistiske organisasjonens sider.²⁸²

---

²⁷⁶ Storhaug, «Aftenposten og moralpolitiet», 13.7-2013.

²⁷⁷ Åmås, «Prinsipper, ikke følelser», 25.1-2012.

²⁷⁸ Storhaug, «Ja: prinsipper, ikke følelser», 26.1-2012.

²⁷⁹ Storhaug, «Benektelsens tid er over», 27.1-2016.

²⁸⁰ Storhaug, «Benektelsens tid er over», 27.1-2016.

²⁸¹ Hjerpset-Østlie, «Det er ikke hijaben som er problemet, det er kvinnesynet den er et uttrykk for», 9.12-2015.

²⁸² Hjerpset-Østlie, «Det er ikke hijaben som er problemet, det er kvinnesynet den er et uttrykk for», 9.12-2015.

Masterstudenten Irene Skagestad ved HiOA skrev i 2012 en kronikk i Aftenposten hvor hun forklarte at det norske samfunnet ikke liker muslimske hodeplagg på bakgrunn av at det bryter med normen om at norske kvinner har håret løst. På den måten skapes det en «oss» mot «dem» oppfatning av debatten.²⁸³ Nina Hjerpset-Østlie mener denne oppfatningen er helt legitim ettersom niqabkledde kvinner som blant andre Aisha Shezadi burde marginaliseres i samfunnet.²⁸⁴ Hjerpset-Østlies artikkel tegner et bilde av at man på bakgrunn av Shezadis ekstreme holdninger ikke burde tatt henne i forsvar kun for å være en «bekjemper av fordommer», men heller vært føre var og tatt avstand fra henne. Et problem med det HRS her skriver er den marginaliseringen som forfektes. Den mistenkeliggjøringen marginaliserte individer kan føle på kan være sterkt bidragsgivende til at man ender opp i radikale miljøer.²⁸⁵

I 2010 innførte Frankrike et forbud mot heldekkende plagg på offentlig plass, og i 2014 avgjorde Den Europeiske Menneskerettsdomstolen at forbudet ikke brøt med menneskerettskonvensjonen.²⁸⁶ Aftenposten støtter innføringen i land som Frankrike på bakgrunn av sikkerhetspolitiske tiltak, men de anbefaler ikke et slikt forbud i Norge. De mener at ansiktsslør ikke er forenelig med vår forståelse av moderne liv og hindrer normal samfunnsdeltakelse, men så lenge ingen tvinges inn i slike plagg ser ikke Aftenposten store problemer med bruken.²⁸⁷

I september 2016 bestemte regjeringen seg for at de ikke ønsket et nasjonalt forbud mot ansiktsdekkende plagg da dette oppfattes som et begrenset problem i offentlige institusjoner og på skolene. Hege Storhaug uttalte til Aftenposten, på bakgrunn av hennes tanker rundt niqab som en form for «kjønnsapartheid», at regjeringen nå stod på samme side som ultrakonservative muslimske grupper som Profetens Ummah og Islam Net.²⁸⁸

I en lengre reportasje i Aftenposten fra november 2017 hadde Hilde Lundgaard og Olga Stokke intervjuet 50 muslimske kvinner om deres bruk av - og holdninger til hijab. Flesteparten av kvinnene hadde ingen negative opplevelser knyttet til hijaben og alle kvinnene sier de selv bestemmer om de vil eller ikke vil bruke hodeplagget. Samtlige av de intervjuede

---

²⁸³ Skagestad, «De «tause ting»», 26.2-2012.

²⁸⁴ Hjerpset-Østlie, «Kanskje satse på førkløkk neste gang?», 18.12-2014.

²⁸⁵ Vestel, *I gråsonen. Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge*, s. 225.

²⁸⁶ Aftenposten, «Viktig og god Strasbourg-dom», 3.7-2014.

²⁸⁷ Aftenposten, «Viktig og god Strasbourg-dom», 3.7-2014.

²⁸⁸ Melfald, «Hege Storhaug: -Islamnet, Profetens Ummah og Sylvi Listhaug er i dag på samme side», 17.9-2016.

kvinnene mente det var feil å presse noen til å bruke hijab.²⁸⁹ HRS på sin side velger å definere hijab som «et kvinneundertrykkende plagg, som dertil er det fremste symbolet for totalitær ideologi i dagens Norge og verden».²⁹⁰ Med dette fremstilles samtlige muslimske kvinner som om de anerkjenner og sprer totalitære ideer. Samtidig skriver HRS at det er et faktum at det sammenlignet med tidligere er flere unge som ikler seg hijab, og at dette er et varsel om hva som vil komme i fremtiden, om vesten ikke får øynene opp.²⁹¹ At kvinner selv sier at de ikler seg hijab frivillig velger Storhaug og HRS å se bort ifra. Dette vitner om en mistillit mot muslimske kvinner i Norge, og slike generaliseringer er med på å øke polariseringen mellom muslimer og ikke-troende. At man ikke skal stole på muslimske kvinners egne tanker rundt bruken av hijab kan vitne om en form for hjernevasking som tilsier at muslimske kvinner ikke vet bedre selv.

En annen debatt som fikk mye medieoppmerksomhet var da NRK valgte å sende dokumentarprogrammet «Faten tar valget», med hijabkledd Faten Mahdi Al-Hussaini i hovedrollen. Programmet var tilknyttet Stortingsvalget i 2017, og skulle vise hvordan det politiske landskapet i Norge så ut. Målet med programmet var at den unge irakiskfødte kvinnen skulle finne et parti å stemme på. NRK hadde tidligere nektet ansatte å bære religiøse symboler på tv, men at de tillot Fatens hijab var for HRS dobbeltmoralisk, og henviser blant annet til en rekke klager statskanalen hadde mottatt som peker på det samme.²⁹² I et leserinnlegg på HRS fra en som skriver under pseudonymet «offentlig ansatt» stemples hijaben som en «gigantisk reklameplakat for islam».²⁹³ Skribenten forespeiler også at NRK har ønsket å legge politiske føringer med programmet ettersom vedkommende mener statskanalens «foretrukne valgvinner (Arbeiderpartiet)» ville tjene på programmet. Denne holdningen til offentlige instansers politiske tilhørighet preger mange av sakene på HRS, dette på bakgrunn av at redaksjonen, og leserne deres, mener at den politiske venstresiden i Norge undergraver sitt eget land. For å illustrere statskanalens holdning til islam benyttet HRS seg av et animert bilde av NRKs kringkastingssjef, Thor Gjermund Eriksen, i turban. Samtidig stemples han også som «Mullah Eriksen», og HRS mener kringkastingssjefen kjemper for å normalisere «det ideologiske tøyestykket».²⁹⁴

---

²⁸⁹ Lundgaard & Stokke, ««Med en gang folk ser meg i hijab, forventer de at jeg er undertrykt eller at jeg ikke får være med på ting»», 18.11-2017.

²⁹⁰ Storhaug, «Kors og hijab: Hør her, Erna», 8.3-2017.

²⁹¹ Storhaug, «Kors og hijab: Hør her, Erna», 8.3-2017.

²⁹² Karlsen, «NRK-sjefen bidrar til flere problemer», 29.8-2017.

²⁹³ Offentlig ansatt, «Faten tar valget hos NRK i hijab», 21.8-2017.

²⁹⁴ Storhaug, «NRK-sjef Eriksen med ny hijab-provokasjon», 13.11-2017.

Faten Mahdi Al-Hussaini hadde tidligere vært i media i sammenheng med en demonstrasjon for å vise avstand til IS og Profetens Ummah i 2014. I sammenheng med denne demonstrasjonen gikk HRS ut og kritiserte både henne og moskeen hun var medlem av for å spre ekstremistisk tankegods som hjernevasker sine unge medlemmer.²⁹⁵ Aftenposten tok den da 19 år gamle kvinnen i forsvar og mener Storhaug og HRS sin stigmatisering av henne var feilslått. De skrev videre at den islam-fordømmende agendaen overskygger det faktum at demonstrasjonen hadde som mål å samle mennesker på tvers av religiøs tro og politisk overbevisning.²⁹⁶

At det eksisterer problematiske forhold for kvinner i de muslimske miljøene er viktig å få frem, og dette har HRS, med Hege Storhaug i spissen, vært i fremste rekke til å belyse. Deres arbeid har blant annet preget debattene rundt tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, sosial kontroll og generell undertrykkelse av kvinner. I Aftenposten skrives det at selv om Hege Storhaug har kjempet mot de ovennevnte problemene i over 20 år så er det «få som heier på henne», også blant feminister som kjemper mot de samme forholdene.²⁹⁷ Et spørsmål som da dukker opp er hvorfor så få støtter henne og HRS når arbeidet de gjør er av faktisk viktighet for kvinner i de muslimske miljøene. At HRS har stor innflytelse på egne lesere syntes tydelig, men hvor stor påvirkningskraft de har på de som i hovedsak benytter seg av etablerte medier er heller usikkert. Som Aftenpostens Joacim Lund poengterte i november 2017 etter bråket rundt «Faten tar valget», bidrar HRS i all hovedsak til å polarisere debatten ved å forfekte nærmest konspiratoriske tanker rundt en rekke temaer knyttet til islam og muslimer i Norge.²⁹⁸

En annen relevant debatt som preget fremstillingen av muslimer i media i 2017 omhandlet IRN og deres ansettelse av niqabkledde Leyla Hasic som administrasjonskonsulent. Hasic skulle blant annet arbeide med kommunikasjon, noe som for Aftenpostens Andreas Slettholm fremstod som lite gjennomtenkt. At en paraplyorganisasjon som IRN, som i prinsippet skulle fremme samhold og tilhørighet mellom muslimer og det norske samfunn, valgte å ansette en person som selv mener alle kvinner skal ikle seg den samme drakten som henne, var uforståelig.²⁹⁹ HRS stilte seg som forventet på samme side som Aftenposten, men der Aftenposten nøyter seg med å kalle ansettelsen uforståelig og lite gjennomtenkt, velger HRS å

---

²⁹⁵ HRS, «Avsløring: skal vi ta tak i hjernevasken?», 27.8-2014.

²⁹⁶ Aftenposten, «Et feilslått oppgjør med Faten Mahdi Al-Hussaini», 28.8.-2014

²⁹⁷ Fuglehaug, «Livredd og fryktløs», 11.7-2015.

²⁹⁸ Lund, «Faten i helvete», 15.11-2017.

²⁹⁹ Slettholm, «Nikab-ansettelse bør være spikeren i kista for Islamsk Råd Norge», 29.3-2017.

lese inn en konspiratorisk tankegang hvor IRN endelig viser hva de egentlig står for. Hege Storhaug åpner hennes artikkel med et ironisk «i dag skal Islamsk Råd Norge ha ros. Ros for sin åpenhet ved å ansette en kvinne i niqab som kommunikasjonsmedarbeider». ³⁰⁰ Ut ifra ansettelsen av Hasic leser HRS at det totalitære tankegodset nå endelig har kommet frem i lyset, og setter nok en gang likhetstegn mellom niqab og naziuniform. ³⁰¹ På bakgrunn av ansettelsen gikk HRS inn for å fjerne statsstøtten til IRN, noe også Aftenposten støttet. Ettersom organisasjonen hadde hatt flere interne konflikter de siste årene mente avisen at det var på tide å splitte opp IRN et halvt år etter ansettelsen av Hasic. ³⁰² Aftenposten avslutter lederartikkelen som tar for seg det de mener er en nødvendig splittelse av IRN med å spørre om grunntanken bak organisasjonen var for ambisiøs. Avisens redaksjon skriver at den norske muslimske befolkningen ikke lenger er homogen nok til at IRN ville fungert som en offentlig stemme, som uttalte seg på vegne av alle norske muslimer. ³⁰³

Det er gjennom den nærmest automatiske tilknytningen mellom islam og ekstremisme at HRS skiller seg fra de etablerte mediene. Det kan selvfølgelig diskuteres hvorvidt hijab og niqab er kvinneundertrykkende eller ei, men istedenfor å skape en nyansert debatt rundt hodeplaggene velger de å sidestille dem med blant annet en naziuniform. Denne formen for stereotypier bidrar i liten grad til en god dialog om hva som er rett og galt i et vestlig klesperspektiv. Som man kan lese ut ifra blant annet Aftenpostens reportasje om kvinner i hijab så forsøker Aftenposten å tegne en mer nyansert fremstilling av tematikken rundt kvinneundertrykkelse og da særlig hijabdebatten. Der HRS nærmest konspiratorisk fremstiller muslimske kvinner som bærere av en totalitær ideologi, lar Aftenposten muslimske kvinner uttale seg rundt de positive og de negative sidene rundt egen hijabbruk. HRS ønsker på sin side ingen normalisering av hijab, og mener man setter islamistiske verdier foran våre egne vestlige verdier ved å godta at muslimske hodeplagg blir normalisert. Det fremstår av Aftenpostens dekning av disse temaene som om de forsøker å skape forståelse. Dette står i kontrast til HRS som med sine generaliseringer, blant annet ved å karakterisere kvinnesynet i islam som et kjønnsapartheid, skaper polarisering av debatten gjennom det som er vist i dette kapitlet.

---

³⁰⁰ Storhaug, «Fred være med Islamsk Råd som viser sitt sanne ansikt», 28.3-2017.

³⁰¹ Storhaug, «Fred være med Islamsk Råd som viser sitt sanne ansikt», 28.3-2017.

³⁰² Aftenposten, «En nødvendig splittelse av Islamsk Råd», 3.10-2017.

³⁰³ Aftenposten, «En nødvendig splittelse av Islamsk Råd», 3.10-2017.

7.1 Moskeene

I dette delkapittelet vil fokuset ligge på hvordan HRS og Aftenposten fremstiller moskeer i Norge. Førstnevnte fremstiller moskeene blant annet som samlingspunkter for ekstreme verdier, som ikke er kompatible med vesten. HRS sine artikler om moskeene er preget av et ønske om å spre informasjon om hva de mener foregår på innsiden av norske moskémiljøer. Disse fremstillingene vil sammenlignes med Aftenpostens dekning av samme tema. Da dette temaet er meget omfattende har et utvalg av saker og hendelser blitt fokusert på.

Ettersom det gradvis ble en økning av mennesker med tilhørighet til ulike moskeer i Norge, ble det naturlig nok behov for å bygge flere. Aftenposten skrev i en leder fra november 2005 at det ville bli bygget flere nye moskeer i hovedstadsområdet over de neste årene, og at dette er med på å vise at Oslo er en multietnisk by.³⁰⁴ For Aftenposten handler det å bygge nye moskeer om å gi de troende en verdig plass å utøve sin tro på, og det fremmes et ønske om at de nye moskeene skal være identitetsskapende kultursentre som skal ha en positiv innvirkning på integreringsarbeidet. Nesten ti år senere har det blitt bygget en rekke moskeer, og HRS mener å vite at moskeene er med på å hjernevaske sine medlemmer til å støtte ekstremisme og hat mot annerledestenkende.³⁰⁵

Hovedpoenget i de fleste artikler HRS skriver om norske moskeer omhandler holdningene innad i moskémiljøene. Det er viktig for dem at de religiøse lederne må være innforstått med norske verdier, norsk kultur og det norske samfunn. I artikkelen «Overvåk moskeene» oppgir Storhaug en tipunktliste, som tar for seg hvordan motvirke ekstremisme innad i det muslimske miljøet.³⁰⁶ Så å si alle punktene tar for seg forhold i moskeene, og det fremstår som at HRS fremmer et bilde av at norske moskeer er en av hovedårsakene til radikaliserings- og ekstreme holdninger.

Av de seks største moskeene i Norge definerer HRS tre av dem som ikke-forenelige med vestlige verdier. Dette baseres på begrunnelser som f. eks. Islam Nets tilhørighet til Tawfiq moskeen, Central Jamat E-Ahl e-Sunnats imam, Nehmat Ali Shahs, kontroversielle holdninger til jøder og vestlige verdier, og Islamic Cultural Centers (ICC) tilknytning til det religionsfascistiske politiske partiet Jamaat-e-islami i Pakistan.³⁰⁷ På bakgrunn av at disse, og mange andre moskeer, mottar økonomisk støtte fra staten, mener Storhaug at de må

---

³⁰⁴ Aftenposten, «Oslos moskeer», 9.11-2005.

³⁰⁵ HRS, «Våre hjemlige islamisters fiende bygger moské her i Norge», 4.12-2013.

³⁰⁶ Storhaug, «Overvåk moskeene», 14.4-2016.

³⁰⁷ Storhaug, «Ekstreme moskeer er «svært lovende», sier Dagbladet», 31.3-2017.

overvåkes. HRS ønsker en ideologisk kartlegging, og overvåkning, av norske moskeer for å sørge for at offentlige midler ikke disponeres til å fremme ekstreme holdninger.³⁰⁸ At offentlige midler ikke benyttes til å finansiere ekstremisme er en legitim tankegang, som blant annet ble støttet av den pakistanske ambassadøren i Norge, Riffat Masood.³⁰⁹

Diskusjonen i HRS rundt overvåkingen av norske moskeer i 2016 kom etter at imamen i Central Jamat E-Ahl e-Sunnat, Nehmat Ali Shah, deltok på en støttemarkering for drapsovmte Mumtaz Qadri i Pakistan. Qadri hadde drept den liberale guvernøren Salman Taseer på bakgrunn av at guvernøren ønsket å lempe på blasfemilovene i landet.³¹⁰ At en imam ved en av landets største moskeer støtter opp under ekstreme holdninger er med på å øke avstanden mellom den religiøse ledelsen i norske moskeer og norske verdier. Det bidrar også til å gi de islamkritiske miljøene argumenter for å vise at slike holdninger og verdier er i moskeenes grunnmur.

I november 2013 publiserte Aftenposten en artikkel skrevet av norsk-iraneren Lily Bandehy og Hege Storhaug hvor forfatterne ønsker å opplyse om at muslimske barn i Norge indoktrineres i hatideologi i norske moskeer. Den tidligere nevnte somaliske forsamlingen Tawfiq islamske senter i Oslo hadde invitert imamen Abu Usamah at-Thahabi for å holde kurs i deres moské. Bandehy og Storhaug påpeker at imamen tidligere har ytret seg i positivt ordelag ovenfor tidligere Al-Qaida leder Osama Bin Laden, sprer hat mot ikke-muslimer, og støtter opp under dødsstraff for frafall fra islam og for homofili.³¹¹ I den samme artikkelen kritiseres Aftenposten for det Bandehy og Storhaug mener er en uvilje mot å ta opp de ekstreme holdningene imamen står for med moskeene.

Å få på plass en norsk- eller en nordisk imamutdannelse har vært oppe til diskusjon i flere år. Temaet ble for første gang nevnt i Aftenposten i 2006 etter at studentorganisasjonen Muslimsk Studentersamfunn hadde tatt til ordet for opprettelsen av et slikt studium.³¹² HRS nevnte for første gang imamutdannelse i Norge på sine sider da partiet Venstre fremmet forslaget i 2010. Venstre fremmet forslaget i håp om at imamer utdannet i Norge ville bedre integreringsprosessen for muslimer. HRS oppfatter dette som at Venstre ser deres narrativ om

---

³⁰⁸ Storhaug, «Overvåk moskeene», 14.4-2016.

³⁰⁹ Slettholm & Stokke, «Ambassadør: Myndighetene bør overvåke aktiviteter og pengebruk i norske moskeer», 14.6-2016.

³¹⁰ Slettholm & Stokke, «Ambassadør: Myndighetene bør overvåke aktiviteter og pengebruk i norske moskeer», 14.4-2016.

³¹¹ Bandehy & Storhaug, «På tide å snakke om ubehaget?», 6.11-2016.

³¹² Olsen & Halvorsen, «Positive til imam-studium - Kom igjen, sier Djupedal», 16.2-2006.

hvordan muslimer, til forskjell fra hinduer, sikker osv., har problemer med å integreres inn i det norske samfunn.³¹³ Venstres forslag om en norsk imamutdanning ble nedstemt i Stortinget etter at de endte opp som det eneste partiet som stemte for forslaget.³¹⁴

I 2013 tok HRS opp danske styresmaktens forslag om egen imamutdanning. Danskene ønsket å skape en imamutdanning som både kvinner og menn skulle ha tilgang til. Hege Storhaug stiller seg spørrende til hvordan det skal fungere, på bakgrunn av egne opplevelser av religionen i Norge, Europa og i den muslimske verden. Storhaug mener, til tross for tidligere ytringer, at det vil være umulig å utdanne imamer som står på «frihetsverdiens side», på bakgrunn av islams grunntekster.³¹⁵ Storhaug går i bresjen for en reformasjon av islam, på lik linje med den kristendommen gjennomgikk for 500 år siden, men når mulighetene for en slik bedring byr seg stiller hun seg negativ til dette. Ved å muliggjøre en utdanning av imamer med direkte tilknytning til vesten kan det være med på å endre den islam som Storhaug er så redd for at spres i moskeene. Storhaug på sin side velger å basere personlige erfaringer og egne oppfatninger rundt religionen islam i vesten, og mener av den grunn at det vil være umulig å gjennomføre en slik utdanning i nordiske land.³¹⁶ Det fremstår som merkverdig at man kan ha såpass divergerende tanker om reformasjon av en religion. En imamutdanning i Norge kan være med på å øke forståelsen for forholdene i Norge blant muslimer, og fremme et islam som baserer seg på det norske samfunns verdier. Det kan virke som at Storhaug mener at en reformasjon av religionen først må forplante seg i den muslimske verden, før den kan komme til vesten, og ikke i omvendt rekkefølge.

Etter de tidligere nevnte kontroversene rundt imamen ved den pakistanske moskeen Central Jamat E-Ahl e-Sunnat, tok Aftenpostens redaksjon opp holdningene innad i moskémiljøene. Redaksjonen skriver at kontroversene rundt denne imamen viser behovet for religiøst lærde som forfekter en moderat form for islam. Samtidig etterlyser de imamer som deltar i samfunnsdebatten, og ikke imamer som støtter dødsstraff for blasfemi i Pakistan.³¹⁷ Den samme lederartikkelen tar for seg den mulige bedringen av norskkunnskapene en eventuell norsk imamutdanning ville føre med seg. HRS har også ment at norsk skal være det ledende språket i norske moskeer, og henviser til tidligere nevnte ambassadør, Riffat Masood.³¹⁸

---

³¹³ Karlsen, «Norskutdannede imamer skal sette fart på integreringen?», 15.4-2010.

³¹⁴ NTB, «Imam-utdanning nedstemt i Stortinget», 13.11-2010.

³¹⁵ Storhaug, «Politisk hjelpeløshet?», 21.10-2013.

³¹⁶ Storhaug, «Politisk hjelpeløshet?», 21-10-2013.

³¹⁷ Aftenposten, «Imamer i Norge å utfordres» 11.3-2016.

³¹⁸ Storhaug, «Overvåk moskeene», 14.4-2016.

I 2006 fremmet FrP forslag om at alle religiøse grupper i Norge måtte ha norsk som eneste språk i forsamlingene, og Aftenposten mente at hovedgrunnen til forslaget var partiets ønske om kontroll på hva som ble forkynt i moskeene.³¹⁹ Ti år senere har flere moskeer selv gått i bresjen for å forkynne på norsk, noe som gjør det lettere for flere å forstå det som blir sagt i moskeene.³²⁰ Et av punktene i HRS sin tidligere nevnte tipunktliste tar for seg at norsk skal være forkynnerspråket i moskeene. Til forskjell fra Aftenpostens vinkling av saken der norsk språk fremstilles som et positivt tiltak for å omfavne en større del av tilhørerne, så fremstår det som at HRS ønsker norsk språk i moskeene på bakgrunn av overvåkning. Artikkeltittelen «Overvåk moskeene» legger heller ingen demper på hva deres agenda er. Hvis ikke norsk forkynnes i moskeene forkynnes en politisk ideologisk ekstremisme bak myndighetenes rygg.³²¹

Den Oslo-baserte moskeen Rabita er blant de moskeene som kritiseres mest av HRS. Bakgrunnen for dette er blant annet at Hege Storhaug i sin bok, *Islam den 11. landeplage*, hevder Rabitamoskeen er underlagt Det muslimske brorskapet, og er organisasjonens fremste representant i Norge, selv om hun aldri har kunnet bevise det.³²² Hun trekker denne konklusjonen på bakgrunn av at lederen i moskeen, Basim Ghozlan, benytter seg av det Storhaug karakteriserer som «brorskapstrekkene». Det vil blant annet si at han er velutdannet, går i vestlige klær og ønsker dialog mellom muslimer og det norske storsamfunnet.³²³ Gjennom å fremstille seg selv som vestlig maskerer han ifølge Storhaug sine egentlige hensikter; å ta over det norske samfunnet. HRS mener Det muslimske brorskapet skjuler sin islamistiske agenda overfor vesten, og at deres mål om et samfunn basert på sharialover oppnås gjennom dialog med vestlige styresmakter. Dette fremstilles, som tidligere nevnt, som noe de i HRS har forstått, men som verken de etablerte mediene i Norge eller styresmaktene har oppfattet.³²⁴ I en Aftenposten-artikkel fremstilles Basim Ghozlan og hans kone, Lena Larsen, som et av Norges mektigste muslimske ektepar. I artikkelen benekter ikke Ghozlan at han deler mange av grunntankene til Det muslimske brorskapet, men ikke de kontroversielle synspunktene som lederen Yusuf al-Qaradawi tidligere har uttalt. Disse synspunktene inkluderer blant annet tankene om at Holocaust var en guddommelig straff for jødene.³²⁵

---

³¹⁹ Aftenposten, «Angrep på religionsfriheten», 15.12-2006.

³²⁰ Riaz, «Nå vil imamene snakke norsk i moskeene», 17.4-2016.

³²¹ Storhaug, «Overvåk moskeene», 14.4-2016.

³²² Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 130.

³²³ Storhaug, *Islam den 11. landeplage*, s. 130.

³²⁴ Storhaug, «Norge islamiseres. Brorskapet har slått dype røtter», 7.3-2017.

³²⁵ Stokke, «Idealstaten. Ligestilling. Bråket i Islamsk Råd», 17.9-2017.

Dette er noe Storhaug tar opp gjentatte ganger. I en artikkel fra 2011 tar hun for eksempel opp hvordan Ghozlan har uttalt at al-Qaradawi er «et nydelig menneske», mens Storhaug på sin side mener det er umulig å støtte budskapet al-Qaradawi står for.³²⁶

En annen grunn til at HRS kritiserer Rabita-moskeen er at mange som har hatt tilknytning til de radikale islamistiske miljøene i Norge har benyttet seg av moskeen. Al-Qaida terroristen Anders Cameroon Østenvig Dale og Hassan Dhuhulow, mannen som deltok i terrorangrepet på Westgate kjøpesenteret i Nairobi i 2013, er eksempler på radikale islamister som har hatt tilhørighet til moskeen.³²⁷ Ifølge Storhaug kan denne tilknytningen ha vært med på å få Rabita-moskeen oppført på De Arabiske Emiratenes egen terrorliste i 2014, men den mest sannsynlige grunnen er at Emiratene definerer Det muslimske brorskapet som en terrororganisasjon.³²⁸ I Aftenposten mente Ghozlan at det var uforståelig at moskeen han er forstander for hadde blitt ført opp på denne listen, og at de ikke er en del av Det muslimske brorskapet.³²⁹ For Storhaug er tilknytningen mellom Rabita-moskeen og Det muslimske brorskapet, og at moskeen har invitert såkalte hatpredikanter til å forkynne der, nok til at hun definerer moskeen som ekstrem. Videre setter Storhaug spørsmålstegn ved medias manglende vilje til å sette søkelys på Rabita-moskeens tilknytning til ekstreme holdninger gjennom hatpredikanter, dette på bakgrunn av at «å bli satt på terrorlisten har ingen betydning».³³⁰

7.2 Hatpredikanter

Daværende generalsekretæren i LIM-nettverket, Sylu Taraku, hevdet i 2013 at de såkalte hatpredikantene bidrar til radikaliserings av muslimer i Norge. Påstanden kom etter at den somaliske Tawfiiq-moskeen hadde invitert en imam som stod for en ultrakonservativ tolkning av islam til deres lokaler. Radikaliserings skjer på bakgrunn av at hatpredikantene inviteres til moskeene, og som lærde innenfor religionen islam sitter de på en stor tolkningsmakt. Etersom de lærde besitter autoriteten til å tolke mellom rett og galt, kan de spre sine holdninger til norske muslimer.³³¹

Den tidligere nevnte lederen av Islam Net, Fahad Qureshi, ble i Aftenposten i september 2015 sitert på å ha sagt at organisasjonen han leder ikke har noen andre holdninger og meninger enn det som blir forfektet i moskeene. Han mener dog at moskeene skjuler sin agenda for ikke

---

³²⁶ Storhaug, «Qaradawi «et nydelig menneske», 9.12-2011.

³²⁷ Storhaug, «Norge islamiseres. Brorskapet har slått dype røtter», 7.3-2017.

³²⁸ Storhaug, «Hvorfor føres Rabitamoskeen opp på terrorliste?», 18.11-2014.

³²⁹ NTB & Aasheim, «Emiratene har satt Det islamske forbundet på terrorliste», 16.11-2014.

³³⁰ Storhaug, «Å bli ført opp på terrorliste har ingen betydning?», 8.6-2015.

³³¹ Stokke & Færaas, «- Ungdom må beskyttes mot slike hatpredikanter», 10.12-2013.

å bryte med hva den norske stat står for.³³² Basim Ghozlan på sin side reagerer kraftig på dette utspillet og mener at Qureshis uttalelse forsøker å skape en homogen masse av muslimene, som ikke eksisterer.³³³ Denne disputten kom etter at Aftenposten hadde satt søkelyset på predikanter som ulike muslimske organisasjoner, deriblant Islam Net, hadde invitert til landet.

Fra lederplass 9. august 2017 skrev Aftenposten at å nekte såkalte hatpredikanter innreise ville bryte med ytringsfrihetstradisjonen i Norge. Aftenposten mener at det er problematisk å nekte innreise til personer som ikke har brutt noen nasjonale lover kun på bakgrunn av kontroversielle og ikke-vestlige holdninger. I stedet bør disse holdningene møtes med dialog.³³⁴ Rita Karlsen svarer Aftenposten samme dag, og hun er ikke imponert over avisens standpunkt. Hun skriver at de som tar opp kampen mot kontroversielle holdninger fra de muslimske miljøene blir møtt med motstand, og at de etablerte mediene med det tar ekstremistene i forsvar. Selv om de etablerte mediene setter fokus på de kontroversielle holdningene de såkalte hatpredikantene har, mener Karlsen at det er for lite fokus på holdningene innad i de norske moskémiljøene.³³⁵ Videre skriver hun at Aftenposten velger å fokusere på enkeltpersoner i moskémiljøene som tar avstand fra vold og terror som middel, men at terrorister og ekstremister har det samme målet som moskeene, nemlig en islamsk stat. For objektive lesere kan det fremstå som at tenketanken, som selv mener at ytringsfriheten er blant de viktigste rettighetene vi besitter, syntes at kontroversielle stemmer burde forbys i Norge. Denne formen for dobbeltmoral kan bli sett på som problematisk når HRS selv innehar kontroversielle holdninger og standpunkter i islamdebatten, som flere på motsatt side av holdningsaspektet mener burde forbys. At holdningene innad i moskémiljøene blir satt på dagsordenen er viktig, men å påstå at de etablerte mediene ser gjennom fingrene på alt som foregår er ikke riktig. Aftenpostens redaksjon har fra lederplass satt fokus på blant annet: holdninger til homofile, en tidligere Taliban-leder som fungerte som konservativ imam i Oslo og Rabita-moskeens tidligere oppgjør med udemokratiske elementer innad i moskeen.

Om man leser innlegg om hatpredikanter på HRS fremstår det som at norske styresmakters manglende vilje til å innføre et innreiseforbud er et klart tegn på at de ikke ønsker å kjempe mot de ekstreme kreftene i de muslimske miljøene. Den dialogen regjeringen, og Aftenposten, ønsker med hatpredikantene er ikke godt nok for HRS.³³⁶ De ønsker konkrete tiltak for å

---

³³² Slettholm & Stokke, «Islam har svar på alt», 6.6-2015.

³³³ Slettholm & Stokke, «Avviser at moskélederne skjuler sine meninger», 9.6-2015.

³³⁴ Aftenposten, «Nei til svarteliste for hatpredikanter», 9.8-2017.

³³⁵ Karlsen, «Men hvem skal gjøre jobben...?», 9.8-2017.

³³⁶ Storhaug, «En startpakke», 10.6-2014.

hindre at norske muslimer ikke radikaliseres gjennom spredning av hatpropaganda, noe som fremstår som et legitimt ønske. Hvorfor Norge (per 28. februar 2018) ikke har fulgt andre europeiske lands eksempel på hvordan man håndterer ekstreme krefter kan fremstå som besynderlig. Både Storbritannia og Danmark har innført et forbud mot hatpredikanter, men der HRS kun fronter utestengelse for muslimske hatpredikanter, nektet Storbritannia den nederlandske politikeren Geert Wilders innreise i 2009.³³⁷ At Aftenposten setter likhetstegn mellom Geert Wilders og hatpredikanter mener HRS at er uforståelig. Dette på bakgrunn av at han på det tidspunktet hadde mellom 20-25 % oppslutning i Nederland.³³⁸ For nøytrale øyne er det dog mulig å se likhetstrekk mellom den islamofobiske tilnærmingen til muslimer Wilders står for, og de holdningene de såkalte hatpredikantene står for.

Aftenpostens Olga Stokke har ved flere anledninger satt fokus på hvilke ekstreme holdninger enkelte norske moskeer og muslimske organisasjoner inviterer til å forkynne hos seg. I 2015 var hun sterkt bidragsytende i artikkelserien «Islam i Norge», som tok for seg hvordan religionen praktiseres i landet. I en kommentar til den artikkelserien skrev Storhaug at det er «prisverdig at Aftenposten tar opp stafettpinnen», en stafettpinne hun mener HRS har båret i en årrekke.³³⁹ Hun ytret dette ettersom artikkelseriens første del tok for seg Islam Net, en organisasjon HRS, som tidligere nevnt, karakteriserer som fascistisk. Neste artikkel i artikkelserien skrev Stokke i samarbeid med Oslo-kommentator Andreas Slettholm. Denne tok for seg hvilke ytringer og holdninger predikanter som hadde blitt invitert til Norge tidligere hadde kommet med. Det ble satt fokus på: At vold i nære relasjoner var en privatsak, at flerkoneri er tillatt for muslimske menn, og at det er dødsstraff for utroskap, homofili og frafall. Holdninger som disse er helt uforenelige med norske og vestlige samfunnsverdier, og Aftenposten gjør rett i å sette søkelyset på dette.³⁴⁰ I den samme artikkelen refererer de til uttalelser fra ledere i flere norske moskeer, som mener at uttalelsene disse predikantene kommer med ikke kan sees i sammenheng med sann islam. Blant annet lederen i Central Jamaat-e Ahl-e Sunnat, Ghulam Sarwar, mente at predikanter som predikerer om dødsstraff og snakker hatefullt om ikke-troende burde bli nektet innreise til Norge.³⁴¹ I all hovedsak er de predikantene som det blir satt søkelys på i artikkelen invitert som foredragsholdere av Islam Net, men også den somaliske Oslo-moskeen Tawfiiq.

---

³³⁷ Stokke & Slettholm, «Vurderer nye oppholdsregler for «hatpredikanter»», 27.4-2016.

³³⁸ Storhaug, «Kriminalisering eller latterbomber?», 28.4-2016.

³³⁹ Storhaug, «Tusenvis av ungdom vil leve som i dagens Midtøsten», 7.6-2015.

³⁴⁰ Stokke & Slettholm, «Islamske predikanter på besøk i Norge», 7.6-2015.

³⁴¹ Stokke & Slettholm, «Islamske predikanter på besøk i Norge», 7.6-2015.

Denne artikkelen ble ikke tatt like godt imot av HRS, som skriver at Aftenposten ikke er kritisk nok med Basim Ghozlan. Storhaug skriver at Ghozlan lyver når han sier at predikanter som står for dødsstraff blant annet for homofili og frafall, ikke er en del av islam.³⁴² Som tidligere nevnt mener samtidig Storhaug at det er besynderlig at Aftenposten ikke stiller spørsmål ved hvorfor Rabita-moskeen ble ført opp på Emiratenes terrorliste kun et år tidligere.

For HRS er moskeer og muslimske trosmiljøer som inviterer predikanter som predikerer om wahhabi- og salafistideologi bidragsgivende til religionsideologisk intoleranse overfor de som ikke deler deres tro- og verdensbilde.³⁴³ De peker blant andre på Tawfiiq-moskeen i Oslo som Profetens Ummah har benyttet seg av, og som Islam Net har henvist nye konvertitter til. Når det kommer til spredningen av fundamentalistisk tankegods mener HRS at enkelte moskeer deler den samme misjoneringsånden som Islam Net og Profetens Ummah.³⁴⁴ At man kritiserer grupper på bakgrunn av at de står på gaten for å trekke til seg nye medlemmer faller på sin egen urimelighet, uavhengig av hva gruppen står for og hva slags budskap de forfekter. Spesielt for en gruppe som Islam Net handler det om å øke medlemsmassen for å tjene penger, slik at de kan arrangere de konferansene de ønsker, en praksis særdeles mange norske grupper og foreninger ser seg nødt til å gjøre. Om tankegodset og ytringene til gruppen er ulovlige, er det opp til politiet å gripe inn og stoppe misjoneringsen. Storhaug peker også på at moskeer som holder «åpne dager», gjør dette for å lure til seg flere nye medlemmer, og ikke for å være transparente slik talspersonen i ICC, Ikhlāq Ahmed, påstår.³⁴⁵

7.3 Moskéfinansiering fra regimer i Midtøsten

Høsten 2010 var det diskusjon om Norge skulle tillate Saudi Arabisk finansiering av norske moskeer. Dette var noe daværende utenriksminister Jonas Gahr Støre og utenriksdepartementet mente Norge ikke burde tillate, på bakgrunn av Saudi-Arabias manglende religionsfrihet.³⁴⁶ I november samme år meldte NRK at det iranske regimet hadde finansiert moskeer i Norge.³⁴⁷ For HRS er Saudi-Arabia og Irans ønske om finansiering av nye moskeer i Norge et klart tegn på at despotiske regimer ønsker å påvirke norske muslimer. Dette skjer blant annet gjennom at det propaganderes hat mot Norge og vesten innad i

---

³⁴² Storhaug, «Å bli ført opp på terrorliste har ingen betydning?», 8.6-2015.

³⁴³ Storhaug, «Islams representanter i møte med media», 11.1-2015.

³⁴⁴ Storhaug, «Når du ikke kan islam, så går det selvsagt i ball», 5.5-2017.

³⁴⁵ Slettholm & Stokke, «Fire moské-ledere om: Sharia, Islam Net, misjonerings og drømmen om en islamsk stat», 11.6-2015.

³⁴⁶ NTB, «Nei til Saudi-finansierte moskeer», 20.10-2010.

³⁴⁷ Lunde, Strande & Helljesen, «-Forbereder norske muslimer på handling», 6.11-2010.

moskémiljøene.³⁴⁸ HRS fremmer et ønske om fortsatt fri religionsutøvelse i Norge, men ønsker ikke at imamer utdannet i land som bryter med FNs menneskerettigheter og ikke står for vestlige verdier skal kunne forkynne sin tolkning av islam i landet.³⁴⁹ Fire år etter skrev Aftenposten om nye moskeer på Oslos østkant, og kunne fortelle at finansieringen av en av moskeene i all hovedsak kom fra moskeens egne medlemmer, men også noen utenlandske enkeltpersoner.³⁵⁰ Aftenposten stiller dog ikke spørsmål ved hvem de utenlandske giverne er, noe som er besynderlig med tanke på hvor mye diskusjon det hadde vært tidligere rundt utenlandsk finansiering av norske moskeer.

To år senere avslørte HRS at hvem som helst kunne være med på å finansiere moskeer i Norge gjennom å donere penger til private stiftelser. Dette var en problemstilling norske politikere ikke hadde blitt stilt ovenfor tidligere, og HRS poengterer at hvem som helst dermed kan være med på å finansiere ekstremistiske holdninger.³⁵¹ De mente det var viktig å poengtere at utenlandske regimer, som bryter skarpt med det menneske- og verdisynet vi har i Norge, finansierer moskeer i landet. Aftenposten på sin side rapporterte i 2017 at den saudiarabiske ambassadøren i Norge avviste at staten sponser moskeer om de ikke har fått tillatelse fra det landet det muslimske trossamfunnet ligger i.³⁵² Nå er det vanskelig å vite om de har bidratt til finansiering av moskeer gjennom de private stiftelsene HRS skriver om, men med tanke på hvor store summer saudiarabiske styresmakter har pumpet inn i muslimske miljøer verden over, er det ikke utenkelig at de har vært med i finansieringen av moskeer i Norge. Aftenposten poengterer at wahhabismen, som er den eneste retningen innenfor islam Saudi-Arabia tillater, bidrar til radikaliserings i muslimske miljøer i blant andre Tyskland og Storbritannia.³⁵³ I Norge er Islam Net den grupperingen som muligens forfekter det som minner mest om wahhabisme.³⁵⁴

7.4 Offentlig markering av muslimske høytider

Flere ganger har HRS kritisert norske styresmakter for å delta i feiringen av den muslimske høytiden Eid. I 2017 arrangerte Oslo-moskeene Rabita og ICC Eid-feiring i Vallhall hvor statsminister Erna Solberg holdt en tale. På bakgrunn av dette ble det stilt spørsmål i HRS om

---

³⁴⁸ Storhaug, «Iran og saudisk finansiering av moskeer i Norge», 16.2-2011.

³⁴⁹ Storhaug, «Iran og saudisk finansiering av moskeer i Norge», 16.2-2011.

³⁵⁰ Riaz, «Oslo får to nye moskeer», 22.3-2014.

³⁵¹ Storhaug, «Saudidollar fritt til moske-Norge», 16.4-2015.

³⁵² Ask, «Saudi-Arabia har brukt milliarder på å spre sin ultrakonservative islamske teologi til verden», 22.6-2017.

³⁵³ Ask, «Saudi-Arabia har brukt milliarder på å spre sin ultrakonservative islamske teologi til verden», 22.6-2017.

³⁵⁴ Linge, «Den konservative muslimske vekkelsen», s. 42.

statsminister Erna Solberg visste hva regjeringen var med på å markere. For HRS er den offentlige Eid-feiringen en form for religions-politisk maktmarkering. Dette på bakgrunn av at det var to totalitære moskeer som arrangerte feiringen, og at Storhaug forklarer at Eid er en privat feiring man gjør med familien. Samtidig skriver Storhaug også at feiringen av Eid ikke er en feiring av slutten på fastemånedens ramadan slik man normalt sett forklarer bakgrunnen for feiringen, men heller en historisk markering av seieren i slaget ved Badr i 624.³⁵⁵ For å bevise dette henviser Storhaug til en side som bærer navnet holidays.net og den norske Wikipedia-siden om Id al-Fitr. Den norske Wikipedia-siden har endret seg siden den gang, men den Wikipedia-siden Storhaug henviser til hadde ingen form for kildehenvisninger som støtter hennes utsagn. Denne ukritiske kildebruken er med på å gjøre det vanskelig å ta Hege Storhaug seriøst. Denne artikkelen ble dessverre fjernet fra HRS sine sider en gang i perioden 1. mars - 3. mai 2018, muligens på bakgrunn av at Storhaug møtte mye kritikk for den uvørne bruken av kilder. Artikkelen ligger dog tilgjengelig gjennom søk i internett-arkivet WaybackMachine gjennom siden <https://web.archive.org/>.³⁵⁶

I Aftenposten blir den samme moské-arrangerte Eid-feiringen fremstilt mer positivt, og Erna Solbergs deltakelse blir betegnet som viktig. Hennes ønske om at den norske befolkningen ikke skal bli forført av såkalte splittende krefter, som man finner på begge sider av debatten, er et betydningsfullt budskap på veien til problemfri sameksistens. Som Aftenposten poengterer er Solbergs budskap at mennesker på individnivå er like hverandre. Samtidig blir det satt fokus på at daværende innvandringsminister Sylvi Listhaug er med på å skape polarisering med sin retorikk.³⁵⁷

De ulike tolkningene rundt markeringer av denne religiøse høytiden vitner om to motstridende holdninger til forbindelsen mellom islam og det norske storsamfunnet. For HRS er markeringen av Eid blant annet en feiring av Muhammeds overgang fra Mekka-islam til Medina-islam, og som en form for voldsforherligelse på bakgrunn av det hun mener er feiringens historiske opprinnelse. Aftenposten derimot fremstiller den samme feiringen som noe som kan minne om vår egen julefeiring.

7.5 Hvordan løse problemene?

I en Aftenposten-artikkel fra februar 2016 forklarer Storhaug hvordan hun mener man kan løse det HRS definerer som problemer i moskémiljøene. Blant annet ønsker hun å redigere

---

³⁵⁵ Storhaug, «Id: Vet Erna og co hva dere faktisk er med på å feire?», 26.6-2017.

³⁵⁶ Internet Archive, «Id: Vet Erna og co hva dere faktisk er med på å feire?», 10.7-2017.

³⁵⁷ Aftenposten, «Solbergs kloke advarsel», 27.6-2017.

koranen, la staten bestemme hva moskeene skal forkynne og stenge moskeer som støtter opp under en ekstrem ideologi.³⁵⁸ Disse foretakene skal være med på å forhindre spredningen av «Medina-islam», som Storhaug har valgt å definere den politiske ideologien hun mener islam er. Denne inndelingen av islam stammer, som tidligere nevnt, fra blant andre Ayaan Hirsi Ali. Ved at staten tar kontroll over det budskapet moskeene forkynner mener Storhaug at man kan få kontroll over det «raset av jihadister» andre europeiske land står ovenfor.³⁵⁹ At en stat skal moderere religionen islam kan derimot oppfattes som en innskrenkning av religionsfriheten i Norge, en frihet HRS selv mener de kjemper aktivt for. Om staten aktivt skal gå inn og diktere religionsutøvelsen i moskeene i Norge vil dette sette religionen islam i en særstilling ettersom ingen andre trossamfunn i landet møter de samme kravene.

Storhaugs tiltak blir kritisert i Aftenposten av blant annet FrP-politiker Per Sandberg, som mener hennes forslag rundt dikteringen av hva moskeene skal forkynne er for ekstreme og bryter med prinsippet om fri religionsutøvelse.³⁶⁰ Flere andre politikere, deriblant Høyre-politiker Trond Helleland og Arbeiderpartiets Helga Pedersen, mener Hege Storhaug går for langt og segregerer en stor folkegruppe basert på deres religiøse overbevisning.³⁶¹ For Storhaug handler det Sandberg kaller fri religionsutøvelse at man automatisk godtar alle aspektene av religionen, dette inkluderer flerkoneri, steining for frafall og utroskap osv., men det hun kommenter på er ikke reelle problemer i Norge i dag. Det er mulig å stille spørsmål ved om noen av de politikerne som har uttalt seg kritisk mot HRS og Hege Storhaug mener at noen av de tingene hun ramser opp som «fri religionsutøvelse» burde vært en del av islam i Norge. Det stemmer at dette er religionstolkningen flere muslimske land fører, men i Norge er dette ikke aktuelt i den anskuelige fremtiden. Retorikken HRS benytter seg av tegner et bilde av en totalitær religions-politisk bevegelse som øker i størrelse uten den norske befolkning og styresmaktens viten. Det blir for eksempel hevdet at imamer og sentrale ledere innad i moskeene støtter terror, og at de lyver om holdningene sine når de konfronteres av media.³⁶² Om man skal ta HRS på ordet kan man ikke tro på noe som blir ytret av imamene og moskéledere.

---

³⁵⁸ Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

³⁵⁹ Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

³⁶⁰ Ruud, «Denne gangen mener også Per Sandberg at Hege Storhaug går for langt», 18.2-2016.

³⁶¹ Ruud, «Denne gangen mener også Per Sandberg at Hege Storhaug går for langt», 18.2-2016.

³⁶² Storhaug, «Imamer: Er de mot vold og terror?», 14.6-2017.

Et legitimt spørsmål man kan stille ut ifra politikeres avstandtagen fra HRS sine uttalelser er hvor de selv mener grensene skal gå. Hvor skal vi sette grensen mellom fri religionsutøvelse og hva som bryter med norske verdier? Det er forståelig at man som politiker må svelge enkelte kameler, men skal det norske samfunn tillate for eksempel flerkoneri for å verne om den frie religionsutøvelsen som nevnes i foregående avsnitt?

Det som nok en gang skiller HRS fra Aftenposten i dekningen av moskeene er hvem som får uttale seg om hva. For HRS handler det om å informere om det de selv mener er moskeenes agenda, og de føler ikke noe ansvar for å slippe til opposisjonelle ytringer og meninger. I Aftenposten har flere ulike stemmer muligheten til å spre informasjon og meninger, mens dette nærmest er utenkelig i HRS. De kritiserer Aftenposten, og de fleste andre aviser, ved enhver anledning for at de ikke stiller mer kritiske spørsmål til imamer og andre ledende skikkelser i moskeene.

8.1 Flyktningkrisen og økningen i islamistisk motiverte terrorangrep mot Europa

Borgerkrigen i Syria var med på å utløse en migrasjonsbølge Europa ikke hadde vært vitne til siden andre verdenskrig. Spørsmålene om hvordan Norge skulle forholde seg til den store flyktningestrømmen, og hvor mange flyktninger vi skulle ta imot preget nyhetsbildet store deler av 2015. Dette kapittelet skal ta for seg hvordan Aftenposten og HRS stilte seg til disse spørsmålene. Temaet er ikke direkte knyttet til islam og muslimer, men på bakgrunn av at flesteparten av flyktningene kom fra muslimske land blir denne debatten innlemmet i masteroppgavens tema. Ut ifra dette vil det forsøkes å se på om debattklimaet endrer seg med flyktningkrisen.

Borgerkrigen i Syria førte til at store deler av den syriske befolkningen ble tvunget på flukt allerede fra 2011, men det ble først snakk om en innenriks «krise» i mediene da flyktningestrømmen begynte å nærme seg Norge i 2015. Dette kan man blant annet se ved å søke på ordene «flyktningkrise» og «Norge» på Retriever. I 2014 får man 16 treff, mens man året etter fikk hele 1140 treff i norske medier.

I juni 2014 skrev Aftenposten fra lederplass at Norge måtte hjelpe krigsflyktningene, og da særlig de som hadde blitt skadd i borgerkrigen. Avisen mente at de 1000 kvoteflyktninger som Norge hadde påtatt seg å ta imot av FNs høykommissær kun var en dråpe i havet, og at mer måtte gjøres. I lederartikkelen kan man nærmest lese en «koste hva det koste vil»-tankegang fra Aftenpostens side når det kom til flyktningpolitikken.³⁶³ Året etter, i april 2015 skrev Aftenposten på ny fra lederplass at Norge har mulighet til å ta imot flere syriske flyktninger, og burde benytte seg av denne muligheten. Dette på bakgrunn av at Norge har de økonomiske midlene til å gjennomføre en slik flyktningpolitikk. For at dette skulle fungere mente Aftenposten at integreringsarbeidet måtte forbedres og effektiviseres slik at flyktningene ville finne sin plass i storsamfunnet raskest mulig.³⁶⁴ De mente også at Norge burde bidra med økonomiske midler til områdene rundt Syria slik at man bistår flyktningarbeidet der på en god måte. Et halvt år senere derimot støttet Aftenposten et forslag om innstramminger i asylpolitikken, men at dette ikke må gå ut over integreringstiltak, da det skaper flere problemer enn det løser. Mennesker som ikke har beskyttelsesbehov trenger heller ikke å få innvilget opphold, selv om behovet for beskyttelse ikke automatisk knyttes til

---

³⁶³ Aftenposten, «Stopp spillet, hjelp krigsflyktningene», 21.6-2014.

³⁶⁴ Aftenposten, «Norge bør ta imot flere syrere», 15.4-2015.

opphavsland.³⁶⁵ For Aftenposten handler flyktningkrisen delvis om at det norske samfunnet må vise medfølelse og forståelse for at landet må gjøre sin plikt når det kommer til å beskytte de som trenger beskyttelse. HRS betegner denne formen for journalistikk som sinnelagsetikk, der man bedømmer en handling som god ut ifra de moralske forutsetningene som ligger bak handlingen. De mener også at dette målet om godhet overskygger konsekvensene innvandringen vil ha for det norske samfunnet.³⁶⁶

Det er tydelig at HRS mener Aftenposten har tatt parti med de innvandringsliberale. Basert på statens utgifter knyttet til integreringsarbeid og sysselsettingstall for innvandrere, defineres tanken om en bærekraftig innvandringspolitikk som ønsketenkning.³⁶⁷ Venstrevridde journalister får nærmest konspiratorisk skylden for de utfordringene knyttet til innvandring som samfunnet står ovenfor. HRS retter samtidig sterk kritikk mot Aftenposten og avisen blir beskyldt for å løfte frem konservative muslimer som helter. De mente også at Aftenposten hadde stått i første rekke som forkjempere for det multikulturelle samfunnet.³⁶⁸ Med dette viser HRS en sterk mistillit til de norske mediene, og beskylder dem for å skape et falskt bilde av hva ikke-vestlige innvandring fører med seg.

8.2 8 000 IS-sympatisører

Den uttalelsen som sannsynligvis har skapt mest kontrovers fra HRS sin side kom fra Hege Storhaug som mente at om Norge valgte å ta imot 10 000 flyktninger, ville dette føre til en import av minst 8 000 IS-sympatisører.³⁶⁹ For å komme frem til dette henviste hun til en nettbasert spørreundersøkelse fra den arabiske tv-kanalen Al-jazeera som viste at 81 % av respondentene støttet IS sin fremgang i Midtøsten.³⁷⁰ Å vise til en nettbasert spørreundersøkelse og gjengi det som empirisk bevis viser en ukritisk tilnærming til kildebruk. Det skal sies at Storhaug modererer seg selv ved bruken av denne undersøkelsen i en sluttnotis i artikkelen, hvor hun skriver at man kan nedjustere tallet til 50 %.³⁷¹ Med andre ord finner hun på et resultat som på ingen måte kommer frem gjennom forskningen hun viser til. I et portrettintervju med Aftenposten fra juli 2015 sier Storhaug at hun angret på

---

³⁶⁵ Aftenposten, «Nødvendige asylinnstramninger», 11.11-2015.

³⁶⁶ Karlsen, «Nå styrer sinnelagsetikken Europa», 13.9-2015.

³⁶⁷ Hjerpset-Østlie, «De innvandringsliberale forklaringsproblem – del 2», 23.1-2018.

³⁶⁸ Fuglehaug, «Livredd og fryktløs», 11.7-2015.

³⁶⁹ Storhaug, «Minst 8 000 IS-sympatisører hentes til Norge?», 10.6-2015.

³⁷⁰ Storhaug, «Minst 8 000 IS-sympatisører hentes til Norge?», 10.6-2015.

³⁷¹ Storhaug, «Minst 8 000 IS-sympatisører hentes til Norge?», 10.6-2015.

formuleringen «8 000 IS-sympatisører», men ikke hvorfor hun angrer.³⁷² Det kan dog fremstå som at hun hovedsakelig angrer på uttalelsen på bakgrunn av alt bråket som fulgte.

At mange muslimer støtter eller ønsker sharialover er, for HRS, en god pekepinn på at det eksisterer mange fundamentalistiske muslimer. Danske Frederik Stjernfelt benytter seg av liknende kilder som Storhaug henviser til, for å vise hvor stor del av den muslimske befolkningen i vesten som støtter sharialovgivning. Han konkluderer med at det er et mindretall av muslimer som støtter det som blir sett på som fundamentalistiske holdninger i Europa, men at mindretallet likevel er stort når det kommer til antall mennesker.³⁷³ Stjernfelt og Storhaug deler oppfatningen om at vestlige styresmakter må åpne øynene for hva som gjemmer seg i de muslimske miljøene. Storhaug sier i denne sammenheng i et intervju med Aftenposten at «det frie Norge» er historie innen to årtier om vi ikke står opp for våre egne verdier.³⁷⁴

I Aftenpostens debattserie «Kort sagt» fra 15. juli 2015 publiserte Aftenpostens redaksjon et innlegg på vegne av lederen i Antirasistisk Senter, Rune Berglund Steen. Han kritiserer Aftenposten for å gi Hege Storhaug et portrettintervju på bakgrunn av hennes meget kontroversielle utsagn, og at avisen på den måten er med på å fronte hennes fryktspredning.³⁷⁵ Steen og Antirasistisk Senter har som tidligere nevnt, på samme måte som Hege Storhaug og HRS, sin egen agenda med sine uttalelser. Der Steen velger å karakterisere Storhaugs uttalelser som fryktspredning, vil sannsynligvis Storhaug og HRS mene at de selv driver folkeopplysning. At HRS og Antirasistisk Senter står på hver sin side av denne debatten er ingen kontroversiell slutning, men det er viktig for Steen og hans organisasjon at Storhaugs uttalelser møter motstand.

Som nevnt i kapittelet om innvandringsdebatt så mener HRS at det på ingen måte er bærekraftig å ta imot ikke-vestlige flyktninger. På bakgrunn av den dårlige integreringsevnen til ikke-vestlige innvandrere vil de kun ende opp som en utgiftspost for det norske samfunnet, da dette er penger staten ikke får igjen med mindre integreringen er vellykket. HRS henviser blant annet til undersøkelser fra ti EU-land som viser at over halvparten av respondentene ønsker en fullstendig stopp i innvandringen fra muslimske land.³⁷⁶ Det er her mulig å lese inn at islam benyttes som en forklaringsramme på hvorfor flyktningene ikke vil ende opp som noe

---

³⁷² Fuglehaug, «Livredd og fryktløs», 11.7-2015.

³⁷³ Stjernfelt, «Den islamistiske sympatisør-sump», s. 362.

³⁷⁴ Fuglehaug, «Livredd og fryktløs», 11.7-2015.

³⁷⁵ Aftenposten, «Kort sagt, 15. juli», 14.7-2015.

³⁷⁶ Storhaug, «Vil stanse all muslimsk innvandring til Europa», 8.2-2017.

annet enn en utgiftspost for samfunn. Storhaug skriver at islams opposisjonelle posisjon mot vestlige verdier er med på å skape splid i Europa. Dette på bakgrunn av at den religiøse gruppen motsetter seg ideen og trangen til å bli en del av det vestlige fellesskapet.³⁷⁷ Ettersom religionen hindrer en fullgod integrering inn i samfunnet mener Storhaug, som tidligere nevnt, at man burde stenge grensene til Europa for muslimsk innvandring.³⁷⁸

Man kan se at HRS overførte retorikken som har blitt beskrevet tidligere i oppgaven, blant annet rundt snikislamisering, «svenske tilstander», og rundt hva som foregår på innsiden av moskeene. Om man tillater flere flyktninger inn i landet, fører det til økt muslimsk påvirkning på det norske samfunnet, som igjen fører til at de norske verdiene undermineres. Ettersom myndighetene ikke kan være sikre på om de unngår å slippe inn radikale islamister, mener HRS at en bedre løsning på flyktningekrisen ville være å hjelpe til med bistand i nærområdene.³⁷⁹ Aftenposten støttet forslaget om økonomisk bistand til nærområdene for å minske flyktningestrømmen til Norge, men de ønsket ikke at Norge skulle anta den samme posisjonen som flere andre europeiske land; der det fremmes en politikk som gjør landet mindre attraktivt å innvandre til.³⁸⁰

Selv om Aftenposten støtter økonomisk bistand til nærområdene, mener de ikke at man kan stoppe og ta imot flyktninger i Norge. Tidligere FrP-leder Carl I. Hagen uttalte i august 2015 at Norge burde bidra økonomisk for å skape flyktningeleirer i nærområdene, og at alle båtflyktningene burde sendes tilbake dit de kom fra.³⁸¹ Aftenposten på sin side mente Hagens utspill var ren populisme.³⁸² Hagen mente, på samme måte som HRS, at ikke-vestlige flyktninger ikke blir noe annet enn en utgiftspost for samfunnet, noe Aftenposten mener han tar feil i. Avisen karakteriserer dårlig integrering som et «tidsbegrenset fenomen», og noe som løses ved at en høyere andel av flyktningene inkluderes i arbeidsmarkedet.³⁸³

I et intervju med Dagbladet karakteriserte statsminister Erna Solberg medias dekning av flyktningekrisen som «litt unyansert». Dette var for HRS en grov underdrivelse, da de mener at norske medier var med på å tegne et forfinet bilde av situasjonen Europa stod overfor og

---

³⁷⁷ Storhaug, «Vil stanse all muslimsk innvandring til Europa», 8.2-2017.

³⁷⁸ Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

³⁷⁹ Storhaug, «Tybring-Gjedde om Syria-vedtaket: «Kjære godhetens apostler»», 19.6-2015.

³⁸⁰ Aftenposten, «Brede asylforlik en stor verdi i seg selv», 30.12-2015.

³⁸¹ Ruud, «Vil sende alle båt-flyktninger i retur», 20.8-2015.

³⁸² Aftenposten, «Carl I. Hagen og flyktningene», 21.8-2015.

³⁸³ Aftenposten, «Carl I. Hagen og flyktningene», 21.8-2015.

valgte å fremstille Norge som en «godhetsnasjon». ³⁸⁴ Dette fremstår for HRS som en invitasjon til millioner av mennesker på flukt om å komme til Norge, men at med et så presset integreringsapparat som det norske var på dette tidspunktet, ville det vært en umulig oppgave å ta imot så mange mennesker. ³⁸⁵ I oktober 2015 kunne også Aftenposten konstatere at det ville kreve ekstraordinære tiltak for å klare å integrere alle de som ønsket seg til Norge. Tall fra SSB avslørte at de syriske flyktningene var lavere utdannet enn tidligere antatt, og på den måten ville det være vanskeligere å få dem i arbeid. Som tidligere nevnt er flyktingenes deltakelse i arbeidsmarkedet den viktigste faktoren for en vellykket integrering i Aftenpostens øyne. ³⁸⁶

8.3 Flyktningkrisen fører til at kontroversielle holdninger blir stuerene

Cathrine Thorleifsson ved Senter for ekstremismeforskning (C-Rex) forklarer at takhøyden for yringer knyttet til innvandring, og lignende temaer, har steget som følge av blant annet migrasjonsbølgen og terror knyttet til radikal islamisme. Det som tidligere ble ansett som ytterliggående tanker har utviklet seg til å bli dagligdagse. ³⁸⁷ En av årsakene til dette mener hun er FrPs inntog i regjeringen, som har vært et bidragsgivende premiss for at tankegodset HRS innehar til en viss grad har blitt stuerent. Et eksempel på dette kan sees i en Klassekampen-artikkel fra juni 2017 hvor man kunne lese at de innvandrings- og islamkritiske nettstedene Document.no og HRS lå på henholdsvis 10. og 15. plass på listen over medier med flest delinger i sosiale medier. ³⁸⁸ For HRS fungerer dette som en drivkraft i deres arbeid, da et av deres mål er å opplyse det norske folk om hvordan islam og innvandring påvirker samfunnet.

HRS sammenligner tilstanden i Norge med hvordan tyske medier stilte seg til flyktningkrisen. Det henvises blant annet til en tysk studie som konkluderte med at tyske etablerte medier stilte seg bak den politiske eliten, og at de som var uenige med styresmaktene holdninger ble avfeid som umoralske. HRS mener, som studien konkluderer, at etablerte medier ikke evnet å holde seg objektive, og at forsøk ble gjort på å fungere formyndende ovenfor befolkningen. Det pekes på de etablerte mediens ensidige dekning av flyktningkrisen og at befolkningen mistet tiltroen til mediene som en følge av dette. ³⁸⁹ Dette stemmer overens med det C-Rex-forsker Cathrine Thorleifsson påpekte med tanke på hvordan de alternative mediene fikk økt

³⁸⁴ Karlsen, «Alle kan ikke komme til Norge, sier statsministeren», 26.9-2015.

³⁸⁵ Karlsen, «Alle kan ikke komme til Norge, sier statsministeren», 26.9-2015.

³⁸⁶ Aftenposten, «Rask bosetting av flyktninger viktigst», 9.10-2015.

³⁸⁷ Halvorsen, Hegtun & Johansen, «Avisene for dem som ikke tror på aviser», 9.9-2017.

³⁸⁸ NTB, «Islamkritiske nettsteder på delingstoppen», 9.6-2017.

³⁸⁹ Hjerpset-Østli, «Burde ikke klokken begynne å ringe snart?», 27.7-2017.

oppslutning etter migrasjonskrisen fra 2015. Terje Tvedt avslutter sin bok *Det internasjonale gjennombruddet* med å hevde at den politiske eliten i Norge spilte på sin følelse av moralsk overlegenhet da de ønsket flyktingene velkommen under migrasjonskrisen i 2015.³⁹⁰ Tanker som dette deles av HRS og deres lesere, og er med på å prege deres opplevelse av innvandringsliberalismen i norsk politikk og media.

Ifølge HRS er en av de viktigste grunnene til at flyktingkrisen oppstod var at den muslimske delen av verden mangler evne til selvransakelse og dermed også selvkritikk, og at det er nettopp derfor det er problematisk å ta imot ikke-vestlige flyktinger. At muslimer besitter en såkalt klan- og/eller stammementalitet fører til en manglende vilje til å tilpasse seg det vestlige samfunnet, ettersom det er viktigere å være en del av det lokale enn det nasjonale.³⁹¹ Det har blitt påpekt en rekke ganger at slike påstander ikke har hold i virkeligheten. I boken *Motgift: Akademisk respons på den nye høyreekstremismen* viser Lars Gunnesdal til flere studier som dementerer at muslimer ikke evner å ta til seg holdninger og verdier i landet de innvandret til. Det pekes blant annet på at muslimske innvandrere ikke har med seg et sett fastlagte holdninger, men at de over tid tilegner seg nye og på den måten integrerer seg inn i storsamfunnet.³⁹² Selv om Gunnesdal påpeker at det er problematiske sider ved innvandring i vesten, kan det sees på som en generalisering at muslimske innvandrere gradvis tilegner seg den nye kulturen. Det er en blitt pekt på en rekke eksempler i denne masteroppgaven på muslimske innvandrere som isolerer seg fra samfunnet, og som heller ikke har noe direkte ønske om å være en del av fellesskapet. Man kan for eksempel peke på medlemmene av Islam Net, som bryter med normene og verdiene i det norske samfunnet, og på den måten segregerer seg gjennom en konservativ tolkning av islam.

HRS sine holdninger og tanker kan minne om den velkjente konspirasjonsteorien om Eurabia, som er en forestilling om at muslimer forsøker å overta kontrollen over Europa.³⁹³ Storhaug har selv gjentatte ganger avvist enhver tilknytning til Eurabia-teorien, men det er påfallende mange likhetstrekk mellom den og det som skrives på HRS sine sider. Hun mener at hun kan fraskrives tilknytning til teorien på bakgrunn av at hun ikke skriver om den,³⁹⁴ i hvert fall ikke eksplisitt. Storhaug mener nok ikke at styresmaktene i Norge samarbeider med arabiske

---

³⁹⁰ Tvedt, *Det internasjonale gjennombruddet*, s. 285-286.

³⁹¹ Storhaug, «Sjokkerende propaganda i NRK. Vi er skyldige?», 7.9-2015.

³⁹² Gunnesdal, «Europa oversvømmes av muslimer», s. 150.

³⁹³ Store Norske Leksikon, s.v. «Eurabia».

³⁹⁴ Storhaug, «De bøyer nakken for en totalitær ideologi», 21.1-2016.

krefter for å islamisere Europa, men hun mener, som vist i tidligere kapitler, blant annet at det norske samfunn vil gå til grunne på grunn av nettopp islam og muslimer.

Man kan blant annet lese tanker som kan knyttes til Eurabia-teorien i en HRS-artikkel fra januar 2017 hvor det henvises til et intervju med en nonne med tilhold i Syria i avisen Dagen. Nonnen mener at flyktningestrømmen til Europa er en del av en organisert invasjon, og dette baseres på at flyktningene velger å flykte til Europa og ikke til arabiske land som tilkjenner seg den samme religionen, kulturen osv..³⁹⁵ At landene på den arabiske halvøy ikke har tatt imot flyktninger er kritikkverdig i seg selv, men det skal påpekes at de arabiske landene heller ikke tidligere har vist noen stor velvilje til å ta imot flyktninger.³⁹⁶ Uavhengig av dette er det ikke nødvendigvis automatisk slik at flyktningene ikke har et ønske om å bli i regionen, men heller et spørsmål om hvor de har mulighet til å dra, og hvor de har best forutsetninger til å få et trygt og verdig liv. I artikkelen fremstilles det ingen direkte løsning på hvordan problematikken rundt flyktningekrisen skal møtes, men det spres heller en frykt for hva som er muslimenes egentlige agenda med å dra til Europa. Radikal islam betegnes som den drivende kraften i flyktningestrømmen, og det tegnes et bilde av at den vestlige sivilisasjonen vil gå under som følge av de radikale kreftenes inntog i Europa. Igjen er det mulig å trekke linjer til Samuel Huntingtons tanker rundt sivilisasjonskamp, som nevnes i tidligere kapitler. PST mente i 2015 at den største direkte trusselen kom fra personer innad i Norge, og ikke fra asylsøkere. Denne konklusjonen kom til tross for at PST hadde nedjustert trusselen fra det ekstreme islamistmiljøet i Norge.³⁹⁷ Likevel velger HRS å fremme et bilde av at islamistiske krefter invaderer Europa.

HRS sin løsning på problemene knyttet til migrasjonskrisen ble publisert i Aftenposten i starten av 2016. Ettersom Hege Storhaug hevder at en så stor del av den muslimske befolkningen har fundamentalistiske holdninger mener hun at grensene til Europa burde inngjerdes og bevoktes av militære styrker. Det anbefales også at asylsøknadene bør behandles i nærområdene, hvor HRS mener den egentlige innsatsen mot migrasjonsstrømmen burde ligge.³⁹⁸ I artikkelen påpeker Storhaug også at Norge kun bør slippe inn politiske dissidenter som har tilegnet seg vestlige holdninger, og at om Norge ikke strammer inn i

---

³⁹⁵ Karlsen, «- Det er organisert invasjon av Europa», 9.1-2017.

³⁹⁶ Hanssen, «Rike gulf-land får Syria-refs», 7.9-2015.

³⁹⁷ Aftenposten, «Kamp mot radikaliserer er aller viktigst», 19.11-2015.

³⁹⁸ Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

asylpolitikken uttaler hun at landet kan vente seg et «ras av jihadister».³⁹⁹ At en så stor del av migrasjonsmassen tilegnes en slik negativ konnotasjon uten noen rot i faktisk forskning, men heller synsing, viser nok en gang hvor lite kritisk Hege Storhaug er til sitt eget kildegrunnlag. Storhaug uttaler at så mye som 35 % av den muslimske befolkningen i Norge har fundamentalistiske holdninger, samtidig mener hun at muslimer ikke trakasseres i landet. Om hun selv tror på den siste uttalelsen kan det tyde på at hun blant annet ikke er klar over hva slags stemmer som uttaler seg i kommentarfeltene på HRS sine sider.

I motsetning til de etablerte mediene som ønsket at den norske befolkningen skulle vise medmenneskelighet ovenfor de som flyktet fra borgerkrigen i Syria, stilte HRS seg på den motsatte siden. HRS mente at flyktningkrisen kunne føre til en negativ påvirkning på det norske samfunn på bakgrunn av de negative karaktertrekkene ved islam. Et tegn på at deler av befolkningen støttet oppunder HRS sitt syn var at Hege Storhaug vant avstemningen rundt nominasjonen til prisen «årets navn 2015» i VG. Prisen ble til tross for dette gitt til politimannen Robin Schaefer, selv om han fikk under en tiendedel av stemmene Storhaug mottok. Dette reagerte Storhaugs støttespillere på.⁴⁰⁰ TNS Gallup avgjorde hvem som vant ut ifra en spørreundersøkelse i et representativt utvalg på 1000 personer, men beskrivelsen av de nominerte vitner ikke om en nøytral portrettering av Storhaug sett opp mot de andre nominerte. De andre ni nominerte har fått en positivt ladd beskrivelse, mens Storhaug beskrives i helt nøytrale ordelag som en «innvandringsdebattant».⁴⁰¹

8.4 Økningen av islamistiske terrorangrep i Europa

Starten på borgerkrigen i Syria, oppblomstringen av IS og den påfølgende flyktningkrisen førte til en økning i antall terrorangrep i europeiske storbyer. HRS knytter dette direkte opp mot muslimsk innvandring og viser til at land som har en liten andel av muslimer, som for eksempel Polen, Ungarn og Tsjekkia, har blitt utsatt for lite terror. Dette blir satt opp mot land som Storbritannia, Belgia og Frankrike, som på sin side har en stor andel muslimer og har blitt utsatt for flere islamistisk motiverte terrorangrep siden flyktningkrisen startet.⁴⁰² Sett i sammenheng med det totale antallet terrorangrep som kan knyttes til radikal islam blir kun en brøkdel av dem blitt utført i Europa. Hovedvekten av islamistiske terrorangrep rettes naturlig nok mot muslimske land, og land som har opplevd at vestlige land har intervenert i deres

---

³⁹⁹ Ruud & Stokke, «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det», 19.2-2016.

⁴⁰⁰ Mæland & Klokk, «VG avviser forskjellsbehandling av Storhaug under kåring av Årets navn», 19.12-2015.

⁴⁰¹ Mæland & Klokk, «VG avviser forskjellsbehandling av Storhaug under kåring av Årets navn», 19.12-2015.

⁴⁰² Storhaug, «Mer islam = mer terror. Mindre islam = mindre terror», 22.6-2017.

anliggende, som for eksempel Irak og Afghanistan.⁴⁰³ Det at HRS direkte knytter religionen islam opp mot terror, på bakgrunn av at Europa har en økt muslimsk innvandring siden 2014, kan forsvares, men det kan samtidig også føre til en selvforsterkende prosess på bakgrunn av denne generaliseringen. At muslimer kontinuerlig må forsvare sin tilhørighet til egen religion kan føre til en fremmedgjøring og avstandstaken fra vestlige samfunn, og det er gjennom denne distanseringen at radikale grupper oppnår støtte.⁴⁰⁴

HRS skrev i oktober 2017 at kjøpesenteret Oslo City hadde plassert betongklosser, eller såkalte «koranklosser» som Storhaug valgte å kalle dem, foran hovedinngangen som et ledd i en økning av sikkerhetsstandarden.⁴⁰⁵ Av kallenavnet «koranklosser» kan man lese at islam og terrorisme kobles direkte sammen, og at terrorfrykt nå har blitt en del av det dagligdagse bybildet. Aftenposten-kommentator Joacim Lund skrev som svar på dette innlegget at Storhaugs «terroralarm» var en «full kortslutning» fra hennes side.⁴⁰⁶ Han understreker poenget fra foregående avsnitt; gjennom mistenkeliggjøring og generalisering bidrar aktører som HRS å øke avstanden mellom «oss» og «dem», og på den måten mener Lund at HRS kan betraktes som en bidragsytende faktor i radikaliseringsprosessen.⁴⁰⁷ Storhaug lot seg provosere av Lunds artikkel ettersom han mener ikke-muslimer kan klandres for radikaliseringen. At terrortrusselen fra radikale islamister har vært betydelig de siste årene er åpenbart, men som Lund poengterer må samfunnet kartlegge hvordan radikalisering skjer, og iverksette tiltak mot problemet.

I sammenheng med USAs innreiseforbud fra syv land der islam er den største/eneste religionen skrev Aftenposten fra lederplass at ingen land ønsker å ta imot terrorister. De skriver også at man må bekjempe at individer påsettes merkelapper kun på bakgrunn av deres religiøse tilhørighet.⁴⁰⁸ Dette kan knyttes opp mot debatten i Norge på bakgrunn av HRS, og andre islamkritiske stemmers, stempling av syriske flyktninger som blant annet IS-sympatisører. Det kan diskuteres om denne formen for generalisering kan være skadende og fungere ødeleggende for den store majoriteten av fredelige mennesker som kun ønsker seg bort fra de krigsherjede områdene. HRS besvarte Aftenpostens leder med å henvise til en Aftenposten-artikkel fra 2015 som fortalte om et svensk forslag om å reintegrere hjemvendte

---

⁴⁰³ Hammerlin, «De fleste terrorister er muslimer», s. 124.

⁴⁰⁴ Hammerlin, «De fleste terrorister er muslimer», s. 129.

⁴⁰⁵ Storhaug, «Koranklosser utenfor Oslo City», 21.10-2017.

⁴⁰⁶ Lund, «Terroralarm! Full kortslutning fra Hege Storhaug!», 23.10-2017.

⁴⁰⁷ Lund, «Terroralarm! Full kortslutning fra Hege Storhaug!», 23.10-2017.

⁴⁰⁸ Aftenposten, «Politiske ledere må svare Trump», 30.1-2017.

IS-krigere ved hjelp av diverse sosiale tiltak. På denne måten viser HRS at Aftenposten selv har skrevet om stater som frivillig tar imot terrorister.⁴⁰⁹

Med andre ord knytter ikke Aftenposten flyktningestrømmen opp mot islam til en like stor grad som HRS. HRS mener norske myndigheter har liten til ingen kontroll på hvilken ideologisk overbevisning de som tar seg inn i landet besitter. Med den retorikken HRS fører fremstår det som at det er umulig å unngå at man får inn radikale krefter til Norge uten å stenge grensene. Å fremstille muslimer som ekstremister er en form for generalisering som preger dekningen i HRS, og som videre bidrar til å spre fremmedfrykt. At man ilegger en hel folkegruppe diverse kjennetegn ut ifra enkeltindividers ekstreme overbevisning er, som Aftenposten skriver, ødeleggende, og lite hensiktsmessig.

8.5 Høyrepopulistisk bølge

Flyktningekrisen kan sees på som en sterk bidragsytende kraft til den «høyrepopulistiske bølgen» Europa har sett de siste årene. For HRS var denne politiske omdreiningen i Europa et tegn på at befolkningen hadde sett seg lei av styresmaktenes inkompetanse. «Vanlige» mennesker hadde nå opplevd innvandringens skyggeside og ønsket endring før det var for sent.⁴¹⁰ Som påpekt tidligere i oppgaven har HRS uttalt seg i positive ordelag om både franske Marine Le Pen og nederlandske Geert Wilders, som uten tvil tilhører høyrefløyen i det politiske landskapet. At HRS ønsker en slik bølge velkommen til Norge synes tydelig, men det fremstår som at problematikken rundt høyrepopulismens er definisjonen av den som noe negativt. Dette baseres på at det er den venstreorienterte pressen i Europa har definert høyrepopulisme som en bølge av konservative holdninger, innvandringsmotstand og EU-skepsis, noe høyrepopulistene betraktes ikke dette som negative tanker.⁴¹¹

Dekningen til Aftenposten preges av deres tanker om at Norge har et ansvar i det europeiske fellesskapet om å ta imot flyktninger. Som tidligere nevnt kunne man lese en meget liberal holdning til syriske flyktninger i 2014, men i løpet av de neste årene kan man lese en lettere holdningsendring. Aftenposten går gradvis inn for en omlegging av norsk asyl-, integrering- og flyktningpolitikk, men de ønsker fortsatt at Norge skal bidra i flyktningekrisen.

Holdningsendringen kan skyldes omfanget migrasjonskrisen endte opp med å ha, ettersom de selv så at Norge hadde begrensede muligheter når det kom til antallet flyktninger det norske samfunnet kunne ta imot. Aftenposten vektlegger viktigheten av at integreringspolitikken

---

⁴⁰⁹ Hjerpset-Østlie, «Joda, Aftenposten, i praksis gjør vi det», 30.1-2017.

⁴¹⁰ Karlsen, «Europas «høyrepopulisme»», 7.12-2016.

⁴¹¹ Karlsen, «Europas «høyrepopulisme»», 7.12-2016.

fungerer, og at integreringstiltak ikke nedprioriteres slik at Norge blir et mindre attraktivt land å dra til. Som man kan lese i foregående avsnitt knytter ikke Aftenposten flyktningkrise og islam sammen i nevneverdig grad. HRS på sin side velger å fremsette en rekke generaliseringer knyttet til flyktningstrømmen som for alvor startet i 2015. Som beskrevet over fremstilles blant annet flyktningstrømmen som en muslimsk invasjon, og dermed som en import av radikale holdninger. Gjennom fremstillinger som dette, og ved å fremstille ikke-vestlige flyktninger som ikke-integrerbare, ilegger HRS en stor gruppe mennesker generaliserte karakteristikk, som på sin måte bidrar til en polarisering av debatt.

9.1 Konklusjon og refleksjon

På bakgrunn av den foregående gjennomgangen av holdningene opp mot muslimer og islam vil dette kapittelet forsøke å trekke noen avsluttende tanker knyttet til problemstillingen og underproblemstillingen som ble stilt i innledningen:

Hvordan fremstilles islam og muslimer i Aftenposten og HRS, og skjer det en synlig utvikling i dekningen fra karikaturstriden i 2006 og frem til 2017?

Og:

Hvilke likheter og forskjeller kan man se mellom de to mediernes fremstillinger?

Denne masteroppgaven kan sees på som et bidrag i historieforskningen på bakgrunn av at det ikke eksisterer noen stor forskning på temaet i Norge. Oppgaven kan være med på å belyse forskjellene på fremstillingen av muslimer og islam både i etablerte - og de alternative mediene, og den kan fungere som bidragsgivende for å vise at ikke all islamkritikk er islamofobi eller rasisme. Det er dog viktig å få frem et skille mellom legitim kritikk og regelrette antipatier mot muslimer og religionen islam. Oppgaven viser at det er stor forskjell i dekningen til Aftenposten og HRS, og har vist at begge de to mediene bidrar på sin særegne måte i medielandskapet, og sammen kan få frem et mer sammensatt meningsbilde.

Ettersom hovedproblemstillingen, som tidligere nevnt, er todelt vil den bli forsøkt besvart i to deler. Underproblemstillingen vil bli forsøkt besvart gjennom begge delkapitlene under.

9.2 Hvordan fremstilles islam og muslimer i HRS og Aftenposten?

Som nevnt i kapittelet om tidligere forskning viser Retriever-rapporten fra 2017 at de etablerte mediene har en nyansert fremstilling av islam og muslimer. De benytter seg blant annet av en konsekvent begrepsbruk i saker som tar for seg islamistisk motivert terror, og arbeider for å unngå å sette noe likhetstegn mellom religionen og terrorisme. Det kan dog spekuleres i om det er på bakgrunn av at Aftenposten selv ikke ønsker at det skal være noen direkte kobling mellom islam og terrorisme, at de ikke kobler det sammen. Man kan da spørre seg om hvem som definerer hvem som er muslimer og ikke. Til syvende og sist er det tross alt menneskene selv som definerer om de er troende eller ikke-troende.

Som poengtert tidligere hevdet Edward Said i *Covering Islam* at vestlige medier i stor grad fremstiller islam som noe bakstrevsk, og at fundamentalisme nærmest fremstår som et synonym til islam.⁴¹² Denne fremstillingen skal godt gjøres å leses inn i Aftenpostens artikler som tar for seg temaene islam og muslimer. Ut ifra de lederartiklene som er blitt studert i arbeidet med denne masteroppgaven fremstår det som at avisen forsøker å unngå å bidra til ytterligere stigmatisering av religionen islam og dens følgere. Som Terje Tvedt poengterer i sin bok *Det internasjonale gjennombruddet* fremstår det som at norske etablerte medier er «bemerkelsesverdig tilbakeholdne» når det kommer til å knytte terror og islamisme sammen med religionen islam.⁴¹³ At de etablerte mediene ikke ønsker å knytte religionen islam opp mot islamisme kan fremstå som merkverdig med tanke på at islamistisk motivert terror i det store og hele baserer seg på en ultrakonservativ islamtolkning. Samtidig er det ikke forsvarlig å knytte alle verdens muslimer opp mot terrorisme, sett opp imot det faktum at det er betraktelig flere muslimer som blir drept i islamistiske terrorangrep i muslimske land, enn det blir drept i lignende angrep i vesten.

HRS har vært en sterk bidragsgiver i islamdebatten ved å sette viktige temaer knyttet til islam og innvandring på dagsordenen, men måten tematikken fremstilles kan fremstå som ensidig og tendensiøs. HRS og Hege Storhaug skal berømmes for å belyse spørsmål knyttet til for eksempel kvinner - og barns rettigheter, men den ensporede fremstillingen av problemene knyttet til islam kan fremstå som nærmest manisk, ved at religionen ofte fremstilles som den største trusselen mot vestlig levesett.

Gjennom de lederartiklene i Aftenposten som er blitt studert i denne masteroppgaven fremstår deknningen av muslimer og islam som liberal. Gjennom andre former for innlegg slipper avisen til flere forskjellige stemmer med heterogene meninger. Som vist i de ulike kapitlene i denne masteroppgaven publiserer Aftenposten kommentarer, debattinnlegg, kronikker og lederartikler hvor det brede spekter av meninger får ytre seg. Dette kan eksemplifiseres blant annet ved at både Hege Storhaug, Rita Karlsen og Nina Hjerpset-Østlie har kommet på trykk flere ganger i avisen, og det samme har mange av deres meningsmotstandere. Dette står som den rake motsetningen til HRS sin dekning. Tenketanken publiserer tilsynelatende kun innlegg som støtter opp under deres syn, og som tjenestegjør deres egen agenda om å spre informasjon knyttet til innvandring og islams negative påvirkning av det vestlige samfunn.

---

⁴¹² Said, *Covering Islam*, s. xvi.

⁴¹³ Tvedt, *Det internasjonale gjennombruddet*, s. 198.

Dette står selvsagt HRS fritt til å gjøre med tanke på at de ikke behøver å følge den såkalte Vær Varsom-plakaten, ettersom de ikke karakteriseres som et såkalt tradisjonelt medium.

Det som kan være viktig å påpeke i diskusjonen om Aftenpostens dekning av islam er hvor grensene går for hva som publiseres i avisen. Aftenposten fungerer som et meningsbærende organ, og som en arena for debatt, og avisen skal ha honnør for at de inviterer og gir ulike personer muligheten til å ytre seg. Det er dog verdt å merke seg at; ut ifra de tekstene som er blitt studert i denne masteroppgaven fremstår det som at avisen, til en større grad, publiserer positive meningsytringer om islam enn motsatt. Hege Storhaug har på sin side fått flere artikler publisert i Aftenposten, men har på ingen måte vært i nærheten av å være en fast spaltist i avisen. Storhaug kan betraktes som et av ytterpunktene for hva avisen tillater seg å publisere, som kan være med på å fremme et bilde av henne som et reelt ytterpunkt i debatten, noe hun på ingen måte er.

Tar man utgangspunkt i HRS sitt syn på hvordan media fremstiller islam og muslimer så fremstår det som at de selv mener de ønsker en nyansert debatt, men hva innebærer egentlig dette? Hvis vi ser på debatten rundt hodeplagg så fremstår det som at HRS mener de etablerte mediene ikke setter lys på de negative sidene knyttet til muslimske kvinners forhold i Norge. Det kan virke som at en nyansert debatt, for dem, i all hovedsak skal fokusere på det negative knyttet til for eksempel hijab, og med dette ikke fremstille temaet med nøytrale øyne.

Selv om Aftenposten på sin side forsøker å fremme et nyansert bilde av islam er det vanskelig å unngå en dekning som skaper et bilde av religionen som meget voldelig og brutal. På bakgrunn av blant annet islamistisk motiverte terrorangrep, kvinneundertrykkelse og hatpredikanter skapes det en oppfatning om at det er mer negativt enn positivt knyttet til religionen islam. Dette kan dog sees i sammenheng med den generelle mediedekningen i vesten hvor det til en større grad publiseres materiale som har et negativt syn på forhold i samfunnet.

Etter islamistisk motiverte terrorangrep kan det fremstå som at Aftenposten forsøker å ta islam og muslimer i forsvar ved å innprente det faktum at det ikke eksisterer noen direkte tilknytning mellom terror og islam. Aftenpostens forsvar av islam og muslimer, etter eksempelvis 11. september og demonstrasjonen mot IS og Profetens Ummah i 2014, kan delvis sees i sammenheng med Bleich, Nisar og Abdelhamids poeng i sin studie av overskrifter i New York Times. Her viser de at det er overveiende mer positive artikler knyttet

til islam og muslimer etter terrorangrep enn før,⁴¹⁴ noe som kan settes i sammenheng med ønsket om å motvirke ytterligere stigmatisering.

HRS jobber hardt for å vise koblingen mellom ekstremisme og islam. Blant annet karakteriserte Storhaug 80 % av syriske flyktninger som IS-sympatisører, en uttalelse hun senere angret på, men som fortsatt er publisert på HRS sine sider. Med andre ord kan man lese at en økt innvandring fører til økt terrorfare, ettersom myndighetene ikke har noen oversikt over de ideologiske overbevisningene til muslimske innvandrere. For å bevise dette sammenlignes forekomsten av islamistisk motivert terror i Øst- og Vest-Europa opp mot hverandre, hvor det er klart færre terrorangrep i førstnevnte. Som tidligere nevnt skiller HRS, fra 2015, mellom Mekka- og Medina-islam for å forklare forskjellene knyttet til støtte av terrororganisasjoner osv., men dette skillet kommer ikke alltid like godt frem. På bakgrunn av dette karakteriseres ofte store deler av den muslimske befolkningen som fundamentalister og religionsfascister, og at dette er den største trusselen mot vestlige demokratier. Videre kan det virke som at HRS mener det ikke nødvendigvis er islamtolkningen, men heller religionen i seg selv som er problemet. Kort oppsummert kan det tolkes dithen at HRS mener et samfunn uten islam er det beste samfunnet.

Storhaugs todeling av religionen islam er sentral for å kunne besvare den første delen av problemstillingen. Gjennom denne definisjonen av islam generaliserer HRS den muslimske befolkningen inn i to båser, og det fremstår som at det ikke er muligheter for en nyansering utenfor disse to båsene. Et annet spørsmål som dukker opp rundt denne todelingen er om HRS er konsekvente i sin bruk av denne definisjonen. Ut ifra de artiklene som er lest under arbeidet med denne masteroppgaven fremstår det som at tenketanken ikke følger denne definisjonen slavisk. Som nevnt i foregående avsnitt ilegges store deler av den muslimske befolkning negative stereotyper, som ikke alltid begrunnes i tilhørighet til den såkalte «Medina-islam». Fremstillingen av islam som uforenelig med vestlige samfunn står i sterk kontrast til Aftenpostens ønske om å motvirke stigmatiserende holdninger. Det skal også nevnes at begrepene ikke ble tatt i bruk før i 2015. Før dette kan man lese lignende tanker mellom linjene, men ikke like eksplisitt og navngitt.

For objektive lesere kan HRS sin fremstilling av islam og muslimer bli oppfattet som fryktspredning i stor skala. Det fremstår som at de fremmer høyrepopulistiske tanker som

---

⁴¹⁴ Bleich, Nisar & Abdelhamid, «The effect of terrorist events on media portrayals of Islam and Muslims», s. 1124.

kommer på bakgrunn av vestlige myndigheters manglende evne, og vilje, til å gripe inn i den pågående situasjonen i samfunnet. Dermed mener de at norske, og vestlige, verdier undermineres. Holdningene som forfektes på HRS sine sider kan delvis knyttes opp mot den tidligere nevnte Eurabia-teorien hvor muslimer i det skjulte forsøker å ta over Europa. Med andre ord antyder HRS at det foregår en islamisering av det norske samfunn, og man kan på den måten si at Siv Jensens uttalelse om snikislamisering i 2009 passer inn i HRS sitt narrativ. Mange vil på bakgrunn av dette mene de fremmer konspirasjonsteorier. Som tidligere nevnt mener HRS at den politiske venstresiden er skyld i islams økende innflytelse og at de skjuler problemene knyttet til islam for den norske offentligheten. De mener samtidig også at venstreorienterte journalister i de etablerte mediene aktivt jobber for denne økte innflytelsen, og at norske politikere og medier mangler mot til å konfrontere islam i Norge.

HRS sine kritikere fremstiller tenketankens holdninger som en fiktiv problematisering av tematikk knyttet til islam og muslimer. I dagens mediediskusjon er «fake news» et uttrykk som stadig dukker opp, og tenketankens kritikere vil hevde at de sprer denne formen for nyhetsforfalskninger. HRS sier seg naturlig nok uenig i denne påstanden. De fremstiller ikke «fake news» som et stort problem i dagens medielandskap, det fremstår heller som at hovedproblemet er at de etablerte mediene ikke illustrerer de faktiske forholdene i det norske samfunnet. HRS mener derfor det er deres plikt å spre informasjon som de etablerte mediene ikke ønsker å få frem i lyset.

Det kan diskuteres om HRS legitimerer generelle fordommer mot islam på bakgrunn av tankene om at muslimsk kultur er uforenelig med den vestlige. Med det mener de at problemene innad i de muslimske miljøene er selvforskyldt, og kritikken legitimeres på bakgrunn av dette. Ettersom at alt er kulturen og religionen sin skyld avviser de med andre ord sosioøkonomiske problemer som deler av den norske innvandrerbefolkningen lider under.

Sosiologen Kjetil Rolness skrev i Dagbladet i oktober 2015 at om man skal ta lærdom fra den meget betente innvandringsdebatten i Sverige så måtte man unngå å strupe stemmer som HRS og Hege Storhaug. Om man kategorisk avviser, og skaper et overdrevent skremselsbilde, av synspunkter og meninger lik de som føres på HRS øker man frustrasjonen til de menneskene som befester et slikt verdensbilde.⁴¹⁵ På bakgrunn av ønsket om en nyansert debatt har Rolness et poeng. Hege Storhaug og HRS bidrar på sin egen måte i en nyansert debatt i medielandskapet, og ved en generell avfeieing deres holdninger og utsagn som rasistiske og

---

⁴¹⁵ Rolness, Kjetil. «Hatet mot Hege», 3.10-2015.

islamofobe skaper man mer sinne enn man forebygger. Et spørsmål man dog kan stille er hvor grensen til legitimitet i debatten går. Samfunnet trenger alminnelig religionskritikk, men når tar kritikk steget over i regelrette fordommer, rasisme og antipatier mot muslimer?

Ettersom media er befolkningens viktigste informasjonskanal er de etablerte mediene med på å bestemme hva folket mener. På bakgrunn av dette mener HRS det eksisterer en form for taushetskultur. Dette kan leses i innlegg på HRS som tar opp det de mener de etablerte mediene unngår å fokusere på. Dette kommer spesielt godt frem i hijabdebatten, snikislamiseringsdebatten og moskédebatten. HRS mener de etablerte mediene bevisst unngår å fremstille islam og muslimer på en måte som viser hva som faktisk er i ferd med å skje i det vestlige samfunnet. Det hevdes for eksempel at Rabita-moskeen, gjennom sin tilknytning til Det muslimske brorskapet, i det skjulte arbeider for å undergrave verdiene i det norske samfunnet. Den snikislamiseringen som Siv Jensen uttalte seg om i 2009 mener HRS, til forskjell fra Aftenposten, at er helt reell, og at media på sin side gjør feil i å avvise hennes tanker. Ved å forholde seg til tanker om at det foregår en religiøs invasjon, og at muslimske organisasjoner forsøker å ta over vestlige samfunn innenfra går dekningen på HRS sine sider flere ganger over til å kunne tolkes som konspirasjonsteorier.

Som forsøkt vist over kan man si følgende: om man benytter seg av HRS som hovedkilde til nyheter om innvandring, muslimer og islam får man et særdeles negativt bilde av disse temaene. Det fremmes en lang rekke negative konnotasjoner knyttet til islam, og det tegnes et bilde av at vestlig kultur og - verdier er overlegne den muslimske motparten.

Aftenposten på sin side forsøker ikke i en like stor grad å koble islam opp mot negative tanker som det HRS gjør, noe Terje Tvedt påpeker at kan by på problemer. Han karakteriserer Aftenpostens lederartikler rundt temaet islam som uklare, på bakgrunn av at det er en gjennomgående trend å forsøke å unngå stereotypiske fremstillinger av hva islam er.⁴¹⁶ Tvedt skriver videre at det er en trend i de etablerte mediene å fremstille radikal islam, muslimsk ekstremisme og terrorisme som noe fundamentalt annerledes enn religionen islam.

Der HRS tegner et oversimplifisert bilde av religionen islam og muslimer generelt, forsøker Aftenposten å tegne et mer nyansert bilde. Ved å publisere meningsytringer fra det muslimske miljøet er de med på å belyse interne forskjeller, og på den måten vise at muslimer ikke er en homogen gruppe. Aftenposten bidrar således, som en storavis i prinsippet skal, til en nyansert

---

⁴¹⁶ Tvedt, *Det internasjonale gjennombruddet*, s. 197.

mediedekning. Det er muligens her, ved å følge en viss presseetikk og regler for kildekritikk, at Aftenposten skiller seg mest fra HRS som medium. Ettersom Aftenposten fungerer som en arena for debatt eksisterer det et sunnere debattklima i avisen gjennom de ulike stemmene i avisens diskusjoner. Samtidig er det viktig å påpeke at Aftenpostens faste spaltister i det store og hele fremmer de samme liberale tankene rundt islam i Norge, og man vil, som tidligere vist, ikke kunne lese ytterpunktene i debatten i avisen. Avisen er selv selektive i hvem de gir spalteplass, og man vil til en større grad kunne lese positive kommentarer knyttet til islam og muslimer enn motsatt. På den andre siden har man sider lik HRS, som i stor grad er kjent som såkalte ekkokamre. Her kan lesere som har en bestemt oppfatning av et tema få underbygget sine allerede eksisterende meninger, og gjennom dette bevisst unngå å forholde seg til meningsmotstandere. Kritiske røster er dermed ikke-eksisterende på HRS, sett bort ifra sporadiske innlegg i kommentarfeltene. Med andre ord forekommer det i liten grad noen form for debatt på HRS sine sider.

Gjennom hele perioden denne masteroppgaven har undersøkt har HRS hatt et sterkt fokus på kvinners rettigheter i de muslimske miljøene. De har vært viktige bidragsyttere for å få tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og generell kvinneundertrykkelse frem i lyset, men deres dekning er ikke uten problematiske sider. Et tydelig eksempel på dette er måten de fremstiller hijab i debatten angående bruk av hodeplagget i politiet. Der karakteriserer de samtlige muslimske kvinner som undertrykket i et kjønnsapartheid, og på den måten er de med på å dehumanisere hijabbærende kvinner. At om lag halvparten av den muslimske befolkningen lider under det såkalte kjønnsapartheid, fremstår som en kraftig generalisering. Det er liten tvil om at det finnes kvinnefiendtlighet og ikke-moderne holdninger i de muslimske miljøene, men HRS sine generaliseringer fører lite med seg. Aftenposten mener at det har vært en utvikling og en gradvis bedring av muslimske kvinners forhold i Norge, som synliggjøres ved at det har blitt flere kvinnelige muslimer i offentligheten. Dette er for Aftenposten viktig med tanke på å få frem både positive og negative forhold innad i de muslimske miljøene. I 2010 satte Aftenposten moralkontroll i muslimske miljøer på sin agenda. Det ble rapportert om at muslimske kvinner stigmatiseres om de brøt med det som ble sett på som godkjent muslimsk kutyme. HRS mente på sin side at de hadde advart mot muslimsk moralkontroll i nærmere ti år før Aftenposten satte det på agendaen.

Ut ifra avsnittene ovenfor kan man klart se en stor forskjell i de to mediens strategi, agenda, og deres formål i dekningen av islam og muslimer. Aftenposten forsøker å fremstille temaene så nyansert som mulig og gir ulike stemmer mulighet til å belyse temaene på sine forskjellige

måter og fra sine ståsted. HRS føler på sin side at de etablerte mediene ikke evner, eller vil, fremstille det hele bildet og av den grunn mener de at de selv må supplere debatten for å få frem sitt synspunkt. På bakgrunn av dette kan man si at Aftenposten forholder seg nøytralt til islam og muslimer som gruppe, men er kritisk når det er forhold som bryter med vestlige verdier og holdninger. HRS på den andre siden fremstiller islam som en sterk trussel mot vesten, og alt kritikkverdige innad i de muslimske miljøene skyldes kulturen og forklares sjeldent gjennom sosioøkonomiske problemer. På denne måten skapes det et oversimplifisert bilde av temaene, som videre kan være med på å øke stigmatiseringen mot muslimer og islam.

9.3 Er det en utvikling i fremstillingen av islam og muslimer fra 2006-2017?

Ut ifra det som er blitt lagt frem i de foregående kapitlene kan det argumenteres for at tidsintervallet denne masteroppgaven tar for seg ikke er stort nok for å kunne se en tydelig endring i dekningen i Aftenposten eller HRS. Det tidligere særdeles homogene norske samfunnet har vært skeptiske til innvandring fra muslimske land siden det ble et økende fenomen utover de siste tiårene av 1900-tallet, men det fremstår som at det ikke forekommer noen markant utvikling i dekningen fra 2006-2017. Til tross for alt som har skjedd i perioden knyttet til islam forholder begge mediene seg til den samme, men meget ulike, holdningen opp mot temaet i denne masteroppgaven.

11. september 2001 fungerte som et startskudd for den økte dekningen av islam og muslimer i vestlig og norsk media, og forsøk på å forebygge stigmatiserende holdninger ovenfor muslimer preger artiklene i Aftenposten. Avisen publiserer, som vist en rekke ganger, ytringene til et vidt spekter av mennesker i et forsøk på å skape en nyansert debatt og fremstilling av islam i Norge. Aftenposten forsøker å vise at det norske samfunn hadde et omfattende arbeid knyttet til å avvende seg av de stigmatiserende holdningene i befolkningen. Avisen baserte dette på tall fra Norsk Gallup som viste at det hadde blitt en økende mistillit mot religionen islam etter terrorangrepene i USA i 2001, og at norske muslimer selv hadde følt en økende skepsis rettet mot seg selv.

På bakgrunn av det begrensede kildematerialet på sidene til HRS før karikaturstriden er det vanskeligere å fremstille deres tanker og holdninger i den perioden. Likevel kan den skepsisen Aftenposten rapporterer om også leses i HRS sine innlegg. HRS mener patriarkale holdninger og middelaldersk stammementalitet karakteriserer de muslimske miljøene, og de fokuserer hovedsakelig på kvinners forhold innad i disse i perioden før karikaturstriden. Blant annet på bakgrunn av dette tegnes det et «oss» mot «dem» bilde av situasjonen i Norge, og de hevder

det vil kreve en holdningsendring i de muslimske miljøene for at de skal kunne assimilere seg inn i storsamfunnet. Som nevnt skrev Storhaug at hun ikke ønsket et multikulturelt samfunn, men et multietnisk samfunn basert på vestlige frihetsverdier, som i seg selv kan oppfattes som en utopi. Sett opp mot dette ønsker Aftenposten seg et samfunn basert på gjensidig respekt, noe som blant annet kan leses i lederartikkelen som tok for seg Kjell Magne Bondeviks moskébesøk i månedene etter terrorangrepene i 2001. At myndighetene ønsker å bygge bro mellom ulike kulturelle grupper i landet ble fremstilt som noe positivt i arbeidet mot stigmatiserende holdninger. Aftenposten mente dog at det var like viktig at norske muslimer tok sterk avstand fra terrorisme som det var for nordmenn å godta muslimer som likeverdige borgere.

Til forskjell fra HRS holder ikke Aftenposten tidligere utsagn og holdninger opp mot personer i de muslimske miljøene. Dekningen til HRS tyder på at de mener at én positiv bemerkning tilknyttet islamisme automatisk fører til en positiv innstilling til samtlige deler av ideologien i all anskuelig fremtid. Dette kan blant annet leses inn i artiklene som fremstiller Basim Ghozlan som Det muslimske brorskaps forstander i Norge, og sakene knyttet til Faten Mahdi Al-Husseini. Aftenposten forholder seg som regel liberalt til situasjoner og forhold knyttet til islam og muslimer, noe de kritiseres sterkt for en rekke ganger av HRS. Avisen viser gjennom hele perioden at de ønsker en nyansert debatt, og at de ikke ønsker å bidra til stigmatisering av en minoritet på bakgrunn av deres religiøse overbevisning. Dette betyr ikke at avisen ikke retter kritikk mot de muslimske miljøene i Norge, men kritikk føres heller når kritikk fortjenes å bli gitt. Dette står i sterk kontrast til HRS som nærmest på automatikk kritiserer ethvert forhold i de muslimske miljøene.

HRS fremmer som vist den samme islamkritiske holdningen gjennom hele perioden som er studert, noe som var forventet da arbeidet med denne masteroppgaven begynte. De forholder seg til tanker som tilsier at religionen islam er den største trusselen mot norske samfunnsverdier og det vestlige demokratiet. Den mest synlige endringen i deres fremstilling av muslimer og islam er en gradvis krassere og mer aggressiv tone rettet mot norske styresmakter og de etablerte mediene. Dette kan knyttes opp til at Hege Storhaug blir en mer populær skikkelse ut over i den studerte perioden, og dermed uttalte seg hyppigere i de etablerte mediene, spesielt etter utgivelsen av hennes bok *Islam den 11. landeplage* i 2015. Man kan spørre seg om den mer aggressive tonen føres for å trekke til seg flere lesere til sine egne sider, men dette er og blir spekulasjoner. Det kan også spekuleres i om den krassere tonen ble påvirket av en følelse av å bli motarbeidet i etablerte medier, og fra den politiske

venstresiden. Etter kritikken mot HRS knyttet til oppfordringen til deres lesere om å sende inn bilder for å synliggjøre fremveksten av islam i Norge, har det gradvis blitt færre intervjuer med Storhaug i de etablerte mediene. Hun har blant annet nektet å uttale seg i Aftenposten ettersom avisen mente tenketanken burde miste statsstøtten etter den nevnte bildekampanjen. Det fremstår som at fremstillingen av islam og muslimer på HRS hovedsakelig handler om en verdi- og holdningsdebatt, og det virker som at deres mål har vært å vise at de verdiene som forfektes i de muslimske miljøene ikke kan integreres i det norske samfunn.

En annen utvikling man kan spore hos HRS er rundt begrepsbruken knyttet til sekulære og ikke-sekulære muslimer. Ifølge søk i Retriever får man først treff på «Mekka-» og «Medina-islam» på HRS sine sider i 2015. Denne todelte defineringen av religionen islam kan muligens krediteres til tidligere nevnte Ayyan Hirsi Ali, som Hege Storhaug karakteriserer som et av hennes forbilder. Tidligere kan man lese at de for eksempel benyttet seg av frihetselskende muslimer som definisjon på sekulære muslimer, men dette kan også leses i nyere artikler. På denne måten kan man se en utvikling i begrepsbruken fra 2015 av, men spørsmålet om man blir godtatt som troende og praktiserende muslim gjennom HRS sin definisjon forblir ubesvart.

Det eksempelet der en utvikling i deknningen fra Aftenpostens side kommer tydeligst frem kan leses i kapitlet om karikaturstriden. Utviklingen i deknningen kommer tydelig frem på bakgrunn av at karikaturstriden utspiller seg i tre relativt adskilte runder, i 2006, 2010 og 2015. I første omgang fremstår det som at tankene om å unngå stigmatisering av muslimer preger avisens dekning. Aftenposten mente at de etablerte mediene respekterte ytringsfriheten, men de mente samtidig at publisering av krenkende karikaturer var en fundamental gal bruk av prinsippet om trykke- og ytringsfrihet. HRS på den andre siden mente ytringsfriheten ble truet, og at det dermed krevde handling. De mente at de etablerte mediene bøyd seg for islamistenes krav, og dette er med på å vise at islam er med på å strupe ytringsfriheten i Norge. Dette kan blant annet leses i artikler som ble publisert i sammenheng med forsoningsmøtet mellom IRN og Magazinet's redaktør, Vebjørn Selbekk. Aftenposten mente dette møtet var positivt og ville roe den opphetede situasjonen. HRS mente på den andre siden at forsoningsmøtet ville legge føringer for fremtidens debatt, og at islamister på denne måten fikk kontrollen over hva som kunne publiseres i norske medier.

Det kan diskuteres om Aftenpostens kategoriske forbud mot å publisere tegningene i 2006 var for bastant. Selv om avisen ikke ønsket å krenke en minoritet kan det spekuleres i om det var

en form for politisk korrekthet som dikterte hva som skulle publiseres. At karikaturene hadde nyhetsverdi er det i ettertiden liten tvil om, noe som kan sees i holdningsendringen fire år etter, da avisen gikk bort fra sitt selvpåførte trykkeforbud. HRS på sin side forholdt seg til den samme holdningen som de hadde hatt i fire år, og mente det ville være en kapitulasjon for vold hvis man heller ikke denne gangen ville publisere tegningene. De er med dette med på å fremstille karikaturstriden som et bevis på den fundamentale forskjellen mellom vesten og islam, og man kan lese inn Samuel P. Huntingtons tanker om kulturkamp mellom de ulike sivilisasjonene.

Angrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo i 2015 er som tidligere nevnt det til nå siste kapittelet i karikaturstriden. Terrorangrepet førte til en kollektiv enighet angående ytringsfriheten i vestlig media, og nærmest samtlige medier mente det var riktig å publisere tegningene som fikk flere mennesker drept. Endringen fra 2006 til 2015 kan betraktes som påfallende. Aftenposten går fra en kategorisk avvisning av publisering til å mene at vesten ikke må la seg skremme til stillhet. Man kan spørre seg hvorfor de etablerte mediene ikke forholdt seg til den samme tankegangen gjennom hele perioden, og om det måtte et terrorangrep til for å trigge holdningsendringen. HRS mente at de etablerte mediene endelig åpnet øynene for holdningene i de muslimske miljøene som de hadde advart mot i en årrekke. Man kan nærmest lese en form for egen offermentalitet når de mener at de selv stod alene i kampen mot islamistenes forsøk på å påvirke norske medier. Etter angrepet i 2015 mente HRS at det ikke hadde blitt gjort nok for å stå opp mot islamistene, ettersom de hadde advart mot hva som kunne komme allerede i 2006.

En endring det kan være verdt å bemerke seg er kildekritikken HRS benytter seg av, og da særlig gjennom Hege Storhaugs tekster. Det kan fremstå som at de tidligere var mer kritiske til sitt kildemateriale, og på den måten ble oppfattet som mer profesjonelle. Dette kan knyttes sammen med deres innsats mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og kvinneundertrykkelse i de muslimske miljøene i Norge. Det kan settes spørsmålstegn ved om HRS fremstilte forholdene i de muslimske miljøene mer nyansert på tidlig 2000-tall, enn de har gjort de siste årene. At HRS ikke trenger å benytte seg av den såkalte Vær Varsom-plakaten, og at det er de samme personene som skriver, godkjenner og publiserer nærmest samtlige innlegg, kan føre til en dårligere kildekritikk. Dette kan sees for eksempel i saken som forespeilet at 80 % av flyktingene var IS-sympatisører, og den påfølgende selvmoderering av utsagnet som resulterte i et fiktivt tall. Aftenposten kan på sin side ikke ta seg slike «friheter» blant annet på bakgrunn av størrelsen på avisen. Aftenposten er pålagt å følge Vær Varsom-plakaten og må

på den måten følge presseetiske retningslinjer knyttet til blant annet kildekritikk. Det kan også spekuleres i om Aftenposten føler seg pålagt til å føre en mer politisk korrekt linje enn det HRS trenger, på bakgrunn av avisens mål om å treffe et bredest mulig publikum, og den kritikken som kan følge kontroversielle uttalelser.

Fra 2001 ser man som tidligere nevnt en økning i dekningen av islam i norske medier. Terrorangrepene 11. september det året var med på å øke mistanken mot muslimer, og islam ble ilagt negative konnotasjoner i vesten. Grunnet globalisering øker interessen for hendelser i andre land, og kan til tider prege det norske mediebildet i større grad enn tidligere. Det kan av det grunn spekuleres i om nyhetsverdien rundt islam er større enn andre religioner for de etablerte mediene, på bakgrunn av alle de islamistisk motiverte terrorangrepene vesten har opplevd de siste årene. Den økte dekningen kan også delvis begrunnes med at det gradvis ble flere muslimer i Norge, men dette er dog ikke en forklaring i seg selv. Dette på bakgrunn av at antallet innvandrede mennesker i Norge generelt har økt, for eksempel polakker og svensker, men at disse har ikke møtt noen nevneverdig sterk vekst i medieoppmerksomheten i etablerte medier.

Fra 2006 til 2017 er det som tidligere nevnt en dobling i antall mennesker tilknyttet muslimske trossamfunn i Norge, og totalt 4 % av den norske befolkningen tilkjenner seg islam. I tilknytning til dette kan man flere ganger i perioden lese konspirasjonslignende tanker i HRS sin dekning. Blant annet fremstilles den økte muslimske innvandringen til Norge, og da særlig tilknyttet migrasjonsbølgen i 2015, som en kontrollert invasjon av vesten. Man kan lese en økt grad av fryktspredning på HRS sine sider utover i perioden, og den økte muslimske tilstedeværelsen og innflytelsen på det norske samfunnet fremstilles som den største trusselen mot det moderne demokratiet. Aftenposten på sin side fokuserer mer på utfordringer knyttet til integrering, enn de ideologiske overbevisningene som innvandrede mennesker har med seg. Det fremstår som at HRS mener den økte mediedekningen av islam, og økningen av tilstedeværelsen i samfunnet er et tegn på en økt muslimsk innflytelse. På bakgrunn av muslimers behov for tilrettelegging i samfunnet mente Siv Jensen i 2009 at det foregår en snikislamisering av offentligheten, en tanke HRS deler med henne. Gjennom eksempelvis normalisering av hijab og den manglende kritikken av moskéledere og muslimske organisasjoner som Islam Net, fremstår det som at HRS mener islamisering av samfunnet er et økende problem ut over perioden.

Avslutningsvis vil oppgaven sette fokus på, og bekrefte, Cathrine Thorleifssons mening om at flyktningkrisen har ført til en økning i takhøyden for uttalelser knyttet til innvandring og integrering. På bakgrunn av at flyktningkrisen ble langt mer omfattende enn først forventet, og på den måten påvirket mediedekningen i 2015, kan det ha ført til en økt forakt mot innvandring og muslimer. På sider som HRS kan man lese generaliserte tanker som for eksempel: at det hovedsakelig foregår spredning av ekstremisme i moskeene, kjønnsapartheid knyttet til muslimske hodeplagg, at islam kan deles inn i «Mekka-» og «Medina-islam», og at 80 % flyktningene Norge hadde påtatt seg å ta imot i 2015 var IS-sympatisører. Tanker som dette blir sjeldent motsagt på HRS sine sider, og det fremstår som en meget unyansert dekning av muslimer og islam. Hvor stort nedslagsfelt disse tankene har skal ikke undervurderes sett i sammenheng med at HRS-artikler flere ganger har ligget på delingstoppen i sosiale medier. På bakgrunn av dette fremstår det som at deres holdninger deles av en stor del av den norske befolkningen. Det tyder derfor på at den norske befolkningen, i en større grad enn tidligere, søker til alternative medier. Det kan spekuleres i om dette skyldes tanker om at de etablerte mediene pynter på det egentlige bildet. At HRS er et ekkokammer, hvor kontroversielle uttalelser og holdninger fungerer selvforsterkende og ikke blir utfordret i nevneverdig grad, syntes tydelig ut ifra innleggene som er blitt studert i arbeidet med denne masteroppgaven.

9.4 Videre forskning

Det har vært spennende å jobbe med denne masteroppgaven og i løpet av arbeidet har tanker om andre, relevante forskningstemaer dukket opp. Blant disse er følgende noe jeg selv synes kunne ha vært spennende å studere videre.

Ettersom denne masteroppgaven tar for seg de to mediene, HRS og Aftenposten, kunne et naturlig neste steg være å se på andre medier. Man kan for eksempel se på etablerte medier plassert lenger unna de alternative mediene, som for eksempel Klassekampen, enn det Aftenposten er. Det er også mulig å se på andre alternative medier, som for eksempel Document.no og Resett. En annen mulighet er å sammenligne norske medier med medier fra andre land som for eksempel å se på deknningen i Danmark og Sverige, to land som begge har hatt større utfordringer knyttet til innvandring og integrering enn Norge til nå har hatt.

Et annet mulig forskningsfokus kan være å studere hvordan de islam- og innvandringskritiske mediene i samme kategori som HRS oppstod. Man kan også forsøke å studere kommentarfeltene på de ulike mediene for å se hvem som benytter seg av de alternative mediene, og på hvilken måte de påvirkes av synet som forfektes på slike sider.

Litteraturliste

Bøker, tidsskriftartikler, rapporter, og lignende.

- Ahmed, Saifuddin & Matthes, Jörg. «Media representation of Muslims and Islam from 2000 to 2015: A meta-analysis». *The International Communication Gazette* 3, (2017): 219-244. 27.11-2017. DOI: 10.1177/1748048516656305
- Akerhaug, L. «*Debatt med silkehansker*». I: *Islamisme: Ideologi og Trussel*, Øystein Sørensen, Bernt Hagtvet & Nik Brandal (Red.), 386-405. Oslo: Dreyer forlag, 2016.
- Austenå, Ann-Magrit. *Arven etter sataniske vers*. Oslo: Cappelen Damm AS, 2011.
- Bangstad, Sindre. «Sekulær kritikk?». *Agora* 13 nr.3-4 (2013): s. 392-402. Hentet 19.oktober 2017 fra <https://www.idunn.no//agora/2013/03-04>
- Bangstad, Sindre. «Islamofobi og rasisme». *Agora* 14 nr.3-4 (2014): s. 5-29. Hentet 25.oktober 2017 fra https://www.idunn.no/file/pdf/66779416/agora_2014_03-04_pdf.pdf
- Bleich, Erik, Nisar, Hasher & Abdelhamid, Rana, «The effect of terrorist events on media portrayals of Islam and Muslims: evidence from New York Times headlines, 1985-2013». *Ethnic and Racial Studies* 7 (2016): 1109-1127. 15.9-2017. DOI: 10.1080/01419870.2015.1103886
- Downing, John D. H. *Radical Media: Rebellious Communication and Social Movements*. London: Sage Publications, Inc, 2001.
- Døving, Cora Alexa. «Norge snikislamiseres». I: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Sigve Indregard (Red.), 87-96. Oslo: Flamme forlag & Forlaget Manifest, 2012.
- Eriksen, Thomas Hylland. «Norsk kultur blir utslettet». I: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Sigve Indregard (Red.), 290-305. Oslo: Flamme forlag & Forlaget Manifest, 2012.
- Grung, Anne Hege. «Islam er en kvinneundertrykkende religion». I: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Sigve Indregard (Red.), 190-196. Oslo: Flamme forlag & Forlaget Manifest, 2012.

- Gunnesdal, Lars. «Europa oversvømmes av muslimer». I: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Sigve Indregard (Red.), 134-151. Oslo: Flamme forlag & Forlaget Manifest, 2012.
- Hagelund, Anniken. «Mot en god debatt? Retorikk om retorikk i debatten om debatten». *Tidsskrift om Samfunnsforskning* 45. 3 (2004): 547-559.
https://www.idunn.no/file/pdf/33215713/tfs_2004_03_pdf.pdf
- Hammerlin, Joakim. «De fleste terrorister er muslimer». I: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Sigve Indregard (Red.), 119-129. Oslo: Flamme forlag & Forlaget Manifest, 2012.
- Hanssen, Kristin. «Atrocities in Norway». *Economic & Political Weekly* 46, (2011): 37-42. 24.9-2011. URL: <http://www.jstor.org/stable/23047211>
- Haykel, Bernhard. «On the nature of Salafi thought and action». I: *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*, Roel Meijer (Red.), 33-57. London: Hurst & Company, 2009.
- Helland, Frode. «Rasisme uten rasister i Norge» *Agora* 14 nr.3-4 (2014): 108-143. Hentet 25.oktober 2017 fra https://www.idunn.no/file/pdf/66779416/agora_2014_03-04_pdf.pdf
- Hoffmann, Christhard & Moe, Vibeke (Red.), «Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2017. Befolkningsundersøkelse og minoritetsstudie». Rapport. Senter for Holocaust og livssynsminoriteter. 2017.
- Huntington, Samuel P. *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York: Simon & Schuster, 1996.
- Jespersen, Karen & Pittelkow, Ralf. *Islamister og naivister*, Oslo: Kagge forlag, 2007.
- Kjeldstadlie, Knut. *Fortida er ikke hva den en gang var: en innføring i historiefaget*, Oslo: Universitetsforlaget. 1992.
- Kocka, Jürgen, «The Uses of Comparative History». I: *Societies Made Up of History*, R. Björk & K. Molin (Red.), 197-209. Edsbruk: Akademitrykk AB, 1996.

- Linge, Marius. «Den konservative muslimske vekkelsen». *Samtiden* 4 (2013): 38-53.
13.9.2017. https://www.idunn.no/file/pdf/65447187/samtiden_2013_04_pdf.pdf
- Mesøy, Atle & Hansen, Stig Jarle, «Scandinavia - Alienation or Integration?». I: *The Borders of Islam: Exploring Huntington's Faultlines, from Al-Andalus to the Virtual Ummah*, Stig Jarle Hansen, Atle Mesøy og Tuncay Kardas (Red.), 261-269. New York: Columbia University Press, 2009.
- Michalsen, Stian. «Islamisme på norsk – Profetens Ummahs ideologiske utvikling». I: *Islamisme: Ideologi og Trussel*, Øystein Sørensen, Bernt Hagtvet & Nik Brandal (Red.), 282-304. Oslo: Dreyer forlag, 2016.
- Myhre, Jan Eivind. *Historie: en introduksjon til grunnlagsproblemer*, Oslo: Pax forlag, 2014.
- Nilsen, Kristina & Strand, Ane Kathrine, «Islam og muslimer i norske medier i 2016»
Retriever. 25.05-2017 www.retriever.no.
- PEW Research Center. «Extremism Concerns Growing in the West and in Predominantly Muslim Countries. Worries Especially Widespread in Western Europe and U-S.» juli 2015. Hentet 12.september 2017 fra
<http://www.pewglobal.org/2015/07/16/extremism-concerns-growing-in-west-and-predominantly-muslim-countries/>
- Politiets Sikkerhetstjeneste, «Trusselvurdering 2008». Publisert 29.2-2008.
<https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/trusselvurdering-2008/>
- Roy, Olivier. *The Failure of Political Islam*. Oversatt av Carol Volk. Cambridge: Harvard University Press, 1994.
- Saeed, Amir. «Media, Racism and Islamophobia: The Representation of Islam and Muslims in the Media». *Sociology Compass* 1, (2007): 443-462. 15.11-2017.
DOI: 10.1111/j.1751-9020.2007.00039.x
- Said, Edward. *Covering Islam*. London: Vintage Books, 1997.
- Selbekk, Vebjørn, *Truet av islamister*, Kjeller: Genesis Forlag 2006.
- Shadid, Wasif & van Koningsveld, Pieter Sjoerd. «The Negative Image of Islam and Muslims in the West: Causes and Solutions». I *Religious Freedom and the Neutrality of the*

- State: The Position of Islam in the European Union*, Wasif Shadid & Pieter Sjoerd van Koningsveld (Red.), 174-196. Leuven: Peeters, 2002.
- Stjernfelt, Frederik. «Den islamistiske sympatisør-sump». I: *Islamisme: Ideologi og Trussel*, Øystein Sørensen, Bernt Hagtvet & Nik Brandal (Red.), 355-366. Oslo: Dreyer forlag, 2016.
- Store Norske Leksikon, s.v. «Eurabia». Hentet 3. mars 2018 fra <https://snl.no/Eurabia>
- Store Norske Leksikon, s.v. «Hege Storhaug». Hentet 30. januar 2018 fra https://snl.no/Hege_Storhaug
- Store Norske Leksikon, s.v. «Karikaturstriden». Hentet 17. oktober 2017 fra www.snl.no/karikaturstriden
- Storhaug, Hege. *Men størst av alt er friheten*. Oslo: Kagge forlag, 2006.
- Storhaug, Hege. *Islam den 11. landeplage*. Oslo: Kolofon forlag, 2015.
- Sultan, Shoab og Berglund, Rune. *Høyreekstremisme i Norge - trender og utvikling*. Oslo: Antirasistisk Senter, 2014.
- Tjønn, Halvor. «Medina-staten - Ekstremistenes inspirasjon». I: *Islamisme: Ideologi og Trussel*, Øystein Sørensen, Bernt Hagtvet & Nik Brandal (Red.), 87-114. Oslo: Dreyer forlag, 2016.
- Tvedt, Terje. *Det Internasjonale Gjennombruddet: Fra «ettpartistat» til flerkulturell stat*. Oslo: Dreyer forlag, 2017.
- Vestel, Viggo. *I gråsonen. Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge*. Oslo: Universitetsforlaget, 2016.
- Østby, Lars & Dalgard, Anne Berit. «4 prosent muslimer i Norge?» *SSB*. 22.11-2017. Hentet 30. mars 2018 fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/4-prosent-muslimer-i-norge>

Kilder

Aftenposten-artikler

Aarnes, Helle. «Dette er Hege Storhaugs forbilder» *Aftenposten*. 22.2-2016. Hentet 17. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/bnmk/Dette-er-Hege-Storhaugs-forbilder>

Aftenposten. «Angrep på religionsfriheten» *Aftenposten*. 15.12-2006.

Aftenposten. «Bondevik møter islam» *Aftenposten*. 12.11-2001.

Aftenposten. «Brede asylforlik en stor verdi i seg selv» *Aftenposten*. 30.12-2015.

Aftenposten. «Carl I. Hagen og flyktningene» *Aftenposten*. 21.8-2015.

Aftenposten. «En gledelig debatt om ære og skam» *Aftenposten*. 3.10-2016.

Aftenposten. «En nødvendig splittelse av Islamsk Råd» *Aftenposten*. 3.10-2017.

Aftenposten. «En utfordring for det norske tillitsamfunnet» *Aftenposten*. 25.7-2014.

Aftenposten. «Et feilslått oppgjør med Faten Mahdi Al-Hussaini» *Aftenposten*. 28.8-2014.

Hentet 15. mars 2018 fra

<https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/rL1ja/Aftenposten-mener-Et-feilslatt-oppgjor-med-Faten-Mahdi-Al-Hussaini>

Aftenposten. «Et voldsomt angrep på ytringsfriheten» *Aftenposten*. 8.1-2015.

Aftenposten. «Farlig ekstremisme vokser frem i Norge» *Aftenposten*. 22.10-2012.

Aftenposten. «Forsoning» *Aftenposten*. 11.2-2006.

Aftenposten. «FrP til Malmö for å sjekke islamisering». *Aftenposten*. 23.2-2009. Hentet

30. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/g0Wek/Frp-til-Malm-for-a-sjekke-islamisering>

Aftenposten. «FrPs ubehag» *Aftenposten*. 20.9-2013.

Aftenposten. «Human Rights Service bør miste statsstøtten» *Aftenposten*. 5.10-2017.

Aftenposten. «Imamer i Norge må utfordres» *Aftenposten*. 11.3-2016.

Aftenposten. «Islamistrusler som må tas på alvor» *Aftenposten*. 27.10-2012.

Aftenposten. «Kamp mot radikaliserings er aller viktigst» *Aftenposten*. 19.11-2015.

Aftenposten. «Kort sagt, 15. juli» *Aftenposten*. 14.7-2015. Hentet 2. mars 2018 fra https://www.aftenposten.no/meninger/i/g1yA/Kort-sagt_-15-juli

Aftenposten. «Moderate planer mot ekstreme holdninger» *Aftenposten*. 11.6-2014.

Aftenposten. «Muslimene midt iblant oss» *Aftenposten*. 11.10-2001.

Aftenposten. «Nei til svarteliste for hatpredikanter» *Aftenposten*. 9.8-2017.

Aftenposten. «Norge bør ta imot flere syrere» *Aftenposten*. 15.4-2015.

Aftenposten. «Nødvendig markering mot ekstremisme» *Aftenposten*. 24.8-2014.

Aftenposten. «Nødvendige asylinnstramninger» *Aftenposten*. 11.11-2015.

Aftenposten. «Oslos forskjeller er en politisk utfordring» *Aftenposten*. 5.9-2015.

Aftenposten. «Oslos moskeer» *Aftenposten*. 9.11-2005.

Aftenposten. «Politiske ledere må svare Trump» *Aftenposten*. 30.1-2017.

Aftenposten. «Primitive hevnaksjoner» *Aftenposten*. 19.9-2001.

Aftenposten. «På hodet» *Aftenposten*. 26.2-2009.

Aftenposten. «Rask bosetting av flyktninger viktigst» *Aftenposten*. 9.10-2015.

Aftenposten. «Solbergs kloke advarsel» *Aftenposten*. 27.6-2017.

Aftenposten. «Sterk symbolikk» *Aftenposten*. 9.3-2009.

Aftenposten. «Stopp spillet, hjelp krigsflyktningene» *Aftenposten*. 21.6-2014.

Aftenposten. «Terror truer et kulturelt mangfold» *Aftenposten*. 4.12-2001.

Aftenposten. «Udramatisk» *Aftenposten*. 6.2-2009.

Aftenposten. «Uhørte koblinger» *Aftenposten*. 14.2-2010.

Aftenposten. «Viktig og god Strasbourg-dom» *Aftenposten*. 3.7-2014.

Ask, Alf Ole. «Saudi-Arabia har brukt milliarder på å spre sin ultrakonservative islamske teologi til verden» *Aftenposten*. 22.6-2017. Hentet Hentet 23. februar 2018 fra

<https://www.aftenposten.no/verden/i/wL9G/Saudi-Arabia-har-brukt-milliarder-pa-a-spre-sin-ultrakonservative-islamske-teologi-til-verden>

Bandehy, Lily & Storhaug, Hege. «På limpinnen?» *Aftenposten*. 11.12-2013.

Bandehy, Lily & Storhaug, Hege. «På tide å snakke om ubehaget?» *Aftenposten*. 6.11-2013.
Hentet 15. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/yva92/Pa-tide-a-snakke-om-ubehaget>

Eilertsen, Trine. «Jentunger skal ikke gå med hijab» *Aftenposten*. 4.12-2015. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/m1G4/Jentunger-skal-ikke-ga-med-hijab--Trine-Eilertsen>

Eriksen, Kjersti Flugstad. «Human Rights Service: -Opplever gaveboom etter støttekutt.» *Aftenposten*. 26.09-2015. Hentet 30. januar-2018 fra <https://www.aftenposten.no/osloby/i/Lqe1/Human-Rights-Service---Opplever-gaveboom-etter-stottekutt>

Fossan, Erik Wallem, & Bjørnå, Tove M. E.. «Hva skjedde egentlig i hijabsaken?» *Aftenposten*. 20.2-2009. Hentet 16. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/366AP/Hva-skjedde-egentlig-i-hijabsaken>

Fuglehaug, Wenche. «Livredd og fryktløs» *Aftenposten*. 11.7-2015.

Halvorsen, Bjørn Egil, Hegtun, Halvor & Johansen, Robert Veiåker. «Avisene for dem som ikke tror på aviser» *Aftenposten*. 9.9-2017.

Hanssen, Kjetil. «Rike gulf-land får Syria-refs» *Aftenposten*. 7.9-2015. Hentet 3. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/dpB1/Rike-gulf-land-far-Syria-refs>

Harbo, Hilde. «Nå frontes ytringsfriheten» *Aftenposten*. 8.1-2015. Hentet 8. november 2017 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/71408/Na-frontes-ytringsfriheten>

Harbo, John. «Westergaard satser på å flytte hjem» *Aftenposten*. 8.1-2010.

Haugestad, Erik. «Portrettet: En halvarabisk harstadværingens bekjennelser» *Aftenposten Morgen*. 27.4-1996.

Henmo, Ola. «Politikertett og folkefattig fakkeltog mot terror» *Aftenposten*. 5.12-2004.

- Hjerpset-Østlie, Nina. «Hvem trenger fiender med Aftenpostens venner?» *Aftenposten*. 11.6-2014. Hentet 16. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/A2Mvn/Hvem-trenger-fiender-med-Aftenpostens-venner>
- Hollie, Erik. «Hijab meg her og hijab meg der» *Aftenposten Aften*. 16.2-2009.
- Hornburg, Thomas Boe. «Fremtidspartiene» *Aftenposten*. 28.11-2014. Hentet 7. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/EMM5/Fremtidspartiene>
- Jordheim, Hans. «Avfeier Storhaugs tall» *Aftenposten*. 19.2-2016.
- Lund, Joacim. «Faten i helvete» *Aftenposten*. 15.11-2017.
- Lund, Joacim. «Hvorfor så stille?» *Aftenposten*. 30.8-2014.
- Lund, Joacim. «Terroralarm! Full kortslutning fra Hege Storhaug» *Aftenposten*. 23.10-2017. Hentet 7. mars 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/QprAJ/Terroralarm-Full-kortslutning-fra-Hege-Storhaug--Joacim-Lund>
- Lundgaard, Hilde & Stokke, Olga. ««Med en gang folk ser meg i hijab, forventer de at jeg er undertrykt eller at jeg ikke får være med på ting»» *Aftenposten*. 18.11-2017.
- Lundgaard, Hilde & Stokke, Olga. «-Moralkontroll bør tas opp i moskeene – Muslimske leder: bare Gud kan avgjøre hvem som er god muslim» *Aftenposten*. 10.1-2010.
- Lundgaard, Hilde & Stokke, Olga. «Moralkontroll i Oslos innvandregater» *Aftenposten*. 9.1-2010.
- Madsen, Per Anders. «De kan ikke neglisjeres» *Aftenposten*. 10.11-2012.
- Madsen, Per Anders. «Frykt som våpen» *Aftenposten*. 21.1-2012.
- Madsen, Per Anders. «Å plante et budskap» *Aftenposten*. 25.2-2009.
- Melfald, Julie Berg. «Hege Storhaug: -Islamnet, Profetens Ummah og Sylvi Listhaug er i dag på samme side» *Aftenposten*. 17.9-2016.
- Nilsen, Kristina & Strand, Ane Kathrine. «Mediedekningen av islam og muslimer er mer nyansert enn mange tror» *Aftenposten*. 26.5-2017.

- Nordli, Øyvind. «Vebjørn Selbekk: -Jeg husker følelsen av å gå fra ikke-drapstruet til å bli drapstruet» *Aftenposten*. 6.3-2015. Hentet 19. oktober 2017 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/bXEQ/Vebjorn-Selbekk---Jeg-husker-folelsen-av-a-ga-fra-ikke-drapstruet-til-a-bli-drapstruet>
- NTB. «Får kritikk for Islam Net-nekt» *Aftenposten*. 11.4-2013.
- NTB. «Holder kurs i ekstrem islam i Oslo» *Aftenposten Aften*. 10.6-2010.
- NTB. «Imam-utdannelse nedstemt i Stortinget» *Aftenposten*. 13.11-2010.
- NTB. «Liten støtte til skaut-forbud i Norge» *Aftenposten*. 17.12-2003.
- NTB. «- Mislykket norsk integrering» *Aftenposten Aften*. 8.6-2005.
- NTB & Aasheim, Anette. «Emiratene har satt Det islamske forbundet på terrorliste» *Aftenposten*. 16.11-2014. Hentet 27. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/3jKJL/Emiratene-har-satt-Det-islamske-forbundet-pa-terrorliste>
- Olsen, Inger Anne. «Organisert ungdom» *Aftenposten*. 10.10-2012. Hentet 4. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/4qxqa/Organisert-ungdom>
- Olsen, Inger Anne. «Udemokratiske pietister» *Aftenposten*. 16.4-2011.
- Olsen, Thomas. «SSB nærmer seg Storhaugs innvandringstall» *Aftenposten*. 30.6-2016. Hentet 9. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/Okpqq/SSB-narmer-seg-Storhaugs-innvandringstall>
- Olsen, Thomas & Halvorsen, Bjørn Egil. «Positive til imam-studium - Kom igjen, sier Djupedal» *Aftenposten Aften*. 16.2-2006.
- Rana, Mohammad Usman. «Den ekte muslim» *Aftenposten*. 30.3-2014.
- Rana, Mohammad Usman. «Hege Storhaug tolker islam som en ekstremist.» *Aftenposten*. 12.1.2016. Hentet 30. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/X8jE/Hege-Storhaug-tolker-islam-som-en-ekstremist--Mohammad-Usman-Rana>

- Riaz, Wasim K.. «Muslimer varsler to markeringer mot Muhammed-filmen fredag»
Aftenposten. 20.9-2012. Hentet 28. desember 2017 fra
<https://www.aftenposten.no/osloby/i/70x08/Muslimer-varsler-to-markeringer-mot-Muhammed-filmen-fredag>
- Riaz, Wasim K.. «Nå vil imamene snakke norsk i moskeene» *Aftenposten*. 17.4-2016.
- Riaz, Wasim K.. «Oslo får to nye moskeer» *Aftenposten*. 22.3-2014. Hentet 23. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/osloby/i/mdGq/Oslo-far-to-nye-moskeer#.Uy3OgLVOUeh>
- Rodum, Elistabeth. «Norske redaktører sier nei til trykking» *Aftenposten*. 14.2-2008.
- Ruud, Solveig. «Denne gangen mener også Per Sandberg at Hege Storhaug går for langt»
Aftenposten. 18.2-2016. Hentet 1. mars 2018 fra
<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/eKMa/Denne-gangen-mener-ogsaa-Per-Sandberg-at-Hege-Storhaug-gar-for-langt>
- Ruud, Solveig. «Vil sende alle båt-flyktninger i retur» *Aftenposten*. 20.8-2015.
- Ruud, Solveig & Sigurjonsdottir, Sol. «Tajik ønsker hijabforbud i barneskolen» *Aftenposten*. 4.12-2015.
- Ruud, Solveig & Stokke, Olga. «Hege Storhaug mener ekstrem islam truer Norge. Her er hennes forslag for å stoppe det» *Aftenposten*. 19.2-2016.
- Selbekk, Vebjørn. «Brukt av regjeringen» *Aftenposten*. 3.10-2011.
- Skagestad, Irene. «De «tause ting»» *Aftenposten*. 26.2-2012.
- Slettholm, Andreas. «Nikab-ansettelse bør være spikeren i kista for Islamsk Råd Norge»
Aftenposten. 29.3-2017.
- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. «Ambassadør: Myndighetene bør overvåke aktiviteter og pengebruk i norske moskeer» *Aftenposten*. 14.4-2016. Hentet 16. februar 2018 fra
<https://www.aftenposten.no/norge/i/5V0jW/Ambassador-Myndighetene-bor-overvake-aktiviteter-og-pengebruk-i-norske-moskeer>
- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. «Avviser at moskélederne skjuler sine meninger»
Aftenposten. 9.6-2015.

- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. «Fire moské-ledere om: Sharia, Islam Net, misjonering og drømmen om en islamsk stat» *Aftenposten*. 11.6-2015. Hentet 2. mars 2018 fra https://www.aftenposten.no/norge/i/nQjJ/Fire-mosk-ledere-om-Sharia_-Islam-Net_-misjonering-og-drommen-om-en-islamsk-stat
- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. ««Islam har svar på alt»» *Aftenposten*. 6.6-2015.
- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. «Islam Net inviterte meget omstridt imam» *Aftenposten*. 24.4-2016. Hentet 13. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/RxzAJ/Islam-Net-inviterte-meget-omstridt-imam>
- Slettholm, Andreas & Stokke, Olga. «Stadig flere unge søker seg til bokstavtro islam» *Aftenposten*. 5.6-2015. Hentet 16. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/9zAw/Stadig-flere-unge-soker-seg-til-bokstavtro-islam>
- Stanghelle, Harald. «Et ansikt til besvær» *Aftenposten*. 31.1-2006.
- Stokke, Olga. «Aktors påstand i ankesaken: Ti års fengsel for Ubaydullah Hussain» *Aftenposten*. 6.12-2017. Hentet 4. januar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/OnppBq/Aktors-pastand-i-ankesak-Ti-ars-fengsel-for-Ubaydullah-Hussain>
- Stokke, Olga. «Idealstaten. Likestilling. Bråket i Islamsk Råd» *Aftenposten*. 17.9-2017.
- Stokke, Olga. «Mehtab Afsar (44)» *Aftenposten*. 20.2-2016.
- Stokke, Olga. «Mener muslimer forfølges i Norge» *Aftenposten Morgen*. 26.3-2009.
- Stokke, Olga & Færaas, Arild. «- Ungdom må beskyttes mot slike hatpredikanter» *Aftenposten*. 10.12-2013.
- Stokke, Olga & Lundgaard, Hilde. «Mange gidder ikke jobbe. De får like mye i stønad og barnetrygd» *Aftenposten*. 28.2-2009.
- Stokke, Olga & Slettholm, Andreas. «Islamske predikanter på besøk i Norge» *Aftenposten*. 7.6-2015.
- Stokke, Olga & Slettholm, Andreas. «Vurderer nye oppholdsregler for «hatpredikanter»» *Aftenposten*. 27.4-2016

- Storesletten, Kjetil. «Er innvandring god butikk?» *Aftenposten*. 27.5-2011. Hentet 7. februar 2018 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/i/rABPm/Er-innvandring-god-butikk>
- Storhaug, Hege. «Benektelsens tid er over» *Aftenposten*. 27.1-2016.
- Storhaug, Hege. «De bøyer nakken for en totalitær ideologi» *Aftenposten*. 21.1-2016.
- Storhaug, Hege. «Den skakkjörte «ære» - en seiglivet mørkemakt» *Aftenposten*. 22.1-2003.
- Storhaug, Hege. «Hull på en større byll?» *Aftenposten*. 16.11-2012.
- Storhaug, Hege. «Intellektuell latskap og feighet?» *Aftenposten*. 29.1-2006.
- Storhaug, Hege. «Ja: prinsipper, ikke følelser» *Aftenposten*. 26.1-2012.
- Storhaug, Hege. «Menneskerettigheter også for pakistanere» *Aftenposten*. 1.10-2003.
- Storhaug, Hege. «På kollisjonskurs med demokratiet» *Aftenposten*. 29.5-2005.
- Storhaug, Hege. «Ørefik til muslimske kvinner» *Aftenposten*. 7.2-2009.
- Taraku, Sylo. «Innvandring splitter mediene» *Aftenposten*. 14.9-2017.
- Taraku, Sylo. «Vi må reagere mot ekstremisme» *Aftenposten*. 5.12-2013.
- Tjønn, Halvor. «Koranen gir menn makten - Problematiske skriftsteder tolkes bokstavtro Skrevet på 600-tallet, følges fortsatt av mange» *Aftenposten Morgen*. 28.6-2007.
- Torgersen, Hans O. & Aspunvik, Sofie Gran. «Profetens Ummah: - Vi har ikke noe å skjule» *Aftenposten*. 6.11-2012. Hentet 28. desember 2017 fra <https://www.aftenposten.no/norge/i/pLKwo/Profetens-Ummah---Vi-har-ikke-noe-a-skjule#.U7-fGyeEySo>
- Wikan, Unni. «Er «kultur» blitt vår tids rasebegrep?» *Aftenposten Morgen*. 27.1-1995.
- Økland, Ingunn. «Fra mot til feighet i politikken» *Aftenposten*. 11.1-2016. Hentet 10. november 2017 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/43va/Fra-mot-til-feighet-i-politikken>
- Økland, Ingunn. «Håpløse nord-menn i mistenksom studie» *Aftenposten*. 17.1-2002.
- Åmås, Knut Olav. «Prinsipper ikke følelser» *Aftenposten*. 25.1-2012.

HRS-artikler

Al-Kublaisi, Walid. «Revejegerne» *Human Rights Service*. 5.7-2007. Hentet 29. mars 2018 fra http://www.rights.no/int_gen/article_20.00_050906_113.htm

Hjerpset-Østlie, Nina. «Burde ikke klokken begynne å ringe snart?» *Human Rights Service*. 27.7-2017. Hentet 4. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/07/begynner-klokken-a-ringe-snart/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «De innvandringsliberales forklaringsproblem - del 2» *Human Rights Service*. 23.1-2018. Hentet 8. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2018/01/de-innvandringsliberales-forklaringsproblem-del-2/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «Det er ikke hijaben som er problemet, det er kvinnesynet den er et uttrykk for» *Human Rights Service*. 9.12-2015. Hentet 13. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/12/det-problematiske-kvinnesyntet-bak-tilsloring/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «DK: Samtlige grupper fra islamske land ligger i øverste halvdel av kriminalindekset» *Human Rights Service*. 5.12-2014. Hentet 9. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2014/12/dk-samtlige-grupper-fra-islamske-land-ligger-i-overste-halvdel-av-kriminalindekset/>

Hjerpset-Østlie, Nina. ««Igjen», ja...» *Human Rights Service*. 4.6-2017. Hentet 7. desember 2017 fra <https://www.rights.no/2017/06/igjen-ja/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «Joda, Aftenposten, i praksis gjør vi det» *Human Rights Service*. 30.1-2017. Hentet 8. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/01/joda-aftenposten-i-praksis-gjor-vi-det/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «Kampen mot det reelle patriarkatet og dets kvinnelige støttespillere» *Human Rights Service*. 10.3.2016. Hentet 16. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2016/03/kampen-mot-det-reelle-patriarkatet-og-dets-kvinnelige-stottespillere/>

Hjerpset-Østlie, Nina. «Kanskje satse på førklok neste gang?» *Human Rights Service*. 18.12-2014. Hentet 18. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2014/12/kanskje-satse-pa-forklok-neste-gang/>

- Human Rights Service. «Aftenposten» *Human Rights Service*. 7.1-2010. Hentet den 21. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2010/01/aftenposten/>
- Human Rights Service. «Avsløring: Skal vi ta tak i hjernevasken?» *Human Rights Service*. 27.8-2014. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2014/08/avsloring-skal-vi-ta-tak-i-hjernevasken/>
- Human Rights Service. «Det er blitt for mye religion i vårt samfunn... og forståelse?». *Human Rights Service*. 22.2-2006. Hentet 9.november 2017 fra https://www.rights.no/islam_gen/hrs_25.20_081205_110.htm
- Human Rights Service. «Det var det med lillefingeren og resten av hånda» *Human Rights Service*. 13.2-2006. Hentet 9. november 2017 fra https://www.rights.no/islam_gen/hrs_25.20_081213_110_7.htm
- Human Rights Service. «For eller mot Muhammed-tegninger?» *Human Rights Service*. 11.1-2006. Hentet 9. november 2017 fra https://www.rights.no/islam_gen/hrs_25.20_081205_110_1.htm
- Human Rights Service. «Forkjøpssensur» *Human Rights Service*. 3.3-2008. Hentet 9. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2008/03/forkjopssensur/>
- Human Rights Service. «Forsiden». Hentet 5. september 2017 fra <https://www.rights.no/>
- Human Rights Service. «Human Rights Service (HRS) som organisasjon.» 5.7-2007. Hentet 5. september 2017 fra https://www.rights.no/om_hrs/hrs_01.00_050401_104.htm
- Human Rights Service. «Om HRS». Hentet 5. september 2017 fra <https://www.rights.no/om-hrs/>
- Human Rights Service. «Publikasjoner fra HRS» *Human Rights Service*. 5.7-2007. Hentet 29. mars 2018 fra https://www.rights.no/hrs_publ_gen/hrs_75.00_050405_101.htm
- Human Rights Service. «Storhaug kritiserer regjeringen kraftig». *Human Rights Service*. 27.1-2006. Hentet 21. mars 2018 fra https://www.rights.no/islam_gen/hrs_25.20_081205_110.htm
- Human Rights Service. «Våre hjemlige islamisters fiende bygger moské her i Norge» *Human Rights Service*. 4.12-2013. Hentet 1. mars 2018 fra

<https://www.rights.no/2013/12/vare-hjemlige-islamisters-fiende-bygger-moske-her-i-norge/>

Karlsen, Rita. «Alle kan ikke komme til Norge, sier statsministeren» *Human Rights Service*. 26.9-2015. Hentet 9. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/09/alle-kan-ikke-komme-til-norge-sier-statsministeren/>

Karlsen, Rita. «Barnehijab i politisk dragkamp» *Human Rights Service*. 4.12-2015. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/12/barnehijab-i-politisk-dragkamp/>

Karlsen, Rita. «Begynnelsen på slutten av velferdsstaten» *Human Rights Service*. 29.6-2012. Hentet 7. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2012/06/begynnelsen-pa-slutten-av-velferdsstaten/>

Karlsen, Rita. «Den fremtidige debatten» *Human Rights Service*. 2.8-2011. Hentet 25. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2011/08/den-fremtidige-debatten/>

Karlsen, Rita. «-Det er organisert invasjon av Europa» *Human Rights Service*. 9.1-2017. Hentet 3. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/01/det-er-organisert-invasjon-av-europa/>

Karlsen, Rita. «Europas «høyrepopulisme»» *Human Rights Service*. 7.12-2016. Hentet 9. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2016/12/europa-hoyrepopulisme/>

Karlsen, Rita. «Hva vi er lei av? Islam og integrering» *Human Rights Service*. 2.5-2016. Hentet 7. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2016/05/hva-vi-er-lei-av-islam-og-integrering/>

Karlsen, Rita. «Kollisjonskurs» *Human Rights Service*. 15.2-2010. Hentet 14. november 2017 fra <https://www.rights.no/2010/02/kollisjonskurs/>

Karlsen, Rita. «Men hvem skal gjøre jobben...?» *Human Rights Service*. 9.8-2017. Hentet 22. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2017/08/men-hvem-skal-gjore-jobben/>

Karlsen, Rita. «Muhammed-saken vender seg» *Human Rights Service*. 8.1-2010. Hentet 10. november 2017 fra <https://www.rights.no/2010/01/muhammed-saken-vender-seg/>

- Karlsen, Rita. «Myte 3: Nordmenn blir minoritet i eget land» *Human Rights Service*. 6.3-2013. Hentet 9. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2013/03/myte-3-nordmenn-blir-minoritet-i-eget-land/>
- Karlsen, Rita. «Norskutdannede imamer skal sette fart på integreringen?» *Human Rights Service*. 15.4-2010. Hentet 19. februar fra <https://www.rights.no/2010/04/norskutdannede-imamer-skal-sette-fart-pa-integreringen/>
- Karlsen, Rita. «NRK-sjefen bidrar til flere problemer» *Human Rights Service*. 29.8-2017. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/08/nrk-sjefen-bidrar-til-flere-problemer/>
- Karlsen, Rita. «Nå styrer sinnelagsetikken Europa» *Human Rights Service*. 13.9-2015. Hentet 8. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/09/na-styrer-sinnelagsetikken-europa/>
- Karlsen, Rita. «Ordfører: terror er «en del av pakken» med å bo i by» *Human Rights Service*. 24.9-2016. Hentet 7. desember 2017 fra <https://www.rights.no/2016/09/ordforer-terror-en-del-av-pakken-med-a-bo-i-by/>
- Karlsen, Rita. «Snikislamisering? Her er svaret.» *Human Rights Service*. 27.2-2009. Hentet 26. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2009/02/snikislamisering-her-er-svaret/>
- Karlsen, Rita. «Terror handler ikke om lastebiler» *Human Rights Service*. 11.4-2017. Hentet 11. desember 2017 fra <https://www.rights.no/2017/04/terror-handler-ikke-om-lastebiler/>
- Karlsen, Rita. «Til det beste for Oslo» *Human Rights Service*. 2.7-2014. Hentet 8. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2014/07/til-det-beste-for-oslo/>
- Offentlig ansatt. «Faten tar valget hos NRK i hijab» *Human Rights Service*. 21.8-2017. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/08/faten-tar-valget-hos-nrk-i-hijab/>
- Storhaug, Hege. «Aftenposten og moralpolitiet» *Human Rights Service*. 13.7-2013. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2013/07/aftenposten-og-moralpolitiet/>
- Storhaug, Hege. «Aftenposten sutrer over Facebook» *Human Rights Service*. 2.1-2018. Hentet 25. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2018/01/aftenposten-sutrer-over-facebook/>

- Storhaug, Hege. «Charlie Hebdo vårt kulturelle 9/11. Vi fortsetter å knele» *Human Rights Service*. 7.1-2016. Hentet 26. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2016/01/charlie-hebdo-vart-kulturelle-911-vi-fortsetter-a-knele/>
- Storhaug, Hege. «Debatt mellom Listhaug og Qureshi: Vet VG hva nazisme er?» *Human Rights Service*. 5.9-2017. Hentet 26. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/09/debatt-mellom-listhaug-og-qureshi-vet-vg-hva-nazisme-er/>
- Storhaug, Hege. «Ekstreme moskeer er «svært lovende», sier Dagbladet» *Human Rights Service*. 31.3-2017. Hentet 15. februar fra <https://www.rights.no/2017/03/ekstreme-moskeer-er-svaert-lovende-sier-dagbladet/>
- Storhaug, Hege. «Elitens kapitulasjon». *Human Rights Service*. 10.5-2010. Hentet 12. november 2017 fra <https://www.rights.no/2010/05/elitens-kapitulasjon/>
- Storhaug, Hege. «En annen virkelighet» *Human Rights Service*. 4.3-2009. Hentet 23. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2009/03/en-annen-virkelighet/>
- Storhaug, Hege. «En krigssone. Dette er fremtidens skole, sier flere» *Human Rights Service*. 6.2-2017. Hentet 23. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2017/02/en-krigssone-dette-er-fremtidens-skole-sier-flere/>
- Storhaug, Hege. «En politisert medie verden på hodet» *Human Rights Service*. 6.1-2014. Hentet 24. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2014/01/en-politisert-medieverden-pa-hodet/>
- Storhaug, Hege. «En startpakke» *Human Rights Service*. 10.6-2014. Hentet 28. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2014/06/en-startpakke/>
- Storhaug, Hege. «Fred være med Islamsk Råd som viser sitt sanne ansikt» *Human Rights Service*. 28.3-2017. Hentet 16. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/03/fred-vaere-med-islamsk-rad-som-viser-sitt-sanne-ansikt/>
- Storhaug, Hege. «Henrik Thune om islam og integrering» *Human Rights Service*. 24.3-2009. Hentet 30. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2009/03/henrik-thune-om-islam-og-integrering/>

- Storhaug, Hege. «Hodeløst om hodeplagg» *Human Rights Service*. 11.2-2009. Hentet 13. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2009/02/hodelost-om-hodeplagg/>
- Storhaug, Hege. «Hvorfor føres Rabitamoskeen opp på terrorliste?» *Human Rights Service*. 18.11-2014. Hentet 27. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2014/11/hvorfor-fores-rabimoskeen-opp-pa-terrorliste/>
- Storhaug, Hege. «Hvorfor kan ikke alle og enhver få definere «sitt islam»» *Human Rights Service*. 18.5-2015. Hentet 14. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/05/hvorfor-kan-ikke-alle-og-enhver-fa-definere-sitt-islam/>
- Storhaug, Hege. «Høyskolen: Islam Net marsjerer med Allahs budskap» *Human Rights Service*. 18.11-2010. Hentet 25. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2010/11/hoyskolen-islam-net-marsjerer-med-allahs-budskap/>
- Storhaug, Hege. «Id: Vet Erna og co hva dere faktisk er med på å feire?» *Human Rights Service*. 26.6-2017. Hentet 1. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/06/id-vet-erna-og-co-hva-dere-faktisk-er-med-a-feire/>
- Storhaug, Hege. «Ideologisk forvirring blandet med sjokk» *Human Rights Service*. 31.10-2013. Hentet 22. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2013/10/ideologisk-forvirring-blandet-med-sjokk/>
- Storhaug, Hege. «Imamer: Er de mot vold og terror?» *Human Rights Service*. 14.6-2017. Hentet 1. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/06/imamer-er-de-mot-vold-og-terror/>
- Storhaug, Hege. «Iran og saudisk finansiering av moskeer i Norge» *Human Rights Service*. 16.2-2011. Hentet 23. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2011/02/iran-og-saudisk-finansiering-av-moskeer-i-norge/>
- Storhaug, Hege. «Islam Net avvises - endelig» *Human Rights Service*. 20.3-2013. Hentet 16. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2013/03/islam-net-avvises-endelig/>
- Storhaug, Hege. «Islam Net bekrefter ingen fri mixing» *Human Rights Service*. 29.10-2012. Hentet 16. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2012/10/islam-net-bekrefter-ingen-fri-mixing/>

- Storhaug, Hege. «Islams representanter i møte med media» *Human Rights Service*. 11.1-2015. Hentet 25. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2015/01/islams-representanter-i-mote-med-media/>
- Storhaug, Hege. «Koranklosser utenfor Oslo City» *Human Rights Service*. 21.10-2017. Hentet 7. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/10/koranklosser-utenfor-oslo-city/>
- Storhaug, Hege. «Kors og hijab: Hør her, Erna» *Human Rights Service*. 8.3-2017. Hentet 14. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/03/kors-og-hijab-hor-her-erna/>
- Storhaug, Hege. «Kriminalisering eller latterbomber?» *Human Rights Service*. 28.4-2016. Hentet 11. desember 2017 fra <https://www.rights.no/2016/04/kriminalisering-eller-latterbomber/>
- Storhaug, Hege. «Kritikk av islam fører til vold?» *Human Rights Service*. 26.3-2009. Hentet 4. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2009/03/kritikk-av-islam-forer-til-vold/>
- Storhaug, Hege. «Litt om den såkalte «ære»» *Human Rights Service*. 5.7-2007. Hentet 14. mars 2018 fra https://www.rights.no/verdi_gen/kult_etn/article_55.50_990606_103.htm
- Storhaug, Hege. «Mer hijab på barn i Norge enn i Pakistan» *Human Rights Service*. 26.7-2017. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/07/mer-hijab-pa-barn-i-norge-enn-pakistan/>
- Storhaug, Hege. «Mer islam = mer terror. Mindre islam = mindre terror» *Human Rights Service*. 22.6-2017. Hentet 5. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/06/terror-mer-islam-betyr-flere-angrep-mindre-islam-betyr-faerre/>
- Storhaug, Hege. «Minst 8 000 IS-sympatiserer hentes til Norge?» *Human Rights Service*. 10.6-2015. Hentet 2. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/06/minst-8-000-is-sympatisorer-hentes-til-norge/>
- Storhaug, Hege. «Nei, vi kan ikke snakke om det» *Human Rights Service*. 1.3-2013. Hentet 21. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2013/03/nei-vi-kan-ikke-snakke-om-det/>
- Storhaug, Hege. «Norge islamiseres. Brorskapet har slått dype røtter» *Human Rights Service*. 7.3-2017. Hentet 26. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2017/03/norge-islamiseres-brorskapet-har-slatt-dype-rotter/>

- Storhaug, Hege. «Norske medier lider av langt fremskreden islamofili» *Human Rights Service*. 25.11-2017. Hentet 28. november 2017 fra <https://www.rights.no/2017/11/norske-medier-lider-av-langt-fremskreden-islamofili/>
- Storhaug, Hege. «NRK-sjef Eriksen med ny hijab-provokasjon» *Human Rights Service*. 13.11-2017. Hentet 15. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/11/mullah-eriksen-med-nok-en-hijab-provokasjon/>
- Storhaug, Hege. «Når du ikke kan islam, så går det selvsagt i ball» *Human Rights Service*. 5.5-2017. Hentet 1. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/05/nar-du-ikke-kan-islam-sa-gar-det-selvsagt-i-ball/>
- Storhaug, Hege. «Offer-manipulasjon» *Human Rights Service*. 22.2-2009. Hentet 23. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2009/02/offer-manipulasjon/>
- Storhaug, Hege. «Om lag ti år på etterskudd» *Human Rights Service*. 9.1-2010. Hentet 1. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2010/01/om-lag-ti-ar-pa-etterskudd/>
- Storhaug, Hege. «Overvåk moskeene» *Human Rights Service*. 14.4-2016. Hentet 16. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2016/04/overvak-moskeene/>
- Storhaug, Hege. «Politisk hjelpeløshet?» *Human Rights Service*. 21.10-2013. Hentet 20. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2013/10/politisk-hjelpeloshet/>
- Storhaug, Hege. «PST på saken - som forventet» *Human Rights Service*. 12.10-2012. Hentet 4. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2012/10/pst-pa-saken-som-forventet/>
- Storhaug, Hege. «Påtalemakten bekrefter informasjon i Landeplagen» *Human Rights Service*. 7.11-2016. Hentet 28. desember 2017 fra <https://www.rights.no/2016/11/patalemakten-bekrefter-informasjon-i-landeplagen/>
- Storhaug, Hege. «Qaradawi «et nydelig menneske» *Human Rights Service*. 9.12-2011. Hentet 26. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2011/12/qaradawi-et-nydelig-menneske/>
- Storhaug, Hege. «-Ren islamreklame» *Human Rights Service*. 27.8-2014. Hentet 22. mars 2017 fra <https://www.rights.no/2014/08/ren-islamreklame/>

- Storhaug, Hege. «Saudidollar fritt til moske-Norge» *Human Rights Service*. 16.4-2015. Hentet 23. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2015/04/fritt-frem-for-saudisk-sponsing-av-norske-moskeer/>
- Storhaug, Hege. «Sjokkerende propaganda fra NRK. Vi er skyldige?» *Human Rights Service*. 7.9-2015. Hentet 3. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/09/sjokkerende-propaganda-i-nrk-vi-er-skyldige/>
- Storhaug, Hege. «Slik fikk de herje i 2006». *Human Rights Service*. 15.1-2015. Hentet 12. november 2017 fra <https://www.rights.no/2015/01/slik-fikk-de-herje-i-2006/>
- Storhaug, Hege. ««Svenske tilstander i Oslo.» Neste generasjon blir verre» *Human Rights Service*. 12.3-2017. Hentet 25. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2017/03/svenske-tilstander-i-oslo-neste-generasjon-blir-verre/>
- Storhaug, Hege. «Søksmål på bakgrunn av fakta» *Human Rights Service*. 20.11-2013. Hentet 14. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2013/11/soksmal-pa-bakgrunn-av-fakta/>
- Storhaug, Hege. «Tusenvis av ungdom vil leve som i dagens Midtøsten» *Human Rights Service*. 7.6-2015. Hentet 28. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2015/06/tusenvis-av-ungdom-vil-leve-som-i-dagens-midtosten/>
- Storhaug, Hege. «Tybring-Gjedde om Syria-vedtaket: «Kjære godhetens apostler»» *Human Rights Service*. 19.6-2015. Hentet 9. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2015/06/tybring-gjedde-om-syria-vedtaket-kjaere-godhetens-apostler/>
- Storhaug, Hege. «Ummaen i fri dressur» *Human Rights Service*. 14.5-2010. Hentet 25. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2010/05/ummaen-i-fri-dressur/>
- Storhaug, Hege. «Vepsen om ekstremisme» *Human Rights Service*. 3.1-2013. Hentet 9. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2013/01/vepsen-om-ekstremisme/>
- Storhaug, Hege. ««Vi skal lage Malmø!»» *Human Rights Service*. 21.6-2017. Hentet 25. januar 2018 fra <https://www.rights.no/2017/06/vi-skal-lage-malmo/>

Storhaug, Hege. «Vil stanse all muslimsk innvandring til Europa» *Human Rights Service*. 8.2-2017. Hentet 8. mars 2018 fra <https://www.rights.no/2017/02/vil-stanse-muslimsk-innvandring-til-europa/>

Storhaug, Hege. «Å bli ført opp på terrorliste har ingen betydning?» *Human Rights Service*. 8.6-2015. Hentet 27. februar 2018 fra <https://www.rights.no/2015/06/a-bli-fort-opp-pa-terrorliste-har-ingen-betydning/>

Artikler i andre medier

Aanensen, Kristin V.. «1.500 muslimer i fredelig demonstrasjon i Oslo» *NTBtekst*. 11.2-2006.

Aase, Kari Aarstad. «Bakgrunn: slik var karikaturstriden.» *VG Nett*. 8.1-2015. Hentet 19. oktober 2017 fra <https://www.vg.no/nyheter/utenriks/terrorangrepet-mot-charlie-hebdo/bakgrunn-slik-var-karikaturstriden/a/23369299/>

Akerhaug, Lars. «Arrangerer demonstrasjon i Oslo: Vil forsvare profetens ære» *VG*. 17.9-2012.

Akerhaug, Lars. «Kontroversiell Imam fjernet fra studentseminar» *VG Nett*. 6.3-2009. Hentet 28. desember 2017 fra <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/krigen-mot-terror/kontroversiell-imam-fjernet-fra-studentseminar/a/551096/>

Akerhaug, Lars. «Problemene vi ikke snakker om» *Minerva*. 11.6-2014. Hentet 16. januar 2018 fra <https://www.minervanett.no/de-vi-ikke-snakker-om/>

Børringbo, Anders. «Støre ønsker multikulturelt Norge.» *NRK*. 12.08-2009. Hentet 22. mars 2018 fra <https://www.nrk.no/norge/store-onsker-multikulturelt-norge-1.6728709>

Christoffersen, Jonas Fabritius & Zaman, Kadafi. «Slik gikk det med lederne i Profetens Ummah» *TV 2*. 3.11-2016. Hentet 28. desember 2017 fra <https://www.tv2.no/a/8702509/>

Gillesvik, Kjetil. «Dramatisk kutt for Storhaug» *Vårt Land*. 7.10.2011.

Gule, Lars. «Storhaug er ein ukritisk kritiker» *Dag og Tid*. 29.1-2016.

Havnes, Heljar. «HiOA avslår Islam Net» *Universitas*. 16.5-2013. Hentet 15. januar 2018 fra <http://universitas.no/nyheter/58402/hioa-avslar-islam-net>

- Jacobsen, Roy. «Det usmakelige» *Dagbladet*. 18.2-2006. Hentet 10. november 2017 fra <https://www.dagbladet.no/kultur/det-usmakelige/66185973>
- Jordheim, Trygve W.. «Ytringsfriheten er truet» *Magazinet*. 9.1-2006. Hentet 19. oktober 2017 fra http://www.dagen.no/Innenriks/-_Ytringsfriheten_er_truet-33711
- Lunde, Mina Ghabel, Strand, Tormod & Helljesen, Vilde. «-Forbereder norske muslimer på handling» *NRK*. 6.11-2010. Hentet 23. februar 2018 fra <https://www.nrk.no/norge/iran-sender-imamer-til-norge-1.7370559>
- Internet Archive, «Id: Vet Erna og co hva dere faktisk er med på å feire?» 10.7-2017. Hentet 3. mai 2018 fra <https://web.archive.org/web/20170710044229/https://www.rights.no/2017/06/id-vet-erna-og-co-hva-dere-faktisk-er-med-a-feire/>
- Mellvang-Berg, Trygve. «Kokkvold: -Har ikke lov til å kompromisse om ytringsfriheten» *NTBtekst* 30.1-2006.
- Mogen, Trym. «Her spør Islam Net norske muslimer om de er for dødsstraff og steining for utroskap» *Dagbladet*. 17.10-2013. Hentet 15. januar 2018 fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/her-spor-islam-net-norske-muslimer-om-de-er-for-dodsstraff-og-steining-for-utroskap/62260748>
- Mæland, Kjetil & Klokk, Ida. «VG avviser forskjellsbehandling av Storhaug under kåring av Årets navn» *Nettavisen*. 19.12-2015. Hentet 6. mars 2018 fra <https://www.nettavisen.no/nyheter/vg-avviser-forskjellsbehandling-av-storhaug-under-karing-av-arets-navn/3423172833.html>
- NRK. «Dagsnytt Atten – TV» *NRK*. 18.2-2015. <https://tv.nrk.no/serie/dagsnytt-atten-tv/NNFA56021815/18-02-2015#t=27m34s>
- NTB. «Islamkritiske nettstedet på delingstoppen» *Klassekampen*. 9.6-2017. Hentet 4. mars 2018 fra <http://www.klassekampen.no/article/20170609/NTBI/23058553>
- NTB. «Nei til Saudi-finansierte moskeer» *Klassekampen*. 20.10-2010.
- Rikstad, Anders. «Nei til Islam Net på UiO» *Universitas*. 20.3-2013. Hentet 15. januar 2018 fra <http://universitas.no/nyheter/58146/nei-til-islam-net-pa-uio>

- Rolness, Kjetil. «Hatet mot Hege» *Dagbladet*. 03.10-2015. Hentet 15. januar 2018 fra <http://www.dagbladet.no/2015/10/03/kultur/helgekommentaren/politikk/samfunn/religion/41328831/>
- Sandvik, Siv. «Islam Net: Vi gir tilbake pengene» *NRK*. 31.10-2012. Hentet 26. mars 2018 fra https://www.nrk.no/norge/islam-net_-vi-gir-tilbake-pengene-1.8378656
- Steinkjer, Mode & Løkeland-Stain, Espen. «Karikaturstriden» *Dagsavisen*. 10.1-2015. Hentet 30. oktober 2017 fra: <http://www.dagsavisen.no/helg-nye-inntrykk/karikaturstriden-1.309843>
- Storhaug, Hege. «Den flerkulturelle misforståelsen» *Klassekampen*. 1.4-2003.